

Ob prazniku velenjske občine

SEKRETAR ZA DELO IS SFRJ

RISTO DŽUNOV

v Celju

Te dni praznujejo velenjski občani 22. obletnico pomembnega zgodovinskega dne narodnoosvobodilnega gibanja v Sloveniji. 8. oktober 1941 je zapisan v analih Slovenskega poročevalca z dne 24. oktobra 1941, ko je objavil Komunistična Poveljstva slovenskih narodnoosvobodilnih partizanskih čet o napadu na Soštanj, Lož in Bezuljak.

In ni zgolj slučaj, da je ravno Soštanj prvo mesto v Sloveniji, katerega je napadel Prvi štajerski bataljon.

Predvojno revolucionarno delo je močno razrahljalo trdno ledino polproletarcev in kmečkega življa ter

jih povedla v tokove naprednega gibanja pod vodstvom prekaljenih borcev — proletarcev. Saleška dolina je bila kraj okrožnih in pokrajinskih konferenc SKOJA in Partije, je bila kraj večmesečnega zatočišča članov Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, je bila izredno razgiban kraj z napredno komunistično usmerjeno delavsko in intelektualno mladino, iz vrst katere je zrasel pesnik narodnoosvobodilnega boja — Karel Destovnik-Kajuh.

Delež Saleške doline v skupnem boju za osvoboditev — v boju za dosego »lastnih Karnic«, v boju za dosego tistih osnov, od koder je krenila veličastvena pot našega naroda naproti človeka vrednemu življenju, je bil velik. 676 aktivnih borcev iz Saleške doline je padlo v bojih, je izdahnilo nečloveško mučenih v zaporih in končalo svoj let v taboriščih. Toda naj je bilo sovražnikovo nasilje še tolikšno, je vendarle nenehno raslo število borcev in tistih, ki so podpirali borbo, vse do končne zmage in podpisa kapitulacije komandanta nemških sil na Balkanu, nemškega generala von Lehra v Topolšici pri Soštanju.

Teče že 22. leto velikega boja, polnega zmag in zatajevanja, predanosti in žrtve, 22. leto začetka velike socialistične revolucije, 22. leto od takrat, ko so vodje slovenskega upora na Štajerskem preživeli svoj prvi ognjeni krst. Od tu dalje pa teče neprekinjena veriga osvobajanja človeka, ki je danes in ki bo jutri sposoben ustvarjati in upravljati ter deliti po načelu: Delo po sposobnosti — plačilo po potrebah.

Reportažo o Saleški dolini vam prinašamo na 4. in 5. strani.

Kl.

Pretekli četrtek je prišel v Celje sekretar za delo pri Izvršnem svetu SFRJ tovariš Risto Džunov. Spremljali so ga tovarišica Erna Podbregar, sekretar za delo pri Izvršnem svetu Socialistične republike Slovenije, nadalje član komisije za uvažanje 42-urnega tedna Roman Albreht in drugi.

Namen obiska tovariša Rista Džunova, ki je hkrati predsednik zvezne komisije za uvedbo 42-urnega tedna, je bil podan že s tem, da so se gostje dolgo zadržali v kolektivu »Aero« in si podrobno ogledali potek in organizacijo proizvodnje ter temeljito preštudirali načrt tega kolektiva za prehod na 42-urni delovni teden. Visoki gostje so bili mnenja, da je kolektiv »Aero« dozorel za tak korak, da izpolnjuje vse pogoje in da brez zadržkov lahko sprovede ta načrt. Tovariš Risto Džunov se je po obhodu po obratih podjetja dlje časa zadržal v razgovoru z vodilnimi tovariši v podjetju, z organi upravljanja ter predstavniki političnih organizacij v podjetju.

Planiranje

pravočasno in na široki osnovi

Ze dolgo časa se zavzemamo za to, da bi občine in gospodarske organizacije planirale svoje letne plane že pred nastopom novega leta. Vendar se ta težnja nekako ne more uresničiti — vzroki za to so čisto subjektivni. Izhajajo predvsem iz navade, da občine in gospodarske organizacije iščejo svoje planske naloge v republiških in zveznih priporočilih, to pa je seveda tako naproti gospodarskemu sistemu, pa tudi v družbenopolitičnem sistemu napačno. Določene službe in organi v občinskih skupščinah, prav tako strokovne službe in organi upravljanja v gospodarskih organizacijah, ki so v nenehnem stiku s proizvodnjo, dosežki, problemi in spodbujaji, bi pač najbolj dosledno in objektivno mogle predvideti bodoči razvoj, težnje svoje komune in podjetja. Daleč od tega, da je to lahko, da je tako odgovorno nalogo mogoče stresti iz rokava. Za tako delo je treba obilo vsebinskih priprav, potrebna je udeležba širših krogov, kot je bil doslej primer, potrebno je predvsem več analiz, študij, primerjav in podobnega.

V prvi fazi bi se morale pripravne za planiranje odvijati prav v tem smislu. Primerjati dosedanja razvoja, analizirati tržišče, predvsem tuje, ugotavljati razvoj v sorodnih podjetjih in komunah itd. V drugi fazi pa bi se začelo vsklajevanje analiz, rezultatov širokih razprav s pogledi v prihodnje, z načrti, predvidevanji.

V domala vseh komunah so dela pri pripravljanih družbenih planov v zaostanku. Podobno je tudi v podjetjih. V največjih primerih je tu vzrok kader, ki bodisi ne pozna razmer, je premalo strokovno podkovan, ali pa pri svojem delu uživa premalo politične podpore, sodelovanja političnih organizacij. Predvsem pa bi se v občinah morali izogniti planiranju v ozkem krogu upravnih uslužbencev. Zlasti planiranje za področje družbenih služb bi moralo biti zasnovano na razpravi strokovnih društev, družbenih organizacij, terena in drugih društev.

V prihodnje bomo o teh vprašanjih tudi prek sredstev obveščanja bolj pogosto razpravljali, kar je že itak pozno, saj so do konca leta samo še nepopolni trije meseci.

-Ec.

Po enem tednu ljudskega posojila Sedemsto trideset milijonov v celjskem okraju

OHRANIMO POLITIČNI ZNAČAJ IN VSEBINO VPISA!

V sredo, po enem tednu trajanja vpisa ljudskega posojila za obnovo Skopja so delovni ljudje v celjskem okraju vpisali sedemstotrideset milijonov dinarjev posojila, s tem da vpis v vseh delovnih organizacijah še ni končan, saj v sredo še okoli 5.500 zaposlenih delavcev in uslužbencev še ni bilo med vpisniki — in da več kot polovica zasebnih kmetovalcev ter skoraj polovica obrtnikov, svobodnih poklicev in ostalih ni bilo pred vpisnimi komisijami.

Brez dvoma so delavci in uslužbenci s svojim vpisom od svojih osebnih dohodkov in z vpisom iz skladov prispevali levji delež k tej veliki posojilni akciji, da so pokazali svojo visoko zavest ter socialistični značaj. Obilo takih svetlih primerov je tudi med kmeti, obrtniki in svobodnimi poklici, vendar ne tako množično kot med delavci

in uslužbenci. Če bi ostali pri tem, potem bi bilo to zelo krivično do delovnih ljudi v industriji ter drugih delovnih organizacijah, ki so tudi v prvi akciji za pomoč nepo- (Nadaljevanje na 2. strani)

Ivo Jamnikar

nov sekretar obč. komiteja ZKS Velenje

Na zadnjem plenumu občinskega komiteja ZKS v Velenju so razpravljali o osnutku programa; posebno skrb pa so dali predvsem pripravam za akcijo ljudskega posojila Skopju kjer so bili mnenja, da je osnovna dolžnost slehernega proizvajalca, da prispeva za ponesrečene.

V nadaljevanju so razrešili dolžnosti sekretarja STANETA RAVLJENA, ki se je odločil za študij na višji pravni šoli. Za novega sekretarja pa so izvolili IVA JAMNIKARJA, rudarskega tehnika, sedaj absolventa visoke politične šole v Ljubljani. Tovariš Jamnikar je dolgoleten družbeno-politični delavec, saj nam je znan kot organizacijski sekretar okrajnega komiteja v Trbovljah ter kasneje kot družbeni delavec na rudniku lignita v Velenju.

-k.

Skopski otroci so že odšli

POMOČ MLADIM SKOPSKIM PREBIVALCEM JE SE VEDNO POTREBNA

V celjski okraj je pripotovalo pred dvema mesecema 586 otrok in staršev iz porušenega mesta ob Vardaru. Večina otrok je bila še šoloobvezna. Vsi ti so pred dnevi odpotovali v Poreč, kjer hodijo skupaj z otroki, ki so bili evakuirani v ljudblijanski okraj, v popolno osemletko. Ves prosvetni kader vključno z upraviteljem je makedonski.

Med malimi Skopjani je pa bilo tudi 50 takšnih, ki so se pri nas odločili za poklic in srednjo šolo, kamor so se vpisali. Z anketo so ugotovili njihove želje glede poklica in jim omogočili, da so bili kljub natančnosti in pomanjkanju prostih mest na nekaterih šolah, vsi sprejeti. Po nekaj dneh šolanja pri nas jih je večina odpotovala na lastno

željo domov. V Celju so ostali še štirje, v Krškem pa en sam, vsi pa želijo pri nas končati srednjo šolo. Družine z otroki, kolikor jih še ni odpotovalo nazaj v Makedonijo, so skupaj z ostalimi makedonskimi družinami iz vse Slovenije v Republiškem centru v Mali Loki pri Trebnjem na Dolenjskem.

Da bi za bivanje otrok pri nas in njihovo šolanje v Poreču zagotovili sredstva, so na zadnji seji okrajne skupščine formirali sklad za pomoč skopskim otrokom, v katerega naj nakazujejo vse občinske skupščine in delovne organizacije finančna in materialna sredstva. Za otroke, ki so šli iz našega območja v Poreč, bo namreč še naprej skrbel okraj. -me

Prisrčna hvala za lep vzgled

Velenškovi z Ostrožnega so vpisali 120.000 dinarjev ljudskega posojila. Vpisala je tudi gospodinjstva Mimica Konček, in sicer 10.000 dinarjev, ki je za hčerko Mirico vpisala še 5000 dinarjev. Tako je bilo z vpisnega mesta na Ostrožnem sporočeno občinski komisiji.

Oglasil sem se pri njih. Preprosta kmečka hiša ob cesti se ne šopiri v kakšni vsaki bogatiji. Posestno je tako, da mu uprava za dohodke predpisuje 110.000 dinarjev davka in ostalih davkov na leto. Lani jim je toča uničila večino pridelkov; zima pa jim je prizadela posevke. Če bi ne bilo pokojnine, ki jo dobiva Jože Velenšek, ki se je leta in leta naprezal v rudnikih, bi težko vezali začetek s koncem. Hiši študira v Novem mestu na učiteljski, pri hiši imajo že leta gospodinjstvo pomočnico Konškovo z dvema malimi deklicama, ki sta jima gospodarja kot starša. Frančiška Velenšek, ki že desetletja gospodari na razdrobljenem posestvu, ni bila preveč nadržana, ko sem se predstavil.

— Le kaj je treba o tem govoriti. Vpisali smo zato, ker vemo, da ljudje v Skopju nimajo strehe nad glavo. Morali bomo obrniti vsak dinar, toda lažje bomo to storili mi, kot oni spodaj.

Jože Velenšek je med trganjem žizola pripovedoval o svojem delu po rudnikih in o tem, kako tudi danes, ko je upokojenec, ne more mirovati. Veselje ima z delom, predosem z vrtem, z otroci, za katere ve, da bi morda v drugačnih okoliščinah celo trpeli pomanjkanje.

— Deklici me očasih kličeta ate. Ljudje se čudijo, zakaj to dopolim. Deklici ne poznata očeta in kaj je potem takega, če mene kličeta tako? Ko bosta malo zrastle in razumeli, jima bomo že povedali...

Taki ljudje so Velenškovi. Pridni, prizadveni, predosem pa srčno dobri. Dobre sem spoznal, zakaj so toliko vpisali, da je to plod njihovega srca

in humanosti ne pa morda velikih gmotnih razmer. Bil sem, odkrito moram priznati, ne samo toplo sprejet, temveč tudi malo moralnega »mačka« sem dobil — nekaj zase, nekaj za mnoge druge, ki v mnogo boljših gmotnih razmerah opisujejo mnogo manj, nekateri tudi nič...

Ko sta Velenškove prizadela toča in mraz, jim ni nihče spregledal pri datjotvah in vendar niso izhajali od tu, ko so vpisovali. Eno so ljudje tu, drugo spet oni spodaj, ki so ostali brez vsega.

V nesreči spoznaš človeka! To so s svojim primerom pokazali v hiši na Ostrožnem 59 — in hvala lepa za tako lep vzgled.

J. Kr.

OD 3. DO 13. OKTOBRA

Med 4. in 7. oktobrom močnejši dež z ohladitvijo, nato vseskozi lepo oziroma suho vreme; okrog 12. oktobra mogoče prehodno poslabšanje.

TINE OREL

Dober teden je, kar je predsednik ZDA govoril pred skupščino OZN in se pri tem obrnil na »planetarne sodržavljanec«, in tako z govorniško figuro izrazil rezultat svetovnega razvoja zadnjih desetletij. V tem govoru je nadaljeval z akcijo, ki jo vsebuje njegovi najpomembnejši govori — njegov prvi govor pred OZN leta 1961, govor na univerzi v Washingtonu in govor na univerzi v Berlinu leta 1963.

Osnovna melodija teh retoričnih tvorb, ki jih poslušava ves svet, je vera, da je možno rešiti svet pred atomom »z orožjem mirnega sodelovanja« čepav je to prepričanje močno omajala kubanska kriza in Kennedyjev sesianek s Hruščovom na Danajcu.

Navedimo nekaj njegovih misli: Pred dvema letoma je bil položaj mnogo bolj napet, zaradi Laosa, Konga, Berlina in atomskega oboroževanja. Danes je položaj na vseh teh točkah boljši. Naloga OZN naj bo v stanovitem delu za mir, ne samo v gašenju vojnih žarišč, ne samo v dramatičnih zmagah nad sovražniki miru. Današnja pavza v hladni vojni še ne pomeni miru. Pavza ne sme biti priprava za novo etapo hladne vojne, marveč priprava za njen konec. Velešile nimajo monopol na mir in na vojno, vsi narodi in vsi voditelji narodov so dolžni, da si prizadevajo za mir. Tudi majhne vojne so nevarne za ves svet, dokler je atomsko orožje tu.

ZDA in SZ imata veliko trojno odgovornost pred vsemi državami, pred svetom in pred prihodnjimi generacijami. Glavna razlika med SZ in ZDA je nastala zato, ker ZDA priznavajo samoodločbo narodov in so pripravljene zanjo žrtvovati, tvegati in biti zanj na straži po vsem planetu. Vendar ta razlika ne ovira ZDA, da se ne bi s SZ sporazumele in v miru sodelovale. Demontaža vojnega stroja je možna, vsa vprašanja razorožitve in kontrole so rešljiva, možno je celo, da bi ZDA in SZ sodelovale v skupni ekspediciji na Mesec. Tak skupni post bi bil simbol svetovne sprave in svetovnega sklepa, da je treba vse moči posvetiti odpravi bede na Zemlji, ne pa jo povečavati z oboroževanjem.

Kennedy je nato našteval vrsto področij, na katerih bi se svetovna sprava pokazala v napredku znanosti za blagor človeka.

Nič manj pozornosti ni užil govor sovjetskega zunanjega ministra Gromyka, ki je prav tako izzvenel v znamenju odpravljanja hladne vojne. Sicer so se takoj oglasili tisti, ki jim je bil najbolj všeč tisti del Kennedyjevega govora, ki govori o budnosti, o samoodločbi Nemcev in garanciji ZDA Berlinu, češ Gromykov predlogi o trostopenjski razorožitvi so v bistvu isti in enaki kot vsi dosedanji in je njihov namen ta, da se ZDA umaknejo iz svojih evropskih in afroazijskih atomskih oporišč.

Kljub tem okorelim zastopnikom hladne vojne pa je razpoloženje v OZN vendarle bistveno drugačno kot pred dvema letoma. Vse kaže, da atomski meč nad glavo človeštva ne grozi več s tako samoumevnostjo, morda le utegne zmagati pamet.

ZGODOVINSKI ZBOR

(Zapis o poteku zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju)

Na zboru odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1945. leta v Kočevju se je zbralo 572 izvoljenih odposlancev. Vse seje so bile v dvorani bivšega sokolskega doma, zdaj Šeškov dom.

Prvi dan se je seja začela ob 19. uri zvečer. Prišel jo je predsednik Izvršnega odbora OF Slovenije Josip Vidmar, vodil pa vse do zaključka zasedanja Bogdan Osolnik.

Na zboru so sprejeli naslednji dnevni red:

1. otvoritveni govor predsednika Izvršnega odbora OF Slovenije,
2. pozdravi delegatov,
3. poročilo Izvršnega odbora OF Slovenije,
4. politični referat,
5. referat o konkretnih nalogah narodnoosvobodilne borbe, graditvi narodne oblasti in vključitvi civilnega prebivalstva v narodnoosvobodilno vojno,
6. referat o gospodarstvu, finančni in prehrani,
7. volitve izvršnega odbora OF, plenuma OF in slovenskega zastopstva v AVNOJ,
8. resolucije in proglasi.

Rezultati o ljudskem posojilu

(Nadaljevanje s 1. strani)

sredno po potresu tako nesebično izstopali. Skopska katastrofa je naša skupna jugoslovanska nesreča, zato je prav, da se akcija nadaljuje tako dolgo, da bodo vsi, tudi tisti, ki za to potrebujejo dalj časa, prispevali svoj delež — razen če seveda ne želijo pokazati pred javnostjo, da jim ta naša skupna nesreča in manifestacija solidarnosti vseh jugoslovanskih narodov ni nič.mar.

Vpisovanje ljudskega posojila je predvsem politična, moralna in humana obveza naših narodov. Zato mora ta akcija nositi načelo solidarnosti tudi znotraj kolektivov in med sloji z različnimi materialnimi možnostmi. Naj ne bo kolektiva, v katerem se ta solidarnost na znotraj ne bi odražala v progresivni obremenitvi delovnih ljudi po njihovih materialnih možnostih.

Veliko primerov je, ko delavci in uslužbenci z razmeroma nizkimi dohodki vpisujejo zelo visoke zneske. Zato bi bilo narobe tudi to, če bi ljudje, ki jim položaj in možnosti dajejo zelo dobre dohodke, pa bi

Po sprejemu dnevnega reda je imel otvoritveni govor tov. Josip Vidmar, po izvolitvi častnega in delovnega predsedstva pa je zbor pozdravilo deset gostov. Prvi dan so sprejeli še nekatere pozdravne brzojavke.

Prva seja je bila zaključena ob drugi uri zjutraj. Takoj za tem je bil kulturni program, ki so ga izvedli člani Narodnega gledališča iz Ljubljane, ki so zapustili okupirano Ljubljano.

Tudi drugi dan, 2. oktobra, se je seja začela ob 9. zvečer, trajala pa je do štirih zjutraj. Najprej so odposlancev pozdravili delegati iz Primorske, Stajerske, Gorenjske in Ljubljane. Zatem je o delu Izvršnega odbora OF Slovenije poročal sekretar Boris Kidrič. Takoj za tem je podpredsednik Izvršnega odbora OF Slovenije Edvard Kardelj poročal o političnem položaju doma in v svetu. V nadaljevanju zasedanja se je k razpravi prijavilo 31 odposlancev.

Kot prvi dve se je tudi tretja seja začela ob devetih zvečer, končala pa ob treh zjutraj. Takoj na začetku so odposlancev sprejeli predlog tov. Toneta Fajfarja o splošni mobilizaciji vse ljudske sile in vseh

se izkazalo, da so izraženo v odstotkih pri posojilu žrtvovani manj kot nižje kategorije. Bodimo odkriti: Pet tisočakov pri dohodku 20.000 din je neizmerno več kot 50 tisočakov pri dohodku 100.000 din.

Ze zadnjič smo poročali, da so prvi dnevi vpisa bili najbolj plodoviti, da smo v okraju v prvih treh dneh beležili velike skoke vpisanih vsot. Najboljše občine po uspehu vpisa je težko določiti, saj na eni strani lahko izkazujejo velik uspeh pri vpisu delavcev in uslužbencev, manj pa so bile uspešne pri vpisu med kmeti in ostalimi.

Do zaključka vpisne akcije je ostalo le še teden dni. Do takrat napnimo vse sile, da bi naš okraj, naše komune, pred našo socialistično skupnostjo in pred svetom pokazale, da smo družba takih ljudi, ki je trdna in enotna tako v uspehih, v svoji rasti in sreči, kot v nesreči in nadlogah.

Na koncu objavljamo tabelo o poteku vpisne akcije na sedmi dan od začetka vpisa. Objavljene številke pomenijo tisoče (primer 25.320 pomeni 25 milijonov in 320.000 din).

Občina	Iz skladov	Iz oseb. doh.	Kmetje	Ostali	Skupaj
Brežice	7.550	16.138	758	1.094	25.520
Celje	154.688	162.410	739	3.901	321.737
Laško	7.580	17.021	1.039	1.995	27.435
Mozirje	4.530	11.471	1.488	1.636	18.925
Sevnica	9.427	11.655	520	519	22.101
Konjica	12.490	22.968	2.405	1.314	39.177
Sentjur	2.200	8.327	4.401	1.779	16.707
Smarje	11.650	22.745	1.949	1.851	38.195
Velenje	25.415	47.915	1.653	1.624	74.605
Krško	26.692	35.396	146	2.175	64.407
Zalec	16.400	40.205	7.910	3.151	67.646
Okraj	276.020	596.229	22.987	21.017	716.253
K temu vpis pri vojnih poštah					11.949
					Skupaj 728.202

Ker pa je ta tabela na temelju podatkov v sredo popoldne, lahko mirno rečemo, da je celjski okraj

po sedmih dneh vpisa zbral 750 milijonov dinarjev posojila za izgradnjo Skopja.

gmočnih sredstev slovenskega naroda. Zatem je tov. Zoran Polič govoril o graditvi nove narodne oblasti in vključitvi prebivalstva v narodnoosvobodilno vojno, dr. Marijan Breclj pa o gospodarstvu, finančni in prehrani.

V razpravi po poročilih je sodelovalo 15 odposlancev. Zbor je nato sprejel predlog tov. Borisa Kidriča o predstavnosti in vodstvu slovenske narodnoosvobodilne borbe in začasnih organih ljudske oblasti slo-

venskega naroda v vojnem razdobju. Sledile so volitve plenuma OF Slovenije ter članov slovenskega zastopstva v AVNOJ. Pred zaključkom zbora so odposlancev sprejeli več poslancev in resolucij, končno pa sta spregovorila še predsednik AVNOJ dr. Ivan Ribar ter predsednik Izvršnega odbora OF Slovenije Josip Vidmar.

Ob zaključku zborovanja je partizanska igralska skupina uprizorila dramo Mileta Klopčiča »Mati-

KDO IN KAKO?

Ce bi posredovali te vrstice kot vest, bi bili v zamudi: ker pa jih objavljamo kot zanimivost, ki je zmeraj aktualna, se zdi, da ne bodo natisnjene prepoznane.

Ko je pred kratkim premier Nikita Hruščov obiskal Velenje, so ga tamošnji rudarji izvolili za svojega častnega člana. Sprejem je bil združen s slovnostno sejo delavskega sveta kolektiva, na kateri so visokemu gostu izročili tudi rudarsko uniformo.

In ko smo se pozanimali, kdo je sploh skrojil to obleko, smo dobili odgovor — znani celjski krojaški mojster Franc Meško.

S tem pa ni bilo konec naše zvedavosti. Oglasili smo se pri mojstru in ga vprašali, kako je sploh sešel uniformo, kar tako brez mer in poskušanj. Pa se je zasmel in povedal:

— To delo res ni bilo lahko. Nekaj mer sem sicer dobil, toda vsakor pre malo, da bi zadostovale za krojenje slavnostne uniforme. Zato mi ni preostajalo drugega, kot da sem prebrskal vse revije, v katerih je bil naslikan predsednik Hruščov. Tiste dni sem večkrat zašel v kino in skrbno opazoval ter meril, seveda

samo z očmi, njegovo postavo. Dobil sem fotografijo, na kateri je bil slikan od strani. Tako sem prišel do mere za rokav, za njegovo širino in podobno. Dobil sem tudi »manekena«, šefa gradbenega obrata velenjskega rudnika tov. Božnika, ki je namesto tov. Hruščova pomerjal uniformo še v času, ko obleka ni bila gotova. Takšno je bilo moje delo. Kot so mi povedali in kot sem tudi sam videl na sprejemu v Velenju, se pri krojenju nisem zmotil. Uniforma je imela pravšnje mere. Lepo mu je pristojala. Tudi hlače. Zal pa jih tedaj na proslavi premier Hruščov ni oblekel zaradi pomanjkanja časa. Sprejem se je že zavlekel in vsem se je mudilo. Zaradi tega si ni mogel vzeti toliko časa, da bi oblekel tudi hlače nove rudarske uniforme.

— Ali morda veste, katera tovarna je izdelala blago za to uniformo?

— Seveda, kakor za vse uniforme velenjskih rudarjev, tako je bilo tudi to blago izdelek tekstilne tovarne »Volna« v Laškem. Bilo je prav takšno, iz katerega so izdelane slavnostne uniforme vseh velenjskih rudarjev. In še to, čepico je izdelala modistinja Sonja Vrečkova iz Celja.

Lov v Savinji

Upadanje voda po nalivih in takrat ko so vode še kalne in ko se nebo jasni, privablja na bregove Savinje dosti več ribičev kot po navadi. Takrat ribe bolj prijemajo.

Po zadnjem nalivu se jih je zbralo okoli mostu čez Savinjo precej. Vsi pa niso bili tako srčni kot Franček Pere, ki je ujel mreno, ki je imela skoraj dva kilograma. Mrene s takšno težo so redke.

Včasih, pred tridesetimi ali štiridesetimi leti, ko še ni bilo industrijskih odpadkov in ko so bili tudi ribiči bolj redki, uplenitev dve ali večkilne mrene ni bila nobena redkost. Stari Celjani se bodo še spomnili, da je pod gradom vsak dan lovil, danes že pokojni, ribič Novak. Po navadi je prihajal k bregu ob večernih urah, ribaril kakšno uro in zatem domov odnesel najmanj dvajset težkih rib.

Pa ribič Stiftar. Ta je bil pravi specialist za sulce: sicer pa je celjske gostilničarje redno oskrboval z ribami. Tako mu je gostilničar nekoč dejal: Ne prinesi danes tako težkega sulca, kot včeraj. Za danes mi je 15-kilogramna riba preveč. Rabim takšnega od osem do deset kil. Prav, je dejal ribič, ki je naročilo tudi izpolnil.

Včasih, v starih zlatih časih, so ribiči res lovili ribe po teži, danes pa...

Valter Dvoršek

KAKO JE S POSTAVITVILJO

Kajuhovega spomenika?

V zadnjem času smo v našo redakcijo sprejeli več vprašanj, ki se nanašajo na postavitve spomenika partizanskemu pesniku, narodnemu heroju in nekdanjemu dijaku celjske gimnazije Karlu Destovniku-Kajuhu.

Kot je znano je bil pred letom ali morda še prej, ustanovljen poseben odbor, ki naj bi poskrbel za postavitve spomenika Kajuhu. Takrat je bilo rečeno ali vsaj napovedano, da bi bil Kajuhov spomenik hkrati spomenik vseh padlih mladincev v narodnoosvobodilnem boju z območja celjskega okraja.

Tedaj so bili postavljeni tudi nekateri roki, in če se ne motimo, se prav zdaj bližamo tistemu napovedanemu obdobju, ko bi naj spomenik odkrili.

Ker vsaj javnosti ni znano, kako je z delom odbora za postavitve spo-

menika partizanskemu pesniku Kajuhu in kako je z načrti, sredstvi in podobno, pa tudi lokacijo, kje naj bi spomenik stal, prosimo predstavnike odbora oziroma njegovega predsednika, da z odgovorom na vprašanje posreduje javnosti, kako daleč so že prizadevanja za postavitve Kajuhovega spomenika.

CELJSKI ATLETI V KOČEVJU

Snoored nedeljskih slavnosti v počastitev dvajsete obletnice zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju bodo izsploščili v nedeljo, 6. oktobra popoldne, tudi športniki. Tako bodo na velikem mitingu sodelovali tudi člani in članice AD Kladivarja. Kot kaže bo celjske atlete na tem mitingu zastopalo okoli 20 tekmovalcev.

Kako se je ohranil zapis

ZASEDANJE ZBORA ODPOSILANCEV V KOČEVJU

Cetudi so bile priprave za ohranitev stenografskega zapisa o zasedanju zbora odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1945. leta v Kočevju skrbno opravljene, je ponovni najdbi teh stenogramov botrovalo srečno naključje.

Po vdoru nemških okupatorskih čet na takratno osvojenjo ozemlje (konec oktobra 1945. leta) se je propagandni odsek Izvršnega odbora OF Slovenije, kjer so urejali prepise stenografskih zapisnikov z zasedanja, preselil iz Podhoste v Sela pri Htinhah. Od tu so njegovi člani krenili proti Turjaku, kjer so se razdelili v dve skupini. Medtem ko se je ena priključila XIV. diviziji, je druga grupa prišla v sestavo XVIII. divizije.

Ker pa so obstajale vse možnosti, da bi ta stenogram izgubili, je član propagandnega odbora Izvršnega odbora OF Slovenije tov. Stane Krašovec, ki je nosil gradivo s seboj, shranil zapiske Kočevskega zbora v pocinkani kangli za mleko, ki se je razen tega lepo zapirala. Ne glede na to je pokrov zalil z poskomo ter tako to posodo s pomembnimi dokumenti zakopal v nauzočnosti tov. Borisa Zihlerla

in Franca Strleta na rob neke s travo prerasčene kraške globače pri vasi Plešivica, desno od ceste, ki vodi iz Grosupljeja proti Krki.

Niti po nemški ofenzivi, niti takoj po osvoboditvi ni nihče iskal te kangle. Sele v poletju 1948. leta jo je začel na pobudo Muzeja narodne osvoboditve iskati tov. Franc Strle. Kljub prizadevanju iskanju ni našel globače, v kateri je bila zakopana dragocena kanga. Okolica se je seveda medtem močno spremenila. Ko so že skoraj povsem splahneli vsi upi, da bi našli kanglo in v njej dokumente z zasedanja odposlancev slovenskega naroda, se je tov. Strle spomnil, da so partizani ob začetku ofenzive pustili v tisti globači nekaj voz. Katere so pozneje odpeljali okoliški kmetje. In prav ta spomin je bil odločilen, da so našli kanglo, saj se je neki kmet iz Plešivice še dobro spominjal teh voz in tako pokazal pravi kraj. Tako so našli tudi kanglo. Bila je nedotaknjena in nepoškodovana.

(Po dokumentih z zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju)

ŠTIRJE PIONIRJI 42-urnega tedna

»Aero«: SKUPEK VRSTE IZBOLJŠAV —
TRI PROSTE SOBOTE V MESECU

»AERO«, »MODA«, TOVARNA CELULOZE IN »KOMET«

S prvim oktobrom stopajo tovarna »Aero« in trgovsko podjetje »Moda« v Celju, tovarna celuloze »Djuro Salaj« v Krškem in »Komet« v Zrečah na pot, ki jo je predvidevala nova ustava. Te štiri gospodarske organizacije so postale pionirji uresničevanja 42-urnega delavnika v našem okraju.

Bilo bi iluzorno v tem trenutku pisati o tem, kako se je skrajšani delovni čas v teh kolektivih obnesel. O tem bomo pisali v prihodnosti. Zaenkrat se oprijemamo enakih zagotovil kot so veljala pred pristojnimi občinskimi skupščinami, ki so za tak ukrep dala svoje priporočila.

Imenovana podjetja so s temeljito analizo izpolnjevala vse štiri osnovne pogoje in sicer:

- Da bodo povečali proizvodnost v svoji delovni organizaciji.
- Da se zaposlenim osebnih dohodkov ne bo zmanjšalo.
- Da se hkrati ne bodo zmanjšali skladi in
- da bo družba od njih sprejemala tudi v bodoče enake dohodke kot doslej.

Poglejmo zdaj, na kako različne načine nameravajo izpolniti te pogoje v delovnih organizacijah, ki so po proizvodnem procesu, priložnosti njihove dejavnosti precej različne:

»Moda«: IZMENIČNO PO TRIJE PROSTI DNEVI V MESECU

Trgovsko podjetje »Moda« je po daljšem opazovanju in analiziranju prišlo do zaključkov, da so dnevi med 6. in 13. ter med 20. in 29. v mesecu v prometu vedno oslabiljeni. V takih obdobjih za strežnimi pultni treba toliko prodajalcev, pa tudi ne drugje. Ob konicah pa je potrebna polna zasedba. To je eden od pogojev za skrajšanje delovnega časa.

Z ustrezno reorganizacijo odpiralnega časa bodo pridobili nove rezerve. Doslej so bili 7 in pol ure na dan lokali odprti za promet, pol ure je bilo namenjeno pospravljanju. Zdaj bodo imeli trgovine odprte osem ur, pol ure pa bodo pospravljali. Tako so si zagotovili obisk v času, ko druge trgovine še niso odprte. To je sicer prednost toliko časa, dokler drugi ne izvršijo sprememb, vendar tudi brez tega kolektiv ostane pri zadostnem prometu.

Ob zadnjem obisku v tovarni strojev za usnjarsko industrijo, v Kostroju, smo se pogovarjali tudi s članom kolektiva Mirkom Kopčecem (na sliki). Zanimalo nas je, kaj meni o preselitvi podjetja v novo sodobno proizvodno hallo — to podjetje se je doslej stiskalo v improviziranih prostorih — in kaj bodo s tem pridobili?

Odgovoril je, da veliko. Hkrati pa je dodal, da bodo lahko odločno zastavili tudi problem prehoda na 42 urni teden, oziroma sedemurni delavnik. Zraven je pristavil: »Spričo tega, da se selimo že letos, bomo rešili tudi kopico drugih problemov.

Mirkom Kopčec, član kolektiva v Kostroju.

Kolektiv »Aero« je prehod na 42-urni delavnik imel olajšan že zato, ker so že doslej delali v 45-urnem delovnem tednu. Tu so z analizami ugotovili, da lahko vzamejo v zakup povečano storilnost, da lahko korigirajo norme in predvsem izboljšajo tehnološki proizvodni postopek. Uvedli so normativno porabo vseh na proizvodnjo vplivnih činiteljev od časa, porabe materiala, kvalitete dela itd. Vse to jim bo zanesljivo povečalo osebni dohodek čeprav bodo zdaj delali tri ure na teden manj. Tu bodo proizvodnjo odslej sinhronizirali tako, da bodo zaposleni imeli vsak mesec tri proste sobote in sicer tako, da bo v vseh dnevih proizvodnja nemoteno tekla. Kako bo to delovalo, kako se bo odražalo si bo vredno za naše bralce v prihodnosti podrobneje ogledati. Ker pa so si kolektiv in njegove načrte ogledali najodgovornejši ljudje, ki delajo na področju uvajanja 42-urnega tedna

»Celuloza«:

POSTOPOMA DO KONCA LETOSNJEGA LETA

V tovarni celuloze »Djuro Salaj« v Videm-Krškem so šli na 42-urni delovni teden v postopnem razvoju. Začeli so z fizično težjimi deli in bodo nadaljevali do konca leta. Vsaka ekonomska enota bo morala zase analizirati razmere in upravičiti osnovne pogoje. Šele ko bodo le-ti dozorili, bodo lahko šli na nov skrajšani delovni čas.

Rezerve, oziroma pogoje za tak prehod iščejo v tem kolektivu najprej v izostrenju delovne discipline, ki naj jim navrže 6 do 8% povečane storilnosti. Boljša organizacija dela naj bi jim dodala še nadaljnih 6 do 8%. Gibnejše bodo odpravljali tudi proizvodnje vrhunce, izboljšali prodajo in hkrati nabavo surovin.

Velika rezerva za ta kolektiv je tudi nova investicija v vrednosti 5 milijard dinarjev (Rotto II), ki pa je ne mislijo načeti na račun skrajšanega delovnega časa, čeprav jim daje 19% višjo proizvodnjo.

Tako izgleda nekaj bežno navržnih fragmentov o tem, kako so štiri podjetja v našem okraju v tem mesecu že uresničila, ustavno pobudo za skrajšanje delovnega časa. Takih podjetij bi bilo lahko ševeda mnogo več, toda nimajo povsod v vodstvih ljudi z čvrsto voljo in sposobnih, da bi stanje v svojem kolektivu tako temeljito proučili.

Naj navržemo! Ne bo mogoče povsod in takoj preiti na skrajšani delovni čas. Za to morajo dozoreti pogoji. Toda marsikje niso dozorele stvari v glavi odločujočih in za stvar poklicanih ljudi. V takih primerih pa se bodo prej ali slej srečali »na tesnem« s kolektivi, ki ve, da je tudi delo na tem področju ena izmed osnovnih nalog vodilnih tovarišev v kolektivih.

J. Kr.

Statut podjetja in Socialistična zveza

Delovni kolektiv, katerikoli že, ne živi in ne more živeti ločeno od kraja, v katerem je. In prav ob tem se poraja vprašanje vezi med delovnim kolektivom in organizacijo SZDL, ki deluje v kraju. Morda sploh ne bi razpravljali o tem, če ne bi prebirali osnutka statuta, o katerem pravkar razpravljajo rogaški steklarji. Celotno sedmo poglavje so posvetili prav vlogi političnih in drugih družbenih organizacij v delovnem kolektivu. V 172. členu so podčrtali, da družbeno politične organizacije v delovnem kolektivu steklarne »Boris Kidrič« us-

merjajo svoje delo k uresničevanju skupnih ciljev nadaljnje izgradnje in utrditve socialističnih družbenih odnosov, pri čemer delovni kolektiv stalno sodeluje in jim nudi materialne in druge pogoje za uspešno izvajanje skupnih ciljev. Ne bi se spuščali, kakšni so podrobneje ti drugi pogoji, pač pa se ustajamo v nadaljevanju, kjer pravi, organizacije Zveze sindikatov, Zveze komunistov in Zveze mladine sodelujejo pri izdelavi internih predpisov, ki jih sprejemajo organi upravljanja delovnega kolektiva. V celem poglavju pa ni nikjer omenjena or-

ganizacija SZDL, čeprav morda to niti ni potrebno, toda mladinska in ostale organizacije so navezadnje kolektivni člani organizacije SZDL, vendar pa je prav organizacija SZDL najmočnejša organizacija v naši družbi.

Na drugi strani pa je morda delovna praksa doslej v nekaterih delovnih kolektivih taka, da dela organizacije SZDL neposredno v podjetjih ni čutili, ker se to prepleta z delom sindikatov. Menimo pa, če je tako in samo tako, potem to ni pravilno in ni opravičljivo. Prav preko organizacije SZDL, ki naj deluje tudi znotraj podjetja in ne samo na terenu, bi se lahko najbolj prepletale vezi med tovarno in življenjskim okoljem. Problematika delovnega kolektiva ni samo znotraj podjetja, čeprav je proizvodnja in razvoj gospodarske organizacije bistvenega pomena, vendar podjetje ne živi osamljeno, temveč je utrip podjetja čutili v vsakem kraju, kjer močna in uspešna gospodarska organizacija deluje. In prav zaradi tega ni bilo pravilno, vsaj tako menimo, da bi o ostalih družbenih organizacijah zlasti SZDL dobila svoje mesto v statutu, če že govori o vlogi in odnosih do dela družbenih organizacij. Morda bo razprava v steklarni, ki pravkar teče, pokazala na to pomnjkljivost in opozorila na dopolnitev 173. člena njihovega osnutka. To vprašanje pa ni aktualno samo za steklarje, temveč dostikrat za odnose med podjetji in delom organizacije SZDL sploh.

izdelani kupljeni čevlji. Polna »sprejemnica« strank v tej delavnici potrjuje, da čevljarji imajo, naj bo poletje ali zima, polne roke dela.

Zato se nisem čudila tovarišu poslovodji, ko je v najin pogovor vpletel primerjavo o mnogo večjih prostorih, ki jih je imela pred vojno nekdanja čevljarska delavnica »Adria«. Ta je na sedaj preurejenem Trgu revolucije imela celo svojo priložno hišo.

»Želja nas vseh je, da bi se naše podjetje razširilo tako, da bi nam bilo mogoče izdelovati večje število novih čevljev po naročilu«, je še pristavil, pri tem pa skrbno pregledal pravkar izgotovljene čevlje, ki jim je naposled s krpico dodal še lep sijaj. Danica

KOVINARJI SO OBVEŠČENI

V tovarni kovanega orodja Zreče pri Slov. Konjicah že več mesecev izdajajo svoje lastno glasilo »KOVINAR«. Člani tega delovnega kolektiva v njem pišejo o številnih konkretnih zadevah kot npr. o delu organov upravljanja, sindikalne organizacije, o gibanju proizvodnje, delitvi dohodka, pa tudi krajši strokovni prispevki najdejo mesto v tem tovarniškem časopisu.

Povečanje osebnih dohodkov

V KONJSKI OBČINI

Podatki o osebnih dohodkih zaposlenih delavcev na območju konjske občine za letošnje prvo polletje kažejo, da se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta močno znižalo število tistih, ki prejemajo do 15.000 din osebnih dohodkov na mesec. Teh je bilo lani v prvem polletju 128, letos pa le 45. Zmanjšalo se je tudi število onih s 15 do 20.000 din osebnih dohodkov mesečno, medtem ko je opaziti naraščanje števila zaposlenih delavcev, ki zaslužijo na mesec več kot 25.000 din.

Enak porast je bil zabeležen tudi v negospodarskih dejavnostih. Medtem ko je bilo lani največ takih, ki so mesečno zaslužili med 30 do 40.000 din, pa letošnji podatki povedo, da se je to število pomaknilo v razpon med 40. do 50.000 din.

Podrobnejši pregled kaže, da so osebni dohodki v povprečju porasli v industriji za 12%, v kmetijstvu za okoli 37%, v gradbeništvu pa za okoli 15%. Nižje povprečne osebne dohodke v primerjavi z lanskimi imajo le v opekarni Loče, kjer dosega le okoli 87,5% lanskega leta. Močan porast pa je zabeležen še v gostinstvu in sicer za 47%, v trgovini za 23% in v obrti za 17% v povprečju. V primerjavi z republiškim povprečjem pa so osebni dohodki na območju konjske občine višji le v kmetijstvu in v gozdarstvu.

Negospodarske dejavnosti prikazujejo v letošnjem prvem polletju povišanje osebnih dohodkov za dobrih 11%. Od povprečja v prvem polletju lanskega leta sta nekoliko nižja le veterinarska postaja in pravosodje.

33 podjetij

Pred kratkim so gospodarstveniki iz celjskega okraja na posebni seji razpravljali o zaskrbljujočem pojavu. Namreč, v celjskem okraju je ob polletju izkazalo izgubo kar 33 gospodarskih organizacij. Ta številka je zares velika in zaskrbljujoča predvsem zaradi tega, ker je v sedanjem obdobju princip rentabilnosti in dobro gospodarjenje življenjska onsova vsake gospodarske organizacije. Naj povemo hkrati, da so te gospodarske organizacije ustvarile poslovne izgube preko 73 milijonov dinarjev in da je predvsem pomembno dejstvo, da sta med temi tudi dve industrijski gospodarski organizaciji. Iz gradbeništvu so v seznamu celo štiri, iz gostinstva 16 in iz obrti osem.

Zakaj omenjamo industrijska podjetja z izgubo še posebej? Preprosto iz razloga, ker so s pravilnim gospodarjenjem celo v Zabukovici, kjer so pred leti nenehno poslovali z izgubo, postavili svoje poslovanje na »rentabilni račun«, ker so znali poiskati vse notranje vire, ker so se potrudili in to tudi kljub izredno težavnim pogojem tudi dosegli. V tem letu, ko dobro gospodarjenje še posebej poudarjamo, pa so kar dve industrijski delovni organizaciji iz velenjske občine izkazale izgubo, in sicer kar znatno.

Gostinstvo je tudi prav gotovo poseben problem, ki ga je treba tudi posebno obravnavati. Nekateri se močno ogrevajo za planiranje izgub nekaterih novih večjih gostinskih obratov, drugi so profi temu načelu. Kaže, da bosta okrajna skupščina in okrajna gospodarska zbornica morali ta problem resno proučiti, kajti vsaj v okrajnem merilu morajo obstajati enaki pogoji poslovanja za vse gostinske obrate — znosni pogoji pa tudi za gostinska podjetja, ki iz tega ali onega zunanega vzroka ustvarjajo izgubo.

Prav gotovo pa je poseben problem gradbeništvu. Zanimivo je, da tudi tu obstajajo dve mnenji. Eni trdijo, da izguba v prvem polletju ni nič katastrofalnega, kajti gradbeništvu je panoga sezonskega značaja. Drugi gledajo precej drugače — pravijo namreč, da kljub sezonskemu značaju vendarle vsi gradbinci niso zašli v izgubo (to je z analizami dokazano), da je v celjskem okraju preveč gradbenih podjetij in da so zaradi tega zmogljivosti neizkoriščene. Kaj se dogaja, če zmogljivosti niso do kraja izkoriščene pa vemo — stroški se povečujejo, cene pa dvigajo, da dosežejo potreben finančni efekt. Spričo hude konkurence pa to žal v gradbeništvu ni mogoče. Zaradi tega bo prav gotov tudi tu potrebno poiskati ustrezno rešitev, in sicer predvsem tako, da bi razbremenila občine saniranja kakršnihkoli podjetij s poslovno izgubo.

V Podčetrtku gradijo znova

Poleti je prav ob zaključku gradnje pogorela perutninska hladilnica in klavnica v Podčetrtku. Kmetijska zadruga je nameravala povečati proizvodnjo perutnine, kar bi prav z novim objektom lahko napravili, toda nezgoda ji je prizadela težak udarec. Zdaj so se naglo lotili dela in pospešeno znova gradijo klavnico in hladilnico ter upajo, da bo objekt kljub opustošenju še pred zimo spet urejen. Pravijo, da je vzrok požara bil v električni napeljavi; tokrat bodo morali biti previdnejši!

Prav gotovo bi delo čevljarjev, zaposlenih v celjski mestni čevljarski delavnici na Trgu Svobode, še bolj zaživelo, če bi se zanje našla ustreznna rešitev — večji in ugodnejši delovni prostori. Prostor, v katerem domujejo že dolgo vrsto let, je postal zanje in njihovo delo, ki ga je vedno več, premajhen.

Njihova želja - ustrezni delovni prostori

Ko sem pred kratkim, kot stranka, obiskala to delavnico, sem se pozanimala pri poslovodji, kaj meni o tem njihov kolektiv. Pa mi je povedal takole:

»V načrtu smo imeli, da bomo dobili prostor, kjer si bomo lahko po svoje uredili prostore, tako, da bodo ustrezali našemu delu. Takrat bi nabavili tudi več novih strojev, zaposlili bi lahko več ljudi, kar bi nam omogočilo, da bi pričeli z »ekspresnim« delom. V tem primeru strankam ne bi bilo treba čakati na manjša popravila več dni in prav gotovo bi to sprejele z zadovoljstvom. Ta pridobitev bi bila v korist tudi občini, saj bi se z večjo proizvodnjo naših uslug povečali tudi prispevki, ki jih odvajamo. Sicer pa nimamo nikakršnega upanja več, da nam bo to uspelo, saj se nam je doslej še vse, za kar smo zaprosili, izmuznilo iz rok. Včasih imam celo občutek, da ne pomenimo nič, da smo celo nepotrebni...«

Tako hudo pa menda res ne bo. Kdo pa ne potrebuje čevljarske pomoči, kadar popustijo še tako lepo

ŠALEŠKA DOLINA VČERAJ, DANES, JUTRI

Utrinki od včeraj

Temnozeleno je moja dolina. Temnozeleno so polja, ki obdajajo bele hiše in temnomodro je nebo, ko vstaja sonce in ko zahaja in je temnejše in kristalnejše, ko na njem zasijejo zvezde. Mala in razgobljena je moja dolina; nad njo se kopičijo velike temne gmote — gore, ki jo varujejo petrov. In po obronkih teh varuhov, nad kotanjami, v bližini pojočih gozdov stoje osamljene domačije in v njih samosvoji ljudje, ki jih ničesar ni moglo ukloniti.

Pred leti je bilo le nekaj večjih in manjših naselij v njej. Najvažnejša sta bila mesto Šoštanj in trg Velenje. Tu je še bilo največ kruha. Vošnjakova usnjarna je izkoriščala polproletarce — še slabše pa se je godilo velenjskim rudarjem.

Prva svetovna vojna ni zapustila razdejavanja v moji dolini, zapustila pa je nepozabno glad, razočaranje v človeka in le v redkih tiho upanje.

Bili so redki, vendar so 1924. leta ustanovili v Pesjem pro partijsko celico. Ustanovil jo je Lovro Kuhar — Prežihov Voranc. Prvi sekretar pa je bil Jože Lekš. Celica v Pesjem je vključila člane iz vse Saleške doline. Se istega leta so na pobudo

»Naš general je čas — in čas je naš zdravnik« — koliko resnice se skriva v teh dveh preprostih mislih. Kaj bi bilo s človekom, če čas ne bi celi ran? Tako pa dan za dnevom odteka v nepovrat in sleherni težava se sčasoma ovije v sanjsko kopreno resničnosti. Še obstoja, še je prisotna, še živi v nas, toda ni več taista, kajti njena enkratna veličina je v svoji celovitosti tako naša, da le njen smisel in namen živi dalje kot neka etična družbena norma. Mi smo njeni nosilci in presajevalci in nehoti tudi njeni stalni stražarji.

Tako je od včeraj poteklo že 22 let. Prav pred dvaindvajsetimi leti se je tudi na nas zgrnil valeč se nemški vojni stroj in nas v prvem naletu pomendral. Bil je strahoten, bliskovit, nevzdržljiv — mi pa smo bili toliko naivni in nismo takoj dojeli, da je naša dolžnost že vnaprej izdana. In zopet je posegel čas in nas osveščal.

In kot da smo nenadoma začutili prav blizu vez s predniki iz 15. stoletja, ki so se puntali, smo sami zraščali v majhne, a vedno večje enote in bili smo boj po tisti taktiki, ki so nam jo svetovali gozd, veter, nebo in neuničljiva želja, da ubranimo sleherni ped naše sončne prostranosti. Ta sončna prostranost je bila naša blago-dišeča, temnozeleno zemlja, bili so naši otroci, naše žene in mi sami — naše življenje. In še nekaj več je bilo — vedeli smo, da je prišel naš trenutek. Vstopili smo v velik čas, čuteč, da je na naših ramah odločitev jutrišnjega dne, za katerega smo tako točno vedeli, kakšen mora biti.

Imenovali smo se s tolikokrat oblateno in opljuvano besedo — komunisti. In bili smo ponosni nanjo, kajti njena vsebina je bila in je vse, kar so kdajkoli hoteli vsi tisti, ki so trpeli, bili zaslužjeni, vtesnjeni in obsojeni, da žive za druge in ne zase.

Naša moč pa je bila prav v tem, da smo zgrabili usodo s svojimi rokami in ji nadeli naš pečat.

In nič nismo bili osamljeni — vsak dan jih je bilo več okrog nas — vsak dan, pa če še tako težak, tako nedoumljivo grozen, je bil bliže našemu času, naši zmagi. Le kdo lahko porazi ljudi, ki to vedo in to toplo in enkratno vest nosijo v svojih sredi, v trpljenju zapisano na svojih čelih. Vsako naše krvavo križpotje je bilo le znamenje več, da je blizu tisti dan...

Dandanes je ta dan že leta odmaknjen, a še vendar živi in je prisoten v našem času, v nas samih. In tudi v naših najmlajših je njegovo izročilo, pa čeprav le odsvit velikih bojevnikov za pravico in resnico. Bit našega boja, naših ran, našega mogočnega pisanja zgodovine naroda pa je skrit v najčudovitejšem, v človeku, ki v sočloveku išče človeka.

Je to moč izbrisati ali pozabiti?

Rudarji pa niso le prvi pri dviganju učinkov, temveč so številne popoldneve žrtvovali prostovoljnemu delu, da so nove stolpnice dobile tudi primerno okolico. Doslej so sturili več kot milijon delovnih ur v vrednost nad 300 milijonov dinarjev. Zato pa se velenje ponaša z raznovrstnimi športnimi objekti, otroškimi igrišči, šolami.

NAPAD NA ŠOŠTANJ

V prvih oktobrskih dneh so se vse tri čete formirale v 1. štajerski bataljon. In kmalu po združitvi je sledila prva velika akcija — napad na utrjeno sovražnikovo mesto — Šoštanj.

Vodstvo bataljona je prevzel Jože Letonja — kmet. Ob strani pa so mu stali izkušeni španski borci: Toledo ter kapetan španske republikanske armade Božo Mraoljak.

V noči od 7. na 8. oktober so se skrivoma približali mestu. V Penku, Družmirju in pri delavskem naselju Agrarji so postavili zasede. Preostali del bataljona pa se je pripravil za napad.

Ob enajsti je močna detonacija preklala tišino jesenske noči. Miniranje Puharskega mostu je bil znak za napad.

Tri skupine so vdrle v mesto, blokirale orožniško postajo ter v naletu zaozele mesto. Domači veljaki in pojaštvo, ki je imelo družabni večer v Sokolskem domu, so se poskrili.

In tako je v času, ko so številne divizije rjavosrajnikov teptale širjave Evrope in nepregledne stepe Podonja, bilo v samem osrčju njihove dežele osvobojeno mesto.

Res da le za nekaj ur. Toda borbeno mogočnost slovenskih bojnih pesmi in domače komande ter sovraž-

nikov strah sta preko noči olila ljudem zaupanje v domače sile. Akcija sama morda niti ni bila vojaško toliko pomembna kot pa je imela moralno moč vzpodbude. Kljub temu pa so prav v tem prvem napadu vsi elementi klasične partizanske taktike. »Mas o uspehu« je viril kot plaz in segel tudi do naših pregnancev na Hrvaškem in v Srbiji. In marsikoga, ki je postal osamljen, je ta vest prebudila in ga okrepila.

Dva mrtva in en ranjenec na strani sovražnika in nihče v vrstah probojcev. Izvedli so sedem rekvizicij, zažgali žago šoštanjkega župana, domačina.

Ob 1. uri v jutru se je oglasil plat zoon. Znak za umik. Bataljon se je kmalu zatem zbral na Goricali ter preko Melleč odšel proti Lepi nji. Domači izdajalec so se zdrznili. Niso se čutili več varne. Prav tako pa je reagiral sovražnik. Ostali ljudje pa so nenadoma začutili nekaj skupnega. Bilo je v očeh, v hoji, v dihu in vobnih besed ni bilo treba. Iskra upora je vzplamnela in zažarela ter zasvetila v temo, ki je v sebi nosila velik napis nadčloveka: boj človečanskosti, legalizaciji umora in vopu, teptanju oseh tistih, ki niso prvci Nemci.

In to se je zgodilo v deželi, za katero je vodja nemškega rajha nekaj dni po kapitulaciji Jugoslavije dejal: »Napravite mi to deželo spet nemško!«

Zato je temu dejanju sledila krvava, krivična rihla. Dva dni po napadu so sovražniki pripeljali v Šoštanj deset mladih fantov z dravskega polja. Deset fantov, ki so stali na pragu carstva življenja. Mlade rosne fante od katerih nekateri še niso imeli dekleta, so postavili ob živo mejo Lichtenegerjevega trta ter jih zverinsko ubili.

Saleška dolina je vsrkala v svoja nedrja prvo kri. Surovo ravo so skrile zločin okupatorja, ki je hotel s surovo silo pokleniti narod in ga raznaroditi.

Toda upor se je širil in ni ga bilo, ki bi lahko zajezil silo malih ljudi, ki so vedeli, da se bore za danes in za jutri.

Prav tu, v Prelogah, pa je vohod k vira — črncemu zlatu — tega naglega razvoja Saleške doline. Dnevno priteka po tem grlu do 10 in še več tisoč ton lignita in prav tako se po tem grlu spušča v jamo dnevno nad dva tisoč mladih smelih rudarjev, ki se dobro zavedajo, da zavisi njihovo boljše življenje in življenje celotne družbe od vse večjih učinkov. To pa dokazujejo z nenehim dvigom žiljenih učinkov, katere pa bodo še in še prekoračevali.

V osemnajstih letih svobodnega življenja je Saleška dolina popolnoma spremenila svoje lice. Na močvirnatih travnikih ob vijugavem hudorniku Paki je zrastle najmodernejše mesto, ki sodi po svojih letih gotovo med najmlajša mesta v Jugoslaviji. Sodobnost novega Velenja pa se ne odraža le po novih modernih stolpnica, ampak predvsem v arhitektonski skladnosti in celovitosti ter čudoviti urejenosti zelenic.

partije ustanovili tudi društvo »Svoboda«. Kmalu pa so ga morali razpu- stiti.

Ljudi je ose bolj tiščala k tlom prihajajoča velika bolezen takratnega sveta: kriza. In ker se je država bala lačnih ljudi, jim je za nameček dodala še neusmiljeno diktaturo. In prav v teh dneh so prišli v Saleško dolino člani Biroja Centralnega komiteja komunistične partije Jugoslavije.

Bila je ena najbolj hudih zim. Okrog 10. ure zvečer so tiho potrkali na vrata. Odprla jim je Marija Stropnik, ki je že bila obveščena o njihovem prihodu. Previdno so ostali v toplu izbo. Bili so Viktor Koleša — organizacijski sekretar, Zika Pečarski, Franc Klopčič in Franc Plankl. V Ljubljani so jim fla postala prevroča. Pri Stropnikovih so ostali vse do 10. maja, z izjemo Klopčiča in Plankla, ki sta mesec popreje odšla skrivoma preko meje v Avstrijo.

Sčasoma pa je takratna oblast le zasumila in nekaj dni po odhodu ilegalcev, je v stanovanje vdrla policija in zaprla Stropnikovo ter nekaj tovarišev — partijcev iz Pesja. Po večmesečnem zasliševanju se je večina znašla na cesti brez zaslužka.

Toda redki so bili, ki ne bi delali dalje kot komunisti. Čas je tekel in vse bolj prinašal priokus bližnje svetovne morije.

APRILA JE POČILO

10. aprila 1941. pa je počilo. Nemške čete so popoldne pridrvele v dveh smereh — po cesti iz Slovenj Gradca in po takrat novo zgrajeni cesti Črna — Šoštanj. Toliko osopražena črna golazen je bila tu in z njo se je rodil za nas najtemnejši in najsovetljivi čas naše zgodovine.

V tem času je mestni komite partije v Šoštanju. Skupaj je imel oclanjenih okrog 35 komunistov ter veliko število simpatizerjev. Čeprav je bil komite že s prvimi selitvami prizadet, se je začel pripravljati na upor. Prva naloga je bilo shranjevanje orožja in to so uspešno izvedli. Shranili so ga v bencinski sod, katerega so zakopali v bližini Prelog. In čeprav se ni minil dober mesec, so na predvečer prvega maja že zagoreli kresovi na obronkih Saleške doline.

V noči pred sedmim julijem bi lahko slučajni popotnik uzrl urne noge, ki so hitele od hiše do hiše in spretno krmarile po cesti. Jutro pa je bilo zgoporen dokaz propagande akcije. Prepleskani zidovi so zgovorno pričali in pozivali.

Na zidovih sta kot nemi opomin ždela »srp in kladivo«. Sovražnik je tokrat presenetljivo naglo reagiral.

Čeprav so bili vsi člani komunistične partije dogovorjeni, da se po akciji umaknejo v gozdove, jih je sovražnik mnogo polovil še na domovih in tako je tega dne odšlo o gozdih le 6 ljudi. In teh šest je osno-

valo prvo partizansko enoto na na področju Saleške doline. Sedaj pa je bencinski sod v Prelogah odigral svojo vlogo — v njem je bilo mnogo pušk in streliva. Čez mesec dni so se jim priključili trije španski borci, ki so utegnili pod pretvezo pripotovati iz Francije — iz taborišča. To so bili Miha Pinter, Drago Mlakar in Franc Drobnič.

Prve naloge te skupine so bile drobne: Hoteli so pokazati domačim izdajalcem, kaj jih čaka. Zal niso imeli najbolj srečno roko. Izdajstvo v Sentjanžu pri Velenju jih je vodilo v prvi ognjeni krst. Pribili so se iz obkoljenega senika, ki so ga sovražniki celo zažgali.

Pot jih vodi na Pohorje, kjer so skupno okviru Pohorske čete izvojevali lepo zmago na Klopnem rhu. In prav tega dne je padel prvi iz Saleške doline — Franc Soklič.

Noč je skrila v svoj plašč borce Savinjske in Revirske čete. Za sabo so imeli že kar krepek marš. Stopali so v gosjem redu. Previdno so tipali v temo. Selest vetra se je tožeče izgubljal v šumenju otesnjene Pake.

Tu nekje bi jih morala čakati zveza Pohorske čete. Obstali so in zlovesče prislunili v temo. Sele čez čas se je oglasilo zateglo sovje skovikanje. To je bil znak. In že so znova nadaljevali pot, le da sedaj v varnih rokah vodiča Ulriha. Hitro so minili Lohovico in že so se ozpenjali v strmo reber proti Plešivcu in Grmadi.

ŠALEŠKA DOLINA VČERAJ, DANES, JUTRI

Vsak dan nov obraz

Nesluteno bogastvo Saleške doline, ki se skriva v njenih nedrjih, pa je po osvoboditvi postalo osnova za procvit doline. Okno v svet praprotnega gozda so na široko odprli in vedno več jih je bilo, ki so se spuščali v praprotno globeli, da zemlji izrujejo sončno toploto. Ze pred 100 leti načel bazez velike rezerve lignita cenijo na 700 milijonov ton.

Nikakor pa ni bilo več možno izkoriščati premoga z zastarelimi metodami. Z dneva v dan so velenjski rudarji preizkušali nove načine, vse bolj zavarovali svoje delo in z leta v leto je rasla proizvodnja in z njo blaginja. Od 150.000 ton, ki so jih nakopali pred vojno in prva leta po vojni je kolektiv velenjskih rudarjev dosegel v lanskem letu 25 milijona ton, letos pa bodo proizvodnjo dvignili že do 3 milijonov. Kramp in lopata sta v jami le še pripomoček in ne več glavno orodje. Prav tako so čela s tremi ali štirim možmi že pozaba in tudi silovita metoda ropanja je že preteklost. Danes glavni dela opravljajo veliki rezalni stroji, ki izvršujejo delo na dolžini 40 do 60 metrov. Rudarji so postali strokovnjaki in ne garači. Rudarski poklic ni več priložnostno delo, ampak je poklic, ki terja dokajšnje teoretično in praktično znanje.

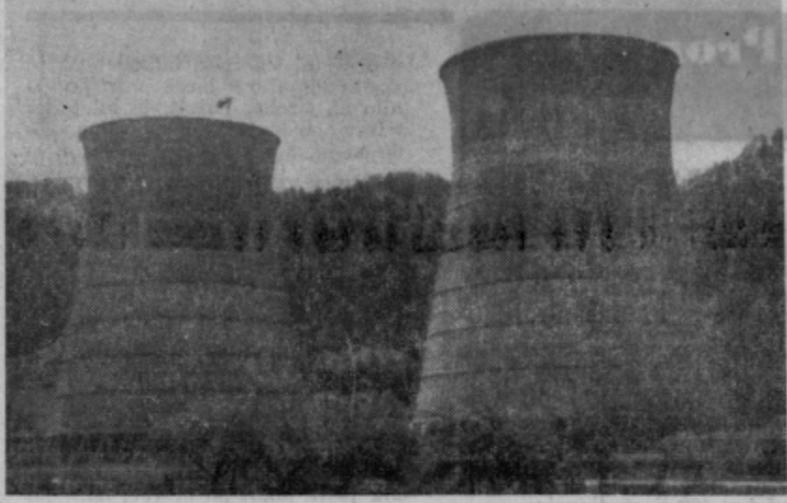
Učinki poedince se večajo. Odkopni učinek je že presegel 11 ton na moža, toda pri tem ne bodo ostali. Še in še bodo izboljševali metode, avajali novo mehanizacijo in ni več daleč dan, ko bo številka 20 ali celo 28 ton odkopnega učinka na moža, resnična. Reka premoga, ki se dnevno vali po izvoznem jašku in odteka kot kri v našo industrijo, je vsak dan večja, mogočnejša.

Potrebe pa vedno bolj rastejo. Prihodnja leta bodo proizvodnjo počeli na 4 milijone in še več, kajti kar kmalu se bosta dosedanji industriji v Saleški dolini pridružila še dva giganta, ki bosta potrebovala lignit. To sta energo kemični kombinat, ki bo lignit vplinjeval in pošiljal v vse industrijske centre v Sloveniji in elektrarna B, ki bo z

Prav premog in koncentracija velikega števila rudarjev pa sta porodila potrebo po novem mestu. Pred 12 leti je začelo rasti vzhodno od starega Velenja naselje, ki pa je že čez nekaj let postalo mesto, 1500 novih stanovanj, tisoč petsto čudovitih, sodobnih pogojev za življe-

jalcev se bo v nekaj letih odrazil v popolnem in brezhibnem preskbovanju prebivalcev velenjske občine.

Družbeni bruto proizvod občine je v zadnjih 9 letih več kot trikrat porasel od 6,5 milijard na skorajda 20. Prav tako strm porast pa ima tudi narodni dohodek, ki dosega na 1 prebivalca že višino 400.000 din.

Poleg rudnika lignita in soštanjske usnjarne je v Saleški dolini po vojni zrasel termoelektrični gigant, ki napaja dobršen del naše industrije. Vse kaže, da se bo temu gigantu pridružil v bodočnosti še malo večji dvojček, kar je z ozirom na bližnjo surovino (lignit) vsekakor upravičeno.

nje rudarjev in njihovih družin.

Velika družbena sredstva so bila vložena v razvoj rudnika in mesta, toda nemajhni pa je delež, ki ga je doprinesel velenjski rudar.

Ceprav ne tako hitro kot rudnik, je vendarle v drugi industriji šel razvoj naprej. Osamljeni usnjarni v Soštanju so se pridružili drugi objekti. Z novo termoelektrarno je zrastle tudi novo naselje v Soštanju, z njim pa vse večje potrebe po rešitvi komunalnih objektov. Ščasoma se je razvila tovarna pohištvenga okovja in gumbov. »Ga-

Vse to nam zgovorno priča o nenehni zavestni rasti neposrednega proizvajalca, o njegovem vse bolj zavestnem uveljavljanju pravic do dela in upravljanja s sadovi lastnega dela.

Iz globokih ran in iz porušenih domov je zrastle nova podoba Saleške doline, ki se ponaša z najmodernejšim mestom Velenjem, s širokim razmahom industrije in smelimi perspektivami bodočega razvoja ter z veliko preobrazbo delavca — ustvarjalca, ki danes v skokih doživlja in preživlja civilizacijsko in kulturno izpopolnitev.

Moderna, svetla stanovanja, park poln zelenila in sončnih žarkov, potrebnih človeku za oddih po delu, kulturne in zabavne ustanove, jezero, stadion, planinski domovi in še in še; to je danes zrcalo Saleške doline, to je nujnost za proizvajalca, kateremu družba pomaga z velikimi sredstvi zato, ker ve, da ji ta tudi v vedno večjih deležih vrača to zaupanje.

Vsi ti uspehi prebivalcev Saleške doline niso enkratni pojav, temveč neprekinjene verige, kajti v svojem delovnem zanosu niso le obnovili, temveč dohiteli in prehiteli evropske delovne učinke in postavili svoj življenski standard na svete osnove človeku dostojnega življenja; na osnove z načelom: plačilo po vložnem delu.

Pred tremi leti je delavski prostor bil tolikšna posebnost, da bi lahko na prste preštel tiste, ki so hodili vanj. Danes pa je že kar pretesen. Dnevno obiše najmanj okrog pet do šestdeset ljudi klub, da si v prostem času ogleda televizijski spored, igra medsebojnih problemih. Postal pa je Solidna postrežba in nizke cene pa sta poleg prijetnosti tega družbenega prostora pač vrednost, ki jo redko najdemo v gostinskih lokalih.

večjo kapaciteto kot dosedanja ojačala potrebe naše industrije po električni energiji.

Vse je v medsebojni povezanosti in vse temelji na osnovi boljšega, smotnejšega gospodarjenja.

Ozko grlo prevoza tolikšnih količin premoga je postala zagata in resna ovira bodočega razvoja, zato je smiselnost v gradnji takšnih objektov, ki bodo premog v požlahtnjeni obliki v plinu in električni energiji dostavljale številnim potrošnikom.

lanterija», ki si je s svojimi kvalitetnimi izdelki zagotovila soliden položaj, veliki bližnji gozdovi pa so naravnost terjali lesno industrijo. Žal je le ta zaenkrat premoahajala k finalizaciji lesne mase; vendar pa kaže sedemletni načrt, da bodo v bodoče prav temu posvetili največ skrbi.

K rešitvi zaposlitve žena pa je prispeval tudi obrat »Toper«, ki bo prav kmalu zaživel v novih obratnih prostorih v Soštanju. V Velenju pa je ta problem najučinkoviteje začela reševati tovarna gospodinske opreme »Gorenjec«, ki je v zadnjih dveh letih napravila tolikšne skoke v razširitvi proizvodnje, da je to skorajda težko verjetno.

Novi plantažni nasadi, rastlinjak in toplovodne grede, novi hlevi za večje število živine ter predvsem dvig standarda kmetijskih proizva-

VSEM OBCANOM VELENJSKE OBCINE NAJISKRENEJE ČESTITAMO OB 22. OBLETNICI

OBČINSKEGA PRAZNIKA

PRVEGA PARTIZANSKEGA NAPADA NA MESTO V SLOVENIJI

- Občinska skupščina Velenje
- Občinski odbor Zveze borcev NOB Velenje
- Občinski komite ZKS Velenje
- Občinski odbor SZDL Velenje
- Občinski sindikalni svet Velenje
- Rudnik lignita Velenje
- Tovarna usnja Soštanj
- Termoelektrarna Soštanj
- Tovarna gospodinske opreme »Gorenjec« Velenje
- Splošno gradbeno podjetje »Vegrad« Velenje
- Lesno industrijski kombinat Soštanj
- Tovarna pohištvenga okovja in gumbov »Galanterija« Soštanj
- Kovinska obrt »Chrom-metal« Velenje
- Izdelovalnica gumiranega papirja Velenje
- Komunalno obrtni center »Oljka« Smartno ob Paki
- Gostinsko podjetje »Paka« Velenje
- Hotel »Kajuhov dom« Soštanj
- Gostinsko podjetje »Pod gradom« Velenje
- Trgovsko podjetje »Vino« Smartno ob Paki
- Trgovsko podjetje »Velma« Velenje
- Trgovsko podjetje »Merkur« Soštanj
- »Mladinska knjiga« — poslovalnica Velenje

Skrb za mladino je vedno na prvem mestu. Zal mnogokrat kljub najboljšim željam ni mogoče vsega ustreti, vendar pa ima velenjska mladina dovolj možnosti za razvedrilo. Nova kotlarsko igrišče je danes že prizorišče nastopov domačih kotlarkarjev, ki bodo v počastitev občinskega praznika dali samostojno revijo. To je vsekakor uspeh, če vemo, da je klub zaživel šele pred nekaj meseci.

Do nedavna občinsko središče Saleške doline — Soštanj — se je tudi dokaj moderniziral. Novo naselje termoelektrarne tvori samostojno četrt. S posebnim poudarkom pa se v zadnjem času trudijo, da bi Soštanj čimbolj turistično izkoristili, saj ima s svojo lepo okolico in idealnimi izletnimi točkami vse pogoje za tovrstno dejavnost. V kolikor bo prišlo do realizacije sedežnice na Sentvid, bo Soštanj tudi v zimski sezoni interesanten za domače in tuje goste. Veliko pa bo mesto pridobilo z izgradnjo kopalnega bazena, ki bo prihodnje leto že pričakal kopanja željne domačine in goste.

Reportažni zapis je sestavil Jože Klančnik

Promet v celjskem mestu ni najbolje urejen

Ze velikokrat smo ugotavljali, da promet v središču celjskega mesta ni najbolje urejen. Nekaj takih cest, ko to ni potrebno, je zaprtih, po nekaterih pa, ki za to niso primerne, kar vse povprek švigajo motorna vozila. Komisija za varnost prometa pri celjski občinski skupščini je že pred meseci imenovala posebno komisijo z nalogo, da pregleda cestne površine in predlaga nekatere spremembe v ureditvi prometa v celjskem mestu. Komisija je to tudi storila in med drugim predlagala tudi tole:

Zaradi velikega prometa po Gregorčičevi in Ljubljanski ulici naj bi dokončno uredili tudi njuno križišče. Prav bi bilo, da bi tudi Ljubljansko cesto razdelili v tri pasove, ki bi voznikom motornih vozil točno pokazali, kako in kje naj vozijo, da v križišču ne bo zastajal promet. Treba bi bilo razširiti tudi križišče pri pošti, ki je izredno nepregledno, ima pa možnosti za izredno solidno rešitev. In še eno križišče: križišče pred kino Metropolom je tako širo-

ko, da dopušča pravcato križarjenje po ulici. Komisija je predlagala, da bi s primerno široko gredico križišče mnogo smotrneje uredili.

Vozniki osebnih avtomobilov bodo veseli še ene novice: komisija meni, da ni najbolj prav, da morajo vozniki, ki parkirajo svoja vozila na neurejenih parkirnih prostorih — pred kinom Unionom in v Razlagovi ulici — plačevati pristojbino. Le-to naj bi pobirali samo na urejenih parkirnih prostorih. Poleg tega pa bi bilo prav, da bi voznik lahko z enim samim parkirnim listkom za določen čas parkiralo vozilo na različnih koncih mesta.

Predlog, ki ga je komisija izdelala, vsebuje tudi dograditev kolesarnic, obvoznic za vprege, dograditev kolesarskih stez do Vojnika in Zalca, postavitev dveh varnostnih ograd — na cesti proti Laškem in v Skofji vasi, ter še celo vrsto predlogov, ki bodo nedvomno pripomogli, da bo promet v celjskem mestu sodobnejše in varnejše potekal.

Zal, so kolesarji na cestah še vedno najbolj nepoučeni vozniki. Morda bi bilo prav, če bi boljše poskrbeli tudi za prometno vzgojo odraslih kolesarjev, kajti mladi jih marsikaj prekosijo

Prometna kronika

IZRABLJENE GUME

V sredo, 25. septembra se je v Latkovi vasi pripetila sicer lažja prometna nesreča, ki pa opozarja na to, da mnogi vozniki še vedno ne upoštevajo cestnih pogojev in tehnične sposobnosti vozila kot dveh bistvenih pogojev za hitro in varno vožnjo. Tisti dan je z osebnim avtomobilom vozil iz ljubljanske smeri proti Celju Jože Urbanija iz lhana. V Latkovi vasi ga je na mokri cesti začelo zanašati — vozilo je imelo namreč zelo izrabljene gume — zato se je zaletel v jablano. Skode je za več kot 100 tisoč dinarjev.

ZAPELJAL NA NJIVO

Isti dan se je na cesti proti Krškem z avtomobilom prevrnil Jože Šiško iz Bršlina. Vozilo je iz neugotovljenih vzrokov zaneslo na levo stran cestišča, odkoder je zdrsnilo na njivo in se tam prevrnilo. Skode je za okoli 200 tisoč dinarjev.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE

V sredo, 25. septembra, se je v bližini Frankolovega pripetila huda prometna nesreča. Proti Celju je vozil osebni avtomobil z voznikom Franjom Dolžanom iz Celja. V bližini Frankolovega je voznik začel prehitovati tovorni avtomobil, vendar ga ni opozoril z zvočnim signalom. V trenutku, ko sta prišla vstric, je tovornjak začel prehitovati kolesarja. Dolžan je s prednjim delom osebnega avtomobila trčil v tovornjak. Udarec ga je zbil

v občestni smernik, odkoder pa je vozilo zdrsnilo v jarek in se prevrnilo na streho. Voznik je bil težko telesno poškodovan, materialne skode pa je za več kot 500 tisoč din.

NISO VEDNO PEŠCI KRIVI

V četrtek, 26. septembra, je v vasi Crnec pri Brežicah tovornjak povozil Miro Marušič iz Sevnice. Po skrajnem desnem robu ceste so hodile tri ženske. Ko so za sabo zaslišale glas avtomobila, so se umaknile: dve sta stopili s ceste, tretja pa je ostala na skrajnem desnem robu. Tovornjak, ki ga je vozil Anton Ferencak, se Miri Marušič ni dovolj umaknil, zato jo je zadel in zbil po tleh. Pri tem je bila Mira Marušič težko poškodovana. Voznik jo je takoj po nesreči odpeljal v brežiško bolnišnico.

PREHITRA VOZnja

V soboto, 28. septembra, se je v Levcu ponesrečil avtomobilist Ferdo Vrbovšek. V ovinek — cesta pa je bila poleg tega še mokra — je zapeljal s preveliko hitrostjo. Vozilo je zato začelo zanašati, zato se je zaletelo v občestni smernik na desni strani ceste. Avto se je prevrnil, sopotnika v avtomobilu pa sta bila laže poškodovana. Skode je za okoli 750 tisoč dinarjev.

VINJEN KOLEŠAR ZAKRIVIL NESREČO

V nedeljo zvečer je voznik osebnega avtomobila Alojz Rozman hotel v Sentjurju zaviti na dvorišče svojega doma. Za njim je v tistem trenutku pripeljal vinjen kolesar Jože Vengust z nerazsvetljenim kolesom in zadel v zadnji del avtomobila. Se nezavestnega so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

NERAZSVETLJENA VPREGA

Pretekli ponedeljek se je pripetila prometna nesreča, ki jo je zakrivil voznik vprežnega voza. Iz Bevč proti Velenju je z nerazsvetljeno vprego vozil Jože Knez iz Velenja. Za njim je pripeljal motorist Jože Mlakar iz Velenja in se zaletel v nerazsvetljeni zadnji del vprežnega voza. Motorist je padel in se težje poškodoval.

29. septembra so tudi pionirji celjske občine praznovali pionirski praznik. Bilo je veliko proslav in tekmovanj, srečanj z nekdanjimi borci in podobnih prijetnih doživetij. Tole fotografijo so s svoje proslave posneli pionirji prve osnovne šole v Celju.

K članku »Nesrečna mati«

V 39. številki našega lista smo objavili sestavek z naslovom »Nesrečna mati«, ki ga je napisala Antonija Zbilski. Pisala je o smrti svojega otroka in v pismu navedla, da je prepričana, da so ji otroka prehladili v bolnišnici. V svojem pisanju omenja tudi prim. dr. Marjana Stegnarja, ki »da je otroka v bolnišnici sprejel, mater nadrl in maleda prehladil«.

Na omenjeni članek smo dobili odgovor: pisal nam je ravnatelj celjske bolnišnice prim. dr. Ivan Kopač. Pismo je priložil tudi odgovor prim. dr. Marjana Stegnarja in izjavo dr. Milene Zele in dr. Stanislava Stojanoviča, ki sta pravzaprav opravila sprejem. Iz vseh teh pisem povzemamo najbistvenejše:

Izkazalo se je, da je otroka v bolnišnico sprejel dr. Stanislav Stojanović in ne dr. Marjan Stegnar, ki je bil v teh dneh na dopustu. Torej je prim. dr. Marjan Stegnar pri vsej zadevi resnično neprizadet in se je mati, ki je pismo samo pisala, zmotila.

Dr. Stojanović, ki je otroka sprejel, pa nam je napisal takole pismo: »Ne spominjam se, da bi z materjo prišel v konflikt. Res pa je, da sem mater vprašal, zakaj je tri dni čakala, predno je otroka prinesla v bolnišnico, ker je bil otrok v zelo slabem stanju in mi je povedala, da otrok tri dni neprenehoma bruha. To vprašanje se mi zdi dobro namerno, glede na to, da je bil otrok zelo slab in močno prizadet razumljivo, če že tri dni ni zaužil nobene hrane. Čudno je, da mati, ki živi v Celju, ni otroka že prej prinesla. Spominjam se, da mi je mati povedala, da nima svojega stanovanja in da stanuje pri sošolki v garsonjeri, v kateri prebivajo že trije tuberkulozni bolniki. Menim, da nesrečnega konca otroka ni pripisati posledicam »slabega« zdravljenja (po materinem mnenju) ampak tudi posledicam slabih socialnih prilik. Mati brez stanovanja z otrokom pri sošolki, kjer živijo trije bolniki z odprto tuberkulozo v isti sobi kot otrok! ...«

O morebitnem prehladu — mati namreč pravi, da je zdravnik zahteval, da otroka sleče do nagega in da se je zato prehladil — pa piše prim. dr. Marjan Stegnar: »Mati v članku navaja, da se je otrok pri pregledu prehladil. Pripominjam pa, da se je to zgodilo v avgustu, torej v visokem poletju, kadar hoče zdravnik otroka pregledati, je najno, da je otrok slečen!«

In naprej: mati vprašuje, zakaj je otroku, ki sa ga menda zdravili za vnetje srednjega ušesa in pljučnico, morala dvakrat dati kri. Prim. dr. Stegnar pravi o tem takole: »Razumljivo je, da starši ne morejo vedeti, zakaj smo otroku dali kri in da gotovo vnetje srednjega ušesa in pljučnice nismo zdravili s transfuzijo. Uredništvo časopisa pa bi se moralo, predno take članke objavlja, prepričati, zakaj je bila taka terapija potrebna.«

Zakaj uredništvo časopisa tega ni storilo? V »Celjskem tedniku« že dalj časa objavljamo kritične dopise naših državljanov, v katerih pišejo o najrazličnejših zadevah. Pisce takih prispevkov objavljamo s polnim imenom, kajti oni to želijo in tudi prav je tako. Pisec prevzame za resničnost svoje izjave vso odgovornost — in nihče mu ne more vzeti pravice, da pove svoje mnenje. Takih prispevkov, je v zadnjem času zelo veliko, kajti razumljivo je, da vsi ljudje nikoli ne bodo z vsem zadovoljni. Le-to velja nedvomno tudi za zdravstvene usluge, na katere mnogi gledajo tudi z laičnimi očmi.

Iz odgovora na članek »Nesrečna mati« je čutili nejevoljo in ogorčenje nad dejstvom, da je uredništvo objavilo prispevek Antonije Zbilski, Prim. dr. Marjan Stegnar celo pravi, da »je zadnji čas, da se pri »Celjskem tedniku« tozadevno napravi red in se preneha s sistematičnim blatenjem zdravnikov. Smatram, da tako neresen časopis ni vreden, da se diči z nazivom glasila Socialistične zveze delovnega ljudstva.«

Naj torej vsem tistim, ki mislijo, da je uredništvo zainteresirano na tem, da blati imena zdravnikov, povemo, da prav dobro vemo, kako težak je zdravniški poklic. Ljudje, ki so tako čustveno prizadeti, kot je mati, ki izgubi edinega otroka, jim prav gotovo storijo marsikako krivico. Kljub temu pa menimo, da je prav primer »Nesrečne matere« ponovno dokazal, da se lahko sporne in krivične zadeve tudi s pomočjo časopisa učinkovito rešijo. Tako mati, ko uprva splošne bolnišnice sta povedala svoje mnenje in to je bil v tem primeru naš namen. Zato menimo, da neresna pripomba o »neresnem« časopisu nedvomno ni na mestu.

Uredništvo

14 pohval in 8 knjižnih nagrad

Pred dnevi je bila v Tovarni emajlirane posode redna letna konferenca mladinskega aktiva. Poleg predstavnikov celjskega občinskega in okrajnega komiteja ZMS so se konference udeležili tudi predstavniki tovarniških mladinskih aktivov iz Varaždina, Zagreba in Kranja. Povabljeni so bili tudi predstavniki vseh celjskih srednjih šol, udeležil se je pa le predstavnik ESS.

V poročilu, ki ga je podal sekretar aktiva, je nakazal vrsto problemov: ustanovitev kluba mladih proizvajalcev, problem discipline na

delovnih mestih, izobraževanja, udeleževanja v drugih političnih in družbenih organizacijah itd. V referatu so bile poudarjene nadaljnje naloge mladine in možnosti, kako bi odpravili dosedanje napake.

Razprava je bila izredno plodna in živahna. Od sklepov, ki so jih sprejeli so najvažnejši: ustanoviti je treba Klub mladih proizvajalcev. To naj bo tudi prva naloga novoizvoljenega komiteja. Tovarniški komite pripravlja tudi sestanek z vsemi obratovodji in mojstri, na katerem bodo govorili o medsebojnih odnosih. Sklenili so tudi, da bodo več pisali v tovarniško glasilo — v Emajlirca.

Na konferenci so podelili tudi 14 pohval in 8 knjižnih nagrad najbolj prizadevnim članom aktiva. Simbolično je bilo sprejetih tudi 10 mladih delavcev v mladinsko organizacijo. Za novega predsednika tovarniškega mladinskega aktiva je bil izvoljen tovariš Franc Božič.

Nepredvidnost terja žrtve

V nedeljo, 29. septembra, sta se smrtno ponesrečila brata Ivan in Alojz Blazinšek. Tisti dan sta prišla na obisk svojemu stricu Martinu Blazinšku iz Sele pri Strcu. S seboj sta prinesla vrtni stroj in ga preizkušala. Pri tem se je kabel stroja ovil okrog vrtnice glave, ki je kabel prebrusila. Zato je nastal kratek stik.

Stroj je držal v rokah Ivan Blazinšek. Ko je njegov brat videl, da Ivana trese, mu je skočil na pomoč — to pa je bilo tudi zanj usodno. Stric je sicer takoj nato kabel izklopil, vendar fantov niso mogli več rešiti. Ivan je bil star 25, Alojz pa 19 let.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V Celju se je v času od 21. do 28. septembra rodilo 47 deklic in 45 dečkov.

POROČILI SO SE:

Jožef Orestič, delavec iz Studence in Kristina Krašovec, servirka iz Laškega. Maks Dvoršek, gradbeni tehnik iz Velenja in Marija Koren, uslužbenka iz Soštanja. Bogomil Mirnik, delavec in Marija Zalokar, uslužbenka oba iz Celja. Anton Crnič, strojni tehnik iz Adlešičev in Stanislava Vrečar, frizerska pomočnica iz Celja. Marjan Znidar, varilec in Terezija Kapel, delavka oba iz Celja. Emil Jančar, strojni ključavničar iz Tremerja in Ana Babnik, tkalka iz Tremerja. Dragutin Hobljaj, delavec in Barbara Lorger, gospodinja, oba iz Bukovčaka. Jožef Lešer, kmetovalec iz Lopate in Ljudmila Talar, gospodinjica pomočnica iz Medloga.

UMRLI SO:

Stanko Doler, otrok iz Celja, star 3 dni. Franc Rebernik, delavec iz Celja, star 52 let. Marija Fijavž, gospodinja iz Skomarja, stara 57 let. Ivana Špeh, gospodinja iz Hrastovca, stara 45 let. Franc Tovornik, upokojenec iz Pečovnika, star 63 let. Franc Cimerman, upokojenec iz Celja, star 65 let. Vincenc Lilek, uslužbenec iz Celja, star 25 let. Terezija Kotnik, gospodinja iz Celja, stara 80 let. Stane Pejovnik, pedagoški svetovalec iz Celja, star 40 let. Stanislav Podkrižnik, delavec iz Roginske gore, star 27 let. Ana Kolarič, upokojenka iz Celja, stara 77 let. Jože Deberšek, upokojenec iz Velenja, star 60 let.

Pred začetkom politične šole v Celju:

Skupinsko delo kaže svoje prednosti...

Celjska večerna politična šola je zaradi svojih bogatih izkušenj in uspehov znana v vsej Sloveniji, saj so se metode dela pri njih zaenkrat izkazale kot najboljše. Letošnji okvirni program te šole je pred dnevi pretresala ideološka komisija občinskega komiteja ZKS v Celju in ga v celoti odobrila.

Predvidevajo sedem oddelkov in imajo zanje prirejen program na štiri dele. Tako bodo vsi oddelki obvezno predelali prva dva dela programa, medtem ko sta ostala dva dela prirejena po potrebah za vsak oddelk posebej. Tovrstna specializacija vsakodnevnih političnih delavcev v naših ustanovah in podjetjih se že ugodno odraža.

Uvod v samo politično šolanje bo letos svojevrstno, saj bodo slušatelji

v 20 urah spoznali osnove psihologije in metodologije. Pri tem bo največ poudarka na metodah učenja in raziskovalnega dela. Poglobili pa se bodo tudi v vprašanja andragogike, v psihologijo posameznika in množice itd. Pri tem jim bo nedvomno v veliko pomoč pravkar izšlo delo Jožeta Valentinčiča: Metode pri izobraževanju odraslih. Še to: delavska univerza je priredila za sam uvod poseben seminar za predavatelje.

V drugem delu pa bodo slušatelji spoznali osnovna vprašanja iz sociologije, ekonomije, razvoja delavskega gibanja in socialistične misli. Ta del je zaradi svoje splošnosti najtežji in bodo prav predavatelji morali ustvariti čim tesnejši stik s slušatelji. Trajal bo 48 ur, ob zaključku pa bodo slušatelji pokazali, kaj so pridobili.

Tretji del šolanja pa predvideva specializacijo. Osnova tretjega dela je predvsem razvojna pot v socializmu in razčlenjevanje sodobnih problemov, nadalje programi posameznih organizacij in njihov odraz v praksi itd. Prav v tem delu bodo slušatelji z aktivno udeležbo ob lastnih spoznanjih s prakso največ pripomogli h kvaliteti. Predvsem pa se ravno v tem delu očituje vrednost, kajti slušatelji bodo svoje znanje in svoje izkušnje prinesli nazaj v tisti del družbe, v katerem se odvija njihovo vsakodnevno življenje.

Tretji ali zaključni del pa se bo odrazil v že ustaljenem skupinskem delu temeljnih analiz različnih področij ali družbenih pojavov. Lanskoletne naloge so kljub nekaterim pomanjkljivostim dobro izpadle in osvetlile marsikatero značilnost v občinskem merilu. Letos bo to za kandidate laže, ker bodo naloge prejeli že na začetku šolanja. Važen je torej čas, ki ga bodo imeli pred seboj, prav tako pa bo na potek naloge vplival nenehni stik s predavatelji.

Večerno politično šolo v Celju organizira občinski komitej ZKS. Po predvidevanjih bo letos obiskovalo to šolo okrog 175 slušateljev, kar kaže, da bo v vsakem oddelku do 25 slušateljev.

Kolektivni dopust — da ali ne?

Poročali smo že, da so se v tovarni perila Toper letos odločili za kolektivni dopust. Pričakovali so, da se bo obnesel, saj imajo s temi stvarmi že nekaj prakse. Do letos so namreč hodili na dopust v dveh izmenah. Letos pa so za celih štirinajst dni ukinili vsi stroji. Njihov enakomerni ropot je za nekatere zamenjal šumenje morskih valov, za druge

pa željni gorski mir in tišina. Ves kolektiv je bil na dopustu.

— **Kako to, da ste se letos odločili za kolektivni dopust, sem vprašala šefa proizvodnje, tovarišico Štefko Šotérjevo.**

— Več vzrokov je za to. Dosedanje izkušnje so pokazale lep uspeh. »Polovični« dopusti so se obnesli. Vendar pa proizvodnja ni tekla normalno naprej. Delamo namreč na tekočih trakovih in pri prejšnjih dopustih je del proizvodnje stal. Menili smo, da bomo s kolektivnim dopustom to odpravili. Proizvodnja bi štirinajst dni povsem stala, po končanih dopustih pa bi normalno stekla naprej. Pa še drugi vzroki so vplivali na našo odločitev. Mislili smo čisti obrate, popraviti okenske okvirje, pa nismo naredili nič. Selili se bomo namreč v novo halo, ki bi naj bila zgrajena do konca letošnjega leta. Zato se nam ni splačalo urejati starih obratov.

— **Kako ste zadovoljni z dopustom?**

— Zadovoljni! Sploh nismo zadovoljni. Ni se obnesel. Vsi delavci so prišli naenkrat nazaj — obe izmeni. Uredili smo potem tako, da smo ne kaj časa delali samo dopolne. Manjkalo je tudi veliko starejših delavcev, ki imajo daljše dopuste. Zato nismo mogli na težjih fazah speljati niti enega traku. Tudi večina mojstrov ima daljše dopuste. V začetku smo imeli zaradi tega strašne težave. Delali so samo mlajši, ki še v proizvodnji niso najbolj vpeljani.

Nasprotno pa so trdile delavke. Zdi se jim, da se je kolektivni dopust obnesel. Z dvema delavkama iz šivalnice sem se pogovarjala. Obe sta povedali, da sta se na dopustu odlično počutili. Danica Coklič je povedala, da je bila z osmimi sodelavkami na morju — v Zadru. Povedala je, da ji je všeč, če gre na dopust več delavk skupaj. Pepca Koštomajeva je šla pa z dvema sinovoma domov — na Bizeljsko.

— O, lepo je že bilo, lepo. Saj doma je vedno prijetno. Tako pa vseeno ni, kot je na morju. Kolektivni dopust je pa kar v redu. Tudi vse moje sodelavke so bile zadovoljne.

Čas, ki so ga v tovarni izbrali za dopust je bil primeren. Nastopili so ga v začetku julija. Letos so se prvič odločili za kolektivni dopust in kot so povedali, zadnjič. Prihodnje leto bodo šli na dopust tako kot so hodili zadnja leta: v dveh izmenah. Pravijo, da se to najbolj obnese.

NOVI UPRAVNI ODBORI SKLADOV

Na zadnji seji občinske skupščine v Velenju so na predlog komisije za volitve in imenovanja izvolili predsednike in člane upravnih odborov družbenih skladov.

Tako so izvolili za predsednika sklada za šolstvo Ivana Gošnika iz Soštanja, za sklad skupnih rezerv gospodarstev organizacij Cirila Mestleja iz Soštanja, za zdravstveno investicijski sklad Tomo Zargaja, zdravnik iz Velenja, za komunalno dejavnost Karla Božnika iz Velenja, za gasilski sklad Antona Likeba iz Smartnega ob Paki, za gozdni sklad Jožeta Kvarčiča iz Velenja, za cestni sklad Alojza Glavnika iz Kavč, za Kajuhovalni sklad Iva Jamnikarja iz Velenja, v komisijo za štipendije Franca Vrtačnika iz Velenja in za upravni odbor komunalne banke Velenje Ludvika Malija — predsednika občinske skupščine v Velenju.

PIONIRJI IZ LOKE PRI ZIDANEM MOSTU SO PROSLAVILI

Tudi pionirji iz Loke pri Zidanem mostu so praznovali. Pionirski praznik so proslavili 28. septembra v učilnici, ki so jo v ta namen celo okrasili. Poverjenica pionirske organizacije na soli tovarišica Trbočeva je v svojem govoru pojasnila pomen proslave pionirskega praznika, ki so ga pionirji prvič praznovali preteklo leto. Naši pionirji so že v narodnoosvobodilni borbi opravljali veliko poslanstvo. Sedaj pa se izobražujejo v raznih krožkih pionirske organizacije in tako izpolnjujejo svoje znanje.

Dejavnost v številkah

Pred nedavnim je izšel vestnik zveze delavskih in ljudskih univerz Slovenije (3. številka 4. letnika), ki nam kaže, da je bilo v sezoni 1962/63 v celjskem okraju 10 tovrstnih ustanov, ki so organizirale skupno 106 tečajev in seminarjev družbeno-političnega izobraževanja, 95 seminarjev za strokovno izobrazbo in 80 seminarjev za splošno izobraževanje. Teh tečajev in seminarjev se je udeležilo 8.242 slušateljev. Nadalje je bilo pri delavskih univerzah v celjskem okraju 20 oddelkov šole za odrasle s 470 slušatelji ter 1.030 javnih predavanj s preko 53.000 obiskovalci. Prav zanimiv je podatek o predavateljih, saj imamo na področju okraja le 23 stalno zaposlenih pri delavskih univerzah, medtem ko je v pretekli sezoni predavalo kar nad 500 predavateljev.

Pri pregledu dela posameznih delavskih univerz prednjači po številu tečajev in seminarjev žalska delavska uni-

verz, sledi ji velenjska, medtem ko se je celjska uvrstila šele na tretje mesto. Najmanj pa je bilo storjenega v Mozirju — skupno le 7 tečajev ali seminarjev. Ta podatek je toliko bolj očitna, ker se izraža tudi v urah, kjer vodi Velenje, ki je celo v republiškem merilu na tretjem mestu s 4275 urami. Pri tem moramo upoštevati tudi število zaposlenih, ki v Celju dosega 7, v Velenju in Zalcu pa po 3. Celjska delavska univerza je po številu ur na tečajih in seminarjih kar na zavidljivo tretjem mestu pri padcu, saj je v primerjavi z letom 1961/62 storila za 1630 ur manj.

Seveda nam številke vsega ne morejo odkriti, čeprav pričajo o dejavnosti. Tako sodi na našem območju delavska univerza v Velenju s prostori kar med najboljše v republici, medtem ko v Smarju in Mozirju sploh nimajo stalnega prostora. Zal tudi celjska delavska univerza nima še do cela rešen ta problem.

Ob osnutku steklarskega statuta

Prvi delovni kolektiv v smarski občini, ki že v celoti razpravlja o predlogu statuta podjetja, je v steklarni »Boris Kidrič« v Rogaški Slatini. To je obenem tudi najmočnejše industrijsko podjetje v smarski občini. Ze na prvi pogled je osnutek v zelenem platenem ovitku obsežen, da daje slutiti širok utrip podjetja, ki dela v velikem zagonu in ima za seboj že zgodovinsko pot. V uvodu je povedano, da ima delovni kolektiv rogaške steklarne svoje rojstvo v letu 1927, vendar je pot do danes bila zamotana in bistveno spremenljiva. Ze trinajst let je delovni kolektiv nosilec vseh pravic in dolžnosti, ki si jih ustvarja z volitvami v samoupravne organe in s sprejemanjem najvišjih notranjih predpisov. Pravice in dolžnosti se prepletajo, vsebinsko dopolnjujejo življenje delovnega kolektiva v neolčljivem sorazmerju in prav to naj statut podjetja zagotavlja, odraža najboljše proizvodne uspehe in stvarne socialistične odnose. Če obsežen statutarni predlog to zagotavlja, potem je osnutek izvrsten.

Lepo se bere, da je pravica vsakega delovnega kolektiva, da uživa sadove svojega dela vsak po svojih sposobnostih, po svojem delu. Prav tu pa je potrebno poudariti, kar marsikje pozabljajo, da delavčeve sposobnosti niso dokončne, da jih je ob delu in izobraževanju še lahko razvijati in za to mora kolektiv tudi skrbeti. To pa so v IV. poglavju steklarji označili: »Delovni kolektiv steklarne skrbi za stalno strokovno, politično in ekonomsko izobraževanje članov, kar pa je tudi dolžnost slehernega člana«. Neposredno v

zvezi s tem pa je vprašanje odnosov v kolektivu, odnosov v smeri samoupravnih organov, odnosov v soodločanju, vsebina teh odnosov, izvajanje statuta naj vodi prav k uveljavljanju najširših pravic in dolžnosti, ki jih ima kolektiv in preko njega vsak član delavskega kolektiva. Prav o tem bodo steklarji v razpravi, ki teče, verjetno največ govorili. In to o delovnem času, o delitvi dohodka in drugih sredstev v podjetju, o odmoru, a tudi o tovarstvu, solidarnosti, pa posebej še o odnosih podjetja navzven, o njegovi vlogi v občini.

Ob prebiranju lepega zelenega osnutka steklarskega statuta je čutil veliko prizadevanje, veliko lepih in dobrih besed, ki jim bo prav temeljita razprava v kolektivu še dala konkretno jedro, najbolj čvrsto osnovo, kot jo predvideva naša socialistična ustava in kakor jih oplajajo bogate izkušnje močnega tradicionalnega kolektiva, kot je kolektiv steklarne v Rogaški Slatini.

CONSKA LIGA KEGLJACEV
V soboto bodo zavrtili prvo kolo tako imenovane mariborsko-celjske conske lige kegljačev. V njej bo nastopilo po šest moštev iz mariborskega ter celjskega območja. Tekmovali bodo v disciplini 8 x 200 lučajev. Od celjskih moštev bodo v tej ligi sodelovali: »13. maja«, Invalid, Elektro, Ingrad, Klavivar ter Brežice. Vsako moštvo bo imelo štiri nastope, od tega dva v Celju in vprv toliko v Mariboru.

Po propozicijah tekmovanja bo prvak postal član slovenske kegljske lige. O favorilih je težko govoriti, saj bo borba za najboljšo mesto prav gotovo zelo izenačena.

Kakor v Mariboru tako se bo tudi v Celju začel prvi nastop jutri, v soboto, ob 9. uri dopoldne.

FILM IN OTROK

Tovariš urednik!

Pred dnevi se mi je zahotelo, da bi videl dober film. Ker je pri filmih beseda »dober« zelo različno pojmovana, sem bežno preletel nekaj podatkov na prospektu. Da je bilo predlagajno bolj malo ljudi, še ni merilo za kvaliteto filma. Dostikrat je prav takrat dober film, ko predlagajno ni gneče. Na prospektu sem prebral: režija dobra, scenarij dober, problem zanimiv, igralci znani, seveda po igalskih stvaritvah doslej. Tudi blagajničarka mi je svetovala, naj si film ogledam.

Do sem bi bilo vse v redu, če me ne bi med gledanjem filma nekaj motilo. Menim, da nisem bil edini.

V dvorani je sedelo nekaj otrok v starosti do 10 let. Bili so brez spremstva staršev, kar je po vseh predpisih, ki vladajo v naših kinematografih dovoljeno, z izjemo za predstavo ob 20. uri. Spočetka me to niti ni motilo. Cez kratek čas pa so se pričeli

zanimivo. Moja želja se seveda ni uresničila, ker so le-ti še pred koncem zapustili dvorano. Morda se bo komu zdelo, da opisani dogodek sploh ni omembe vreden, ker se ne da nič popraviti, saj je pač komercialna plat pri filmu važnejša kot vzgojna. A le ni tako.

Zadnje čase se precej govori o filmski vzgoji po šolah, ki da si počasi utira pot. Pravimo, da je treba film približati mladini. Morda ga bomo prav s tem, da lahko otroci vidijo vsak film, če je zanje primeren ali ne, res približali. Menim, da šolniki ne bodo mogli sami uspešno filmsko vzgajati, če jim ne bodo pomagali starši in drugi, ki jim je skrb za zdrav otrokov razvoj pri srcu. Vprašamo se lahko, če so zašli omenjeni otroci v kino z vednostjo staršev. Morda so bili starši na delu in so jo sami pobrali z doma.

Za konec naj še dodam, da je bil to film Zgodba z naslovne strani. Kdor ga je videl, mi bo morda dal prav. Hrpa okrog tega problema je bilo že dovolj po naših časopisih, pa naj bodo te misli kot skromen dodatek.

Milan Gombač
osnovna šola Polule

NOVA JESEN
NOVI VZORCI
pletenin

V VELEBLAGOVNICI

Človeški magazin
CELJE

OBJAVE IN OGLASI...

GROSSGLOCKNER — dvodnevni avtobusni izleti za delovne kolektive in organizacije. TRST — BENETKE. Za kolektive prirejamo stalne dvodnevne izlete v Trst—Benetke s posebnim avtobusom.

KOLEKTIVI! Za vaše izlete vam nudimo od 1. 10. 1963 dalje pri naročilu Kompasovih turistično opremljenih avtobusov posebno popust!

KOLEKTIVI! Prihajamo stalne eno in dvo dnevne izlete po slovenski Koroski. KOLEKTIVI! Prihajamo enodnevne izlete v Trst!

Za vse objavljene izlete vam po želji brezplačno dostavimo programe.

Pred vsakim izletom obiščite turistično podjetje Kompas — Celje. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plošbe in posebnimi letali. Kompas — Celje posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, pomorski in letalski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

Kompas Celje daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominke, filateliste, ne znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v predvalnici.

Obveščamo vse komitee, da ima Kompas svojo novo filijalo v Beogradu — Branikova 9, tel. 22.877. Ob priliki vašega bivanja v Beogradu se poslužujte uslug »Kompas — Beograd«.

»Kompas — Celje
Telefon 23-50

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 4. oktobra 1963 ob 19.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. Premiera. Premier-ski abonma in izven. Prodaja vstopnic dan pred predstavo od 18. do 19. ure, na dan predstave od 17.30 dalje.

Sobota, 5. oktobra 1963 ob 19.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. Sobotni abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

Nedelja, 6. oktobra 1963 ob 10. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Nedeljski dopol-danski abonma in izven. Vstopnice so v prodaji od 8. ure dalje.

Nedelja, 6. oktobra 1963 ob 15.30 uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Nedeljski popoldanski abonma in izven. Vstopnice bodo v prodaji od 15.30 dalje.

Torek, 8. oktobra 1963 ob 19.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. Torkov abonma in izven. Vstopnice bodo v prodaji dan pred predstavo od 18. do 19. ure, na dan predstave pa od 17.30 dalje.

Sreda, 9. oktobra 1963 ob 17. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Abonma za upokojeince in izven. Vstopnice bodo v prodaji dve uri pred pričetkom.

Sobota, 12. oktobra 1963 ob 10. uri: Hep van Delfit: HURA SONCU IN DEZJU. Pred-premiera za Teden otroka. Organizator Obč. odbor SZDL.

KINO

KINO UNION
6. 10. — 9. 10. »Kosilo na travi«, francoski barvni film
10. 10. — 13. 10. »Desant na Drvar«, jugo-slovenski film

KINO METROPOL
4. — 6. 10. »Iz oči v oči, letošnja arena, ju-goslovenski film
7. — 8. 10. »Usode«, francoski film
9. — 12. 10. »Slavčková pesem«, egiptovski film

MATINEJA
6. 10. »Tom Robinson«, ameriški barvni film

KINO »SVOBODA« SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
5. — 6. 10. »Jaz nisem Casanova«, zah. nem-ski barvni film
9. 10. »Betonska džungla«, angleški film
10. 10. »Gangsterji«, angleški film

»PARTIZAN« društvo za telesno vzgojo
KINO ODSEK — SEVNICA
2. 10. »Ulica brez dreves«, angleški film
5. — 6. 10. »Nenadoma lansko poletje«, ame-riški film
9. 10. »Vojna se nadaljuje«, italijanski film

KUPIM

KUPIM dvosobno stanovanje v Celju ali bližnji okolici. Plačam takoj. Naslov v upravi lista.

5 PRAZNIH AZ čebeljih panjev zmanjšani format kupim. Stanko Lipičnik, Trnovlje 110 a — Skofja vas.

JENESKI GASTRONOMSKI KOLEDAR št. 22	
od sobote 5. 10. do 11. 10. 1963	
V želji, da bi bili naši cenjeni gosti te-densko obveščeni o domačih jedeh, ki jih pripravljamo naša kuhinja, je naš kolektiv zo-pet prišel po končani glavni sezoni teden-sko objavljati in obveščati javnost o poseb-no pripravljanih jedeh.	
*Sobota, dne 5. 10. 1963	
Divji zajec v divjač. omaki	250—350
z žemljivim cmokom	
Srna v lovski omaki s cmokom	250—350
in brusnicami	
Segedinski golaž s slanin	180—280
krompirjem	80
Kremova rezine	80
*Nedelja, dne 6. 10. 1963	
Piščančev paprikaš z domač. širokimi rezanci	200—300
Salonska pljučka z žemljivim cmokom	150—200
Kremova rezine	80
*Ponedeljek, dne 7. 10. 1963	
Gobja juha z ajdovimi žganci	150

KONCERTI

KONCERTNA POSLOVALNICA PRI GLASBENI SOLI V CELJU razpisuje KONCERTNI ABONMA za sezono 1963/64

NACRT KONCERTOV GOSTOVANJ:
1. Händel: opera »Julij Cezar« v koncertni izvedbi. Solisti ljubljanske opere, komor-ni orkester SF in komorni zbor opere, diri-gent Ciril Cvetko.

2. »The Windsor Boys Choir, moški zbor iz Koloradne, USA
3. Harfistka Petričeva, flavtist Čampa, kor-nist Falout in pianist Lipovšek
4. Orchestra di Palazzo Pitti, Firenze (Ita-lija)

5. Pianistka Tatjana Bučar
6. Violinist Rok Klopčič in pianist Mar-jan Lipovšek
7. Pianist Désiré N'Kaona iz Alžira
8. Zagrebški solisti, umetniški vodja An-tonio Janjuro

Predvidenih je 6 abonmajskih koncertov, koncerti pod točko 1. in 8. so izven abonma-ja.

Vsi koncerti bodo v veliki dvorani Narodnega doma.

Koncertni dan je sreda. Celotna cena abonmaja (1500, 1200, 900 din, za dijake 750 in 600 din) je plačljiva v treh obrokih.

Dijaki uživajo poseben 50 % popust na normalne cene vstopnic.

Prijave abonmentov sprejemamo v pisarni glasbene šole dnevno od 9. do 11. in od 14. do 18. ure po naslednjem redu:

od 7. do 10. oktobra za lanskoletne abonente, od 11. do 15. oktobra za nove abonente.

KONCERTI

Sreda, 9. oktobra: Händlova opera »Julij Cezar« v koncertni izvedbi.

Izvajalci so solisti ljubljanske ope-re, komorni orkester Slovenske fil-harmonije in komorni zbor opere. Dirigent je Ciril Cvetko.

Začetek ob 20. uri. Predprodaja vstopnic je v glasbeni šoli. Cene 300, 200, 100 din.

RAZPISI

Lekarna Laško razpisuje prosto delovno mesto računovodje. Nastop slaže takoj.

»Upravni odbor Kmetijske zadrage Celje razpisuje javno licitacijo

gospodarske zgradbe v Vojniku. Licitacija se vrši na licu mesta v Vojniku v petek, dne 11. oktobra 1963 ob 10. uri.

Izključna cena 679.778.

Pred licitacijo je položiti pri Kmetijski zadrugi Celje ekonomski enoti Vojnik garancijski polog 5 % od izključne cene.

Licitacije se lahko udeležijo zainteresirani družbenega in zasebnega sektorja. Uprava KZ Celje

SLUŽBE

VAJENKO in dve samostojni šiviljski pomočnici sprejme takoj SIVALNICA, Celje — Cuprijska s.

ZA ČUVANJE otroka in manjša gospodinj-ska dela v dopoldanskem času iščem žensko. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM takoj gospodinjstvo pomočnico k tričlanski družini. Ponudbe pošljite na na-slov: Smidovnik, Komenda 10 — p. Komenda.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemam takoj. Hrana; stanovanje, dobra plača. Pozneje možnost zaposlitve v industriji. Kopačvar, Ljubljana — Gorjančeva 12.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemam takoj v službo. Plača ugodna. Vprašati pri Go-lob, Miklošičeva 11a, vsak dan od 14. ure dalje.

OBJAVE

ESPERANTO
Esperantsko društvo Celje priredi začetniški tečaj esperantskega jezika. Začetek tečaja bo 8. oktobra 1963 ob 18.30 v esperantskem klubu — Slandrov trg 5.

Prijavite se pisмено na esperant-ski klub ali osebno na dan začetka 8. oktobra ob 18.30 v klubu.

RAZNO

STROKOVNO čistim sadno drevje ter stri-cem živo me.o. Dopisi — Vrusnik J. Te-harska 38.

GD. I ANA PERTOD Marija iz Pongrača št. 113 preklicujem vse neresnične besede, katere sem izrekla proti Osnovni organizaciji Rdečega križa Griže in se zahvaljujem, da so zastopniki Osnov. or. RK odstopili od tožbe. Pertod Marija

PRODAM

Prodamo več rabljenih parafiranih sodov od 100 — 600 litrov. Prednost pri nakupu imajo gospo-darske organizacije.

Gostinsko podjetje »Na-Na« Celje. Linhartova 8.

NOV. fotoaparati »ALTEKS NB« prodam. Jaz-bec, Celje — Linhartova 12.

PRODAM šivalni stroj. Naslov v upravi li-sta.

RADIO »TESLA« dobro ohranjen ugodno prodam. Skodič Marija, Rogaska Slatina 67.

PRODAM dobro ohranjen štedilnik »Tobi«. Naslov v upravi lista.

KLAVIRSKO harmoniko 32-basno z regi-strum prodam. Kulčar, Prešernova 8/II.

PRODAM dobro ohranjen kuhinjsko pohi-stvo. Ogled od 16. do 19. ure, razen v soboto in nedeljo. Cepuš, Celje — Ljubljana-ska 24.

PRODAM zelo poceni skoraj nov polkav-izdelan iz žime. Ogled od 15. ure dalje. Ljubljanska 74.

FIAT 1100, E 1953, brezhiben, izredno do-bro ohranjen, tedno aparat, tehnično pre-gledan 1964, nujno prodam, gotovina — ček, Celja, Cesta na grad 38.

»Komunalna banka Celje prodaja kompletno sejno garnituro (sejno mizo z ultrapasom in 22 fotelji — usnje-nimi).

Ogled dnevno od 7. do 14. ure. Oglas velja do prodaje.

STANOVANJA

TRGDVSKO podjetje »Modra Celje«, Preš-ernova 7. išče v mesto Celju opremljeno in prazno sobo za svoje uslužbence.

ZAMENJAM štiriosobno komfortno stanovanje za trosobno komfortno, oziroma dvoipolno sobno in enosobno. Naslov v upravi lista.

ISCEM prazno sobo v Celju. Gregi Marija. Samopostrežna restavracija Celje (zapo-slena vsak drugi dan 4. 6. 8. itd).

ODDAM sobo dveh starejšim tovarišem. Aškerčeva 4 — pritičje — levo.

BOLNISKA sestra nujno potrebuje prazno sobico. Naslov v upravi lista.

MLAD samski zdravnik išče sobo v Celju. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Nujno I«.

NUJNO potrebujem prazno sobo in kuhinjo ali večjo sobo po možnosti s posebnim vhodom za dobo 3 let. Najemino plačam za eno leto vnaprej po dogovoru. Zglasite se vsak dan od 10. do 12. ure. Košar Milan, Kocenova 2/III — Celje.

ISCEM neopremljeno sobo. Plačam za leto vnaprej. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Nujno II«.

TROSOBNO stanovanje s kabineto (kabi-net primeren za ureditev kopalnice) v centru mesta Celja zamenjam za dvosobno fudi v centru. Ponudbe na upravo lista pod »Ugodno«.

PREJMEM dijakinjo na stanovanje. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM mirnega dijaka na stanovanje. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo oddam dveh tovarišem: Naslov v upravi lista.

ISCEM sobo v Laškem ali bližnji okolici. Lahko je tudi neopremljena. Pisemne po-nudbe na upavo lista pod šifro »Cimprej«.

OBVESTILA

OBVESTILO
Oddelek za notranje zadeve Občinske skupščine Celje hrani večje število moških in ženskih koles ter nekaj delov koles najdenih v območju Občinske skup-ščine Celje. Kolesa imajo naslednje številke:

Moška kolesa:	Barva	St. okvirja
	plava	583982
	črna	D 37384
	rdeča	682926
	zelená	64-3225
	zelená	1466
	črna	145255
	črna	289756
	siva	69-632365
	črna	58676
	črna	1111795
	črna	08353
	črna	15613
	črna	3752
	sv. zelena	19465
	črna	0845794
	plava	510 X 532
	črna	154981
	črna	358512
	črna	67926
	odpad.	82684
	črna	484189
	zelená	62282
	odpad.	643596
	sv. zelena	184543
	sv. zelena	57896818
	tem. plava	brez št. v.
	zelená	5895842
	zelená	brez št. v.
	zelená	1218826
	črna	35744
	Rog — Sport	211977
	rdeča	122335
	zelená	1937
	zelená	889623 — 53
	črna	9617
	črna — ogródje	1252262
	črna	192637
	temno siva	785466
	zelená	29818
	rdeča	738182
	krem	458 H 3512
	plava	61-L — 23682
	siva	brez št. v.
	črna	322818
	sv. zelena	83531
	črna — ogródje	brez št. v.

Otroška kolesa:
zelená brez št. v.
zelená 8306950

Moped »KOLIBRI«, plav št. 057095
Plašč motornega kolesa,
črne barve star št. RS 13 1741

Moška ročna ura znamke UNF
Moška ročna ura znamke FOND — ARICO št. 1336

Lastniki navedenih predmetov se lahko zglašijo z dokumentacijo na Oddeleku za notranje zadeve Občinske skupščine Celje, Gledališka 2 soba št. 22, vsak ponedeljek od 10. do 12. in vsako sredo od 14. do 18. ure.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve Občinske skupščine Celje

OBVESTILO
BALETNA ŠOLA SONJE GORJANC prične z rednim poukom 1. 10. 1963 na I. osnovni šoli — pritičje, od 17. ure dalje

Sonja Gorjanc
Dečkova 44, Celje

Komisija za delovna razmerja pri DS Tekstilne tovarne Prebold razpisuje prosto delovno mesto

pomočnika vodje skladišča gotovih izdelkov

Pogoji: srednja strokovna izobrazba — ESS z 2-letno prakso ali trgovski pomočnik s 4-letno prakso po možnosti manufakturne stroke.

Ponudbe na upravo podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

TURIZEM

ABONMA PRIREDITEV OLEPSEVALNEGA IN TURISTIČNEGA DRUŠTVA CELJE

Olepševalno in turistično društvo Celje razpisuje abonma za svoje prireditev: 7 glasbenih matinej in dve operni gostovanji. Ce-na abonmaja je 3000 dinarjev. Kdor ne želi abonmajev, si lahko kupi stalno rezervacijo. Ki stane 300 dinarjev. Z njo je rezerviran sedež do 6 dni pred vsako prireditvijo.

Prva prireditev bo v nedeljo, 13. oktobra: Operna matineja. Peli bodo Vilma Bukovec, Rajko Koritnik in Milena Glavak ter Friderik Lupša ob spremljavi velikega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Uroša Prevor-ška. Vstopnice so na voljo v Turističnem in-formacijskem uradu, Stanetova ul., poleg ki-na Metropol.

GOSTISICE NA GRICKU ZAPRTO

Obveščamo, da je gostišče Na gričku (Pe-triček) prenehalo s poslovanjem. Za jesen-ske izlete priporočamo Gostišče Stari grad in Mlinarjev Janec.

OPERNA MATINEJA

Olepševalno in turistično društvo Celje priredijo letošnjo sezono prireditev z operno matinejo v organizaciji RTV Ljubljana. Peli bodo Vilma Bukovec, Rajko Koritnik in Bo-žena Glavak ter Friderik Lupša, veliki or-kester RTV Ljubljana dirigira Uroš Prevor-šek. Vstopnice so na voljo v Turističnem in-formacijskem uradu, Stanetova ul., poleg ki-na Metropol.

OBVESTILO

bralcem in naročnikom Celjskega tednika

Ker se dnevno dagaja, da naši bralci naprošajo, da jim naj sporočimo pisмено naslove malih oglasov, prosimo da nam v ta namen v svoje pismo priložijo znamko za 40 din, ker sicer njihovi želji ne moremo ugoditi.

Obenem prosimo tudi naše naročnike, da nam ob sporo-čilu spremembe naslova javi-jo tudi svoj stari naslov, kar nam omogoča hitrejšo poslo-vanje pri urejanju eviden-ce naročnikov.

Uprava
Celjskega tednika

ZAHVALE

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta, brata, sta-rega očeta in strica

STOKLAS FRANCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetja nam pa s številnimi izrazi so-žalja poskušali olajšati bolečino.

Nadalje se zahvaljujemo prostvetnemu društvu »SVOBODE« iz Zagrada za lepe po-slovljene besede in darovano cvetje.

Prav lepa hvala tudi sindikalni podružnici Avtoobnsnega prometa Celje, podjetju PTT Celje in društvu upokojeincev Celje za da-fovane vence.

Posebna zahvala tudi zdravstvenemu oseb-ju Bolnišnice Celje in osebju iz Novega Ce-lja, za ves trud pri zdravljenju Novega bo-lezali.

Zaluzjoča žena Marija in sin Ernest z družino

OBRTNO KOMUNALNO PODJETJE ŠENTJUR PRI CELJU

sprejme več čev-ljarskih pomočnikov in prešivalk za gornje dele.

Nastop službe zaželen takoj, ali po dogovoru. Interesenti se naj osebno zglašijo na upravi podjetja. Osební dohodki po Pravilni-ku o delitvi osebnih dohodkov.

KOVINSKO PODJETJE KLIMA CELJE

sprejme v delovno razmerje večje število kvalificiranih in polkvalificiranih kovinostugarjev ter polkvalificiranih ključavničarjev.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Prošnje vložiti na naslov: Kovinsko podjetje KLIMA Celje, Vodničkova ulica številka 6 — splošni sektor do 15. oktobra 1963.

NYLON

ZIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

od 5. 10. — 12. 10. ima de-žurno službo UMEK Ciril, Celje — Kersnikova 37, (vogal Kersnikove in Dečko-ve ceste).

NAROD SI BO PISAL SODBO SAM...

Prvič v naši narodni zgodovini so se sredi ogorčenih bojov, ki jih bije z zakletim sovražnikom našega naroda narodnoosvobodilna vojska, zbrali svobodno zbrani, izvoljeni odposlanci slovenskega ljudstva in za stopniki narodno osvobodilnega gibanja iz vseh slovenskih dežel. Ze samo to dejstvo daje prvemu zboru odposlancev slovenskega naroda zgodovinsko oboležje in zgodovinski pomen. Seveda pa v tem še daleč ni izčrpana vsa pomembnost zbora. Celočemo zbor in njegovo vsebino vsaj približno prav oceniti, je treba poudariti, da je bil to zbor, ki je zrasel na temeljih pristne ljudske demokracije in iz najusodnejše borbe, kar jih je kdaj koli bojeval naš narod. (Boris Kidrič)

ŽIVI SPOMINI

Med odposlanci kočevskega zbora je bil tudi tov. TONE GRM, zdaj direktor celjske klančnice:

— Takrat sem bil komandir čete v prvem bataljonu osme SNOUB Frana Levstika. Bili smo na položaju v Lisičjem pri Skofljici, je pripovedoval tov. Grm, in bdeli nad cesto oziroma železnico iz Ljubljane. Naša naloga je bila zaustaviti morebitne belogardistične ali nemške čete, če bi prišle na pomoč Turjak, obe komunikaciji pa smo držali pod nadzorstvom tudi zaradi Kočevja.

V dneh, ko so v partizanskih enotah in drugod na terenu, zlasti še na osvobojenem ozemlju, volili odposlance za zbor v Kočevju, se je zbral tudi naš bataljon. Zbor smo imeli v Lisičjem. Tam so poleg Jožeta Mravljeta izvolili za odposlanca tudi mene.

Na pot sva šla pravočasno. V štabu bataljona sva dobila vsak svojega konja. Mahnila sva jo kar po cesti. Ta predel je bil osvobojen, pa tudi Turjak je že padel. Vendar dolgo nisva jezdila. Zato sva v neki vasi pustila konja in si izposodila kolesa. Zdaj je šlo hitreje. Kolesarila sva vse do Ribnice. Tam pa sva se pridružila ostalim odposlancem ter se s kamionom prepeljala v Kočevje.

In ko sva prišla v Kočevje, se nama je zdelo, kakor da se bliža vojna svojemu koncu. Tu je bilo življenje skoraj normalizirano. Namesto, da bi spala nekje v gozdu, sva dobila lepo sobo in dve mehki postelji. Tudi s hrano je bilo drugače kot v enoti, na položaju ali na pohodu. Prejemala sva, seveda kot ostali od-

poslanci, redne obroke. Kakšna sprememba in kakšno doživetje! In končno, za nami so bile tudi prve volitve, prve svobodne volitve. Pa

mo spomin na okupirano Ljubljano nas je opozarjal, da boja še ni konec. In ga tudi ni bilo, vsaj tako kmalu ne.

Tako je pripovedoval tovariš Grm in obujal spomine na tiste velike dni.

— Vprašujete, v kakšnem spominu mi je ostal zbor. To je bilo doživljanje, ki ga je težko popisati. Dobro se spominjam besed tovariša Kidriča in Kardelja, pa tovariša Osolnika, ki je zbor vodil. V nepozabnem spominu pa mi je ostala kmetica Marija Ivančičeva, odposlanica ribniškega okrožja. Njene besede so segale globoko v srca. Takole približno je dejala:

— Moža sem izgubila v prvi svetovni vojni. Pustil mi je devet nepreskrbljenih otrok. S trpljenjem in muko sem jih spravila, da so zra-

sli v zveste državljane. 29. julija pa se je izvršil nad njimi zločin. Stiri sinove so mi okupatorji pobili. In ko bi jih vsaj samo ustrelili. Toda, oni so jih mučili... Razumeli me boste, da sem to prenesla zato, ker sem vedela, da sem dala svoje otroke v dar domovini, za osvoboditev slovenskega naroda.

Kaj so pomenile te besede, si lahko mislite. Menda ni bilo očesa, ki bi se ne orosilo, v srcih pa je rasel gnev do vseh tistih, ki so prinesli na našo zemljo gorje.

— Ne bom vam govoril o poteku zbora, saj so te reči znane in jasne. Naj vam rajši povem, kako sem se vračal. Do Ribnice smo se znova peljali s kamioni; tam pa sva s tovarišem zamaš iskala kolesi. Ni ju bilo več. Tako sva dala pot pod svoje noge in jo mahnila v enoto.

Pionirski pozdrav

— Se spominjaš Matko, kako je bilo takrat, ko smo zbirali orožje, ki so ga odmetavali italijanski vojaki po osmem septembru 1945. leta...?

— Ali še veš, kako smo mnogi kočevski pionirji delali v tiskarni, opravljali tam pomožna dela in potem razpečavali Slovenskega poročevalca? je vprašal Matko Jožeta.

Tako sta z vprašanji in odgovori nanje nekdanja kočevska pionirja, Jože Stropnik in Matko Kosi, obujala spomine na tiste dni po italijanski okupaciji, ki so minili v pripravah na zbor odposlancev slovenskega naroda, na dni in dogodke, ki sta jih doživljala kot pionirja.

Tudi zanju in za njune mlade sovrstnike so bili to veliki dnevi.

— Kočevje je tedaj zaživelo sproščeno življenje, je pripovedoval Jože. Spominjam se, kako smo zbirali orožje, ki ga je tedaj ležalo skoraj na kupih ob vsaki cesti in v jarkih. Nas otroke so zlasti zanimale pištole. Zbirali smo hrano za partizanske bolnišnice. Nabirali smo gobe in sadje. Polne roke dela smo imeli tudi pri razpečavanju kruha. Veliko zanimivega so nam prinesle partizanske delavnice. V njenih spominih pa je oživel tudi dogodek, ko ju je komandant mesta tov. Subić poklical k sebi in dejal:

— Cujta pionirja, vama nalagam dolžnost, da organizirata pionirsko organizacijo v Kočevju, da se pionirji pogovorite o delu in nalogah in da se pripravite na poseben nastop...

Tako se je začelo. V mestu so se pojavila najrazličnejša gesla, ki so pozivala na boj za svobodo. Tiste dni je bilo tudi veliko meetingov. Za zadnje dni septembra pa so bile razpisane tudi prve volitve. Nanje se spominjam predvsem zaradi tega,

je znova povedal Jože, ker sta se jih udeležili tudi mama in stara mama. Prvič so volile tudi ženske. To je bilo nekaj posebnega, zdi se mi, da tudi nekaj svečanega.

V mesto je prihajalo čedalje več ljudi, borcev in terencev. Pripeljali so se s kamioni, drugi prišli peš in podobno.

Pionirji smo tiste dni imeli vaje za nastop skoraj vsak dan.

Tako je prišel prvi oktober 1945. leta, je povedal Matko. Pionirji, ki smo bili določeni za nastop, smo se zbrali v telovadnem domu že precej pred osmo uro zvečer. Bilo nas je šest pionirjev in šest pionirk. Na oder smo prikoračkali kmalu zatem, ko je minil otvoritveni del zbora odposlancev slovenskega naroda. Pozdravni govor sem imel jaz, je dejal Matko. Spominjam se, da mi ga je sestavil tovariš Jelo Gašperšič, zdaj novinar pri RTV Ljubljana. Vse delegate in goste sem pozdravil v imenu slovenskih pionirjev. Potem smo zapeli še eno pesem; katero, se danes ne spominjam več. Polna dvorana telovadnega doma nas je sprejela in pozdravila z burnim aplavzom. Mi pa smo bili ponosni in veseli...

Takoj po nastopu so nas spremljali na domove partizani. Kajti tiste dni je v Kočevju veljala policijska ura že ob osmih zvečer. Zato smo morali imeti spremljevalce, kajti sami bi se v tako pozni uri, saj je bilo že nekaj po devetih, ne smeli sprehajati po mestu.

Tak je bil delež kočevskih pionirjev na zboru odposlancev slovenskega naroda. Aktivnosti najmlajših prebivalcev Kočevja pa se je nadaljevala tudi po tem velikem zgodovinskem dogodku in ni prenehala niti tedaj, ko so Nemci vdrli v mesto.

Spomini udeležencev na zbor odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1943 v Kočevju

Štuke nad nami...

Tovariš Franc Groznik-Miklavž je doma iz Dobrnica pri Trebnjem; zdaj živi v Celju, v Selcah.

Tedaj, ko so ga v avtobataljonu XV. divizije izvolili za odposlanca na Kočevskem zboru, ni imel niti dvajset let. Toda, navzlic temu je bil že star in izkušen partizan. Pred tem je bil v Šiškovem bataljonu, pa v Gubčevi brigadi itd. Bil pa je tudi že član Komunistične partije Slovenije.

— Zadnje dni septembra 1943. leta je bil naš avtobataljon na Ponikvah pri Trebnjem, je pripovedoval. To so bili dnevi ko so v vseh enotah volili odposlance za Kočevski zbor. Mi smo se zbrali na domačiji, po domače pri Zagarju. Na tem sestanku smo govorili o zboru odposlancev, govorili pa smo tudi o borbi in nalogah. Ko pa je bilo treba izbrati odposlanca za Kočevski zbor, so se vsi odločili zame. Bil sem presenečen, pa vesel hkrati. Zakaj so izbrali prav mene, še danes ne vem. Morda zato, ker sem imel že precej izkušenj iz borb, morda pa tudi zato, ker sem bil še mlad. Kdo ve.

Toda zdaj, ko sem postal odposlanec za zbor, ni bilo konec mojih nalog. Zdaj so se pravzaprav šele začele. Pod svojo komando, če lahko tako rečem, sem dobil šest kamionov in seveda prav toliko šoferjev. Z njimi smo morali prevažati v Kočevje ali vsaj do Kočevja, odposlance za zbor. Vozili smo skozi Mirensko dolino. Bilo je med tretjo in četrto uro popoldne. Naenkrat so se na nebu pojavile tri nemške štuke. Kakor hitro sem jih opazil, sem vozilo ustavil. Za nami so se nehala vrteti kolesa tudi vseh ostalih kamionov.

— Od teh voženj mi je ostala v spominu zlasti ena. Na poti je bilo vseh šest kamionov. Jaz sem bil na čelu kolone. Vozili smo skozi Mirensko dolino. Bilo je med tretjo in četrto uro popoldne. Naenkrat so se na nebu pojavile tri nemške štuke. Kakor hitro sem jih opazil, sem vozilo ustavil. Za nami so se nehala vrteti kolesa tudi vseh ostalih kamionov. Še preden so nas piloti zapazili, so bili kamioni prazni. Vsi odposlanci, katere smo vozili, so se razbežali. Zdaj so se iz zraka oglasili mitralje-

zi. Toda na srečo, niso zadeli. Po tem nenadnem napadu je trajalo precej časa, da so se okoli avtomobilov zbrali vsi odposlanci. Navzlic temu smo pravočasno prispeli v Kočevje in kar je najvažnejše, vsi živi in zdravi.

V lepem spominu pa mi je ostal zbor. Vesela in ganljiva so bila srečanja s starimi znanci. Stiski rok in objemanja. Pripovedovanj o minulih doživetjih ni bilo konca ne kraja.

S samega zbora pa mi je ostal v nepozabnem spominu zlasti drugi dan. Kakor hitro je delovni predsednik Bogdan Osolnik začel zasedanje, je pozdravil novodošli delegaciji odposlancev s Primorske in Štajerske.

Dvorano je napolnil val navdušenja. Zatem je najprej spregovoril zastopnik Primorskih Slovencev, takoj za njim pa Peter Stante, ki je bil na čelu štajerskih odposlancev. In ko je končal svoj govor, v katerem je orisal trpljenje, žrtve in borbo velikega dela štajerskega prebivalstva, so se v dvorani zaslišali kliči: živel slovenski Maribor, živel slovensko Celje.

Preden je ta dan poročal prvi sekretar Izvršnega odbora OF Slovenije, tovariš Boris Kidrič, je tovariš Osolnik pozval vse odposlance in goste naj z enominutnim molkom počastijo spomin padlih. Pri tem je dejal:

«Preden začnemo danes s svojim delom, je prav, da posvetimo vse svoje misli padlim tovarišem, ki so v izpolnjevanju nalog za domovino žrtvovali svoje dragoceno življenje, da se spomnimo padlih junakov. Ta svetla misel, polna ljubezni in hvaležnosti, naj obišče tiste samotne grobove naših tovarišev partizanov, najboljših sinov slovenskega naroda, ki počivajo v zemlji, katero so branili za nas in za naše potomce...» (po zapisniku z zbora odposlancev, op. uredništva).

V tem je na oder prikoračkala četa partizanov z zastavo, se obrnila proti dvorani, dvignila roke v pozdrav in spustila zastavo. Vsi v dvorani pa so zapeli pesem »Žrtvam«. To je bil trenutek, ki je ganil slehernega. Tega ne bom nikoli pozabil, je komaj iztisnil tovariš Groznik.

PO PRİPOVEDOVANJU UDELEŽENCEV ZBORA ODPOSILANCEV SLOVENSKEGA NARODA V KOČEVJU ZBRAL IN NAPISAL MILAN BOZIC

OB GOSTOVANJU KUD »STIF NAUMOV« IZ BITOLJA

Makedonija v pesmi in narodnih plesih

V soboto in nedeljo so v našem okraju gostovali ansambli enega najmočnejših in renomiranih makedonskih kulturno-umetniških društev »Stif Naumov« iz Bitolja. To društvo že leta goji tesne zveze in izmenjave nastopov z mariborskim društvom in zahvaljujoč temu smo bili tudi v našem okraju deležni izredno uspešnih prireditev. Makedonci so nastopali v soboto v Velenju, v nedeljo dopoldan in zvečer pa v Celju.

Povsod so nastopali trije ansambli, ozirna štirje: Mešani in moški pevski zbor, ansambel narodnih pesmi s pevci in godbeniki ter folklorna skupina.

Pevska zbor, ki ju vodi dirigent in skladatelj Mihajlo Nikolovski sta po svoji umetniški dovršenosti uglašena in celovita, da jima moremo ob stran postaviti le najboljše zborce v Sloveniji. Tudi po svojem sestavu je zbor zanimiv, predvsem pa je tipično to, da v njem pojo ljudje različnih poklicev od kočijažev do zdravnikov in pravnikov. Zbor je bil ustanovljen leta 1945 in bo v kratkem praznoval svojo 20. obletnico.

Spored, ki sta ga posredovala oba

zbor, je bil pester, saj so peli makedonske zborovske skladbe, pa tudi slovenske, ruske ter končno Bethovenovo žrtveno pesem.

V nedavno katastrofo nas je zbor pritegnil s pesmijo Trajka Prokopieva »Karpoš«. Karpoš je bil ponos novega Skopja in je bil ob potresu zavrnan z zemljo. Pesem poje o ponosu njegovih graditeljev, o ponosnem naselju — ki pa ga ni več.

Orkester in pevci narodne glasbe ter pesmi so v drugem delu koncerta raztresali med poslušalce bisere makedonske narodne pesmi, nad katerimi se vedno znova navdušujemo zaradi njene ožornosti, miline, pa tudi hudomušne prešernosti ter rahlo orientalskega prizvoka.

Tretji del so izpolnili plesalci folklorne skupine, ki so pokazali poleg nekaterih makedonskih narodnih plesov tudi pestro zbirko makedonskih narodnih noš.

Zvedeli smo, da sta bili predstavi v Velenju in dopoldan v Celju mnogo bolj obiskani kot je bila zadnja na nedeljski večer, o kateri poročamo. Morda je res, da nedelja v Celju ni posrečen dan za koncerte. Res je tudi, da so Celjani izkoristili sicer oblačno nedeljo

brez dežja za izlete, toda vse to le ne more biti vzrok, da je bil obisk na tako kvalitetni prireditvi za Celje podpoprečen. Da je vsak, ki Narodnega doma ni obiskal, bil na zgubi za lep umetniški užitek naj z nami potrdijo vsi navzoči. Prav bi bilo, če bi tudi Celje na svojo pobudo uspelo iz bratske Makedonije povabiti podobne ansamble, ki bi nam približali bogastvo njihove pesmi, glasbe ter folklorne plesa. Zdi se, da to bogastvo vse pre malo poznamo pa tudi pre malo cenimo. Tak interes pa bi bil toliko bolj upravičen v času, ko nas je velika nesreča Makedonije tako tesno povezala s to slikovito bratsko republiko in njenimi čudovitimi ljudmi. J. Kr.

Ob izidu izrednega zgodovinskega dela

Naše knjižne police strokovne in znanstvene literature so pred nedavnim obogatele za zajetni, 472 strani in 4 zemljevide obsegajoči gospodarsko-zgodovinski opus »Urbarji Freisingške škofije« izpod peresa znanstvenega svetnika dr. Pavla Blaznika, bivšega ravnatelja celjske gimnazije. Delo je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Freising (Brižin) na južnem Bavarskem nam je predvsem v spominu kot najdišče najstarejših slovenskih jezikovnih spomenikov. Blaznikovo delo pa obravnava Freisingški posesti na Gorenjskem in Dolenjskem; njun nastanek, njih organizacijo ter — oprt na vrsto urbarjev in računskih knjig iz 13. 14. in 15. stoletja — mere, denar in obveznosti podložnikov in produkcijo. Zlasti slednje poglavje bo dragocena opora predavateljem družbeno-ekonomskih ved za razlago fevdalnih produkcijskih odnosov.

Naš zapis pa je vezan še na drug dogodek: dr. Pavle Blaznik slavi letos 60-letnico življenja. Pred

Kakšen naj bo »reformirani« tehnik

Nešteta nerešena vprašanja o reformi tehniških in njim ustreznih strokovnih šol bodo z gradivom lanskoletne javne razprave o verifikaciji in osnovnih zahtevah poklicnih šol za republiški zakon o strokovnem izobraževanju. V današnjem sestavku vam bomo nakazali nekaj problemov, ki so se izkristalizirali na tiskovni konferenci republiškega sekretariata za informacije v zvezi z javno razpravo, ki jo je razpisal republiški sekretariat za šolstvo.

Osnovna težnja je, da slednjič razvoj strokovnega in tehniškega šolstva doseže raven tistega lika tehnika, ki bo ustrezal našemu gospodarskemu razvoju in potrebam družbenih služb. Tu pa je prvo načelo gotovo da zaključeno znanje, smisel za tehnično kulturo ter obvladovanje proizvodnega procesa in praktičnega dela na posameznih delovnih mestih. Le takšen tehnik bo lahko v praksi uresničil široke zamisli ustreznih načrtov. Dosedanje izkušnje pa kažejo, da bo treba misliti tudi na srednješolski kader v družbenih službah — to je kader, ki naj po svojih funkcijah odgovarja tehnikom v proizvodnji.

Današnje strokovne šole so šle v različne skrajnosti, pri čemer so povečini zanemarjale osnovno vzgojo naloge šole, da bi izoblikovale osebnost mladega tehnika. Prav tako so se javljale težnje po izredno zoženih programih stroge strokovnosti, kar nikakor ne ustreza našemu družbenemu razvoju. Tako večina sedanjih strokovnih in tehniških šol preobremenjuje mlade ljudi (od 15. do 18. leta) z najmanj do 45 ur trajajočim teoretičnim delom tednika. Takšna pretiranost je pedagoško nevezdržna zato bo osnova nove reforme morala dati poseben poudarek telesni vzgoji ter

pravilnemu razmerju med teoretičnim in praktičnim poukom. Prav tu bo morala reforma storiti vse, da se tedenski pouk v celoti zajame v 36 učnih ur.

Svojestven problem pa predstavlja pri nas razmerje med tehniko in inženirji, ki se nagiba v korist slednjih. To naj ne bi bilo negativno, vendar pa je, ker to neskladje prihaja od emigracije tehnikov, ki žele višjo ali visoko izobrazbo. V izredno razvitih deželah je to razmerje 4 proti 1 v korist tehnikov, ki so steber za vsakovrstno izvajanje širokih zamisli ozkih strokovnjakov.

Podobne napake, ki se očitujejo v sistemu rednega strokovnega in tehniškega šolstva pa so občutne tudi pri šolanju zaposlenih ljudi. Medtem ko je pri nas to šolanje skrajšano (opravljeno na hitro roko), je jasno, da bi moralo biti vsaj enkrat daljše kot redno šolanje in torej prilagojeno zmogljivosti zaposlenega in zahtevnosti raznovrstnih poklicev. Zaključke javne razprave o reformi bo republiški sekretariat za šolstvo sprejel do 1. novembra.

Vsekakor je problem strokovnega in tehniškega šolstva toliko pomemben, da zasluži javno razpravo vseh družbenih činiteljev, kajti rešitev ni in ne more biti zgolj v samih šolah. Kl.

Večer, ko so v Celju nastopali makedonski ansambli, je bil pravo doživetje za ljubitelje umetne in narodne glasbe

FRANJO RAZPOTNIK

Prezgodaj nas je zapustil upokojeni šolski upravitelj Franjo Razpotnik. Na svečani zadnji poti ga je na pokopališču v Laškem spremljala množica, da se poslovijo od vzornega prosvetnega in javnega delavca, naprednega Slovenca, plemenitega in kremenitega človeka.

Rodil se je v Pivki na Krasu leta 1897. Še preden je dovršil ljubljansko učiteljsko, je med prvo svetovno vojno moral okušati trpljenje na soški fronti.

Konec leta 1919 je kot mladi učitelj prišel v Savinjsko dolino, kjer so mu Griže bile njegov edini službeni kraj skozi 40 let (s prekinitvijo med okupacijo). Kot upravitelj in pedagog je skrbno vodil šolo. V Grižah si je ustvaril tudi lepo družinsko srečo. Bil je ustanovitelj in prvi načelnik Gasilskega društva, režiser Dramatičnega društva in ustanovitelj Sokola. Vodil je Hranilnico in posojilnico, po vojni pa Zadružno posojilnico v Grižah, ki je bila med najboljšimi v okraju.

Z iskrenim razumevanjem je spremljal revolucionarne težnje rudarjev v Zabukovci in bil učitelj

nekaterim poznejšim borcem Savinjske čete leta 1941. Delegacija teh se je udeležila njegovega pogreba. Sam je med okupacijo zvesto stal z ljudstvom in bil dvakrat zaprt.

Vsi, ki so nepozabnega pokojnika poznali, so ga z ljubeznivo spoštovanjem, tako tudi rodovi njegovih tisočerih učencev.

Razstava izbranih del likovnih amaterjev Slovenije v celjskem salonu je pritegnila veliko število obiskovalcev. Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu v hipu srečamo z raznovrstnimi smerni, od primitivistično folklorne skupine do množice raznovrstnih modernih likovnih prijemov in izrazov. Tako pritegneta pogled s svojo nepotvorjeno domačnostjo čevljar Jože Peternel »Na pustni terek« in »Dela številnih ustvarjalcev kažejo izredno razgibano podobo, saj se v salonu

29. SEPTEMBER — PIONIRSKI DAN

Ze od začetka letošnjega šolskega leta so se pionirji naših osnovnih šol pripravljali na svoj praznik, 29. september. Ker je bil letos ta dan nedelja, so mnogi pionirji praznovali že v soboto, 28. septembra.

Tudi pionirji tretje osnovne šole so se hudovali nad slabim vremenom, ki jim je prekrizalo lepe načrte za proslavo pod vedrim nebom. Na dvorišču šole so namerali postaviti oder, igrišče pa naj bi bilo avditorij kot lani. Se sreča, da so s slabim vremenom računali

in so pripravili dvojni program. Tega drugega so izvedli preko svoje razglasne postaje in njihovi vrstniki so ga morali samo poslušati — in ne tudi gledati.

V soboto, 28. septembra je bila na šoli tudi odredna konferenca. Ob desetih dopoldan so se v okrašenem razredu zbrali predstavniki vseh tisoč dvesto pionirjev in mladincev. Konferenco je začel pionir Darko Dolžan, nato pa predal besedo mladinki Tatjani Lubej, ki je podala obsežno poročilo o delu pionirske organizacije v preteklem obdobju.

Posebej je poudarila uspehe pionirjev v medrazrednih tekmovanjih ter v tekmovanjih na razne razpise pionirskih publikacij. Zahvalila se je tudi društvu Ljudske tehnike pri tovarni Klima Celje, ki je prevzelo pokroviteljstvo nad njihovim pionirskim odredom. Pokrovitelj se je namreč lepo izkazal. Društvo je pionirjem poklonilo kompletno cirkularo za pripravo polizdelkov za potrebe tehničnega pouka, poleg tega pa ureja šolsko mlečno kuhinjo, kjer se hrani preko 900 otrok in skrbi še za vrsto drugih zadev. Društvo je pionirjem poklonilo tudi fotolaboratorij in jih posodilo inštruktorja za fotokrožek.

Pionirji tretje osnovne šole se že pripravljajo na proslavo 29. novembra, ko bodo za člane »Kliminega« kolektiva pripravili poseben spored.

V razpravi so pionirji med drugim sklenili, da bodo del sredstev, ki so jih zbrali z zbiranjem in prodajanjem odpadnih surovin, poklonili pionirjem Skopja.

Da je konferenca pionirjev tretje osnovne šole zanimala tudi širšo javnost, dokazuje obisk novinarske RTV Ljubljana, ki je del pionirske konference posnela na magnetofonski trak.

Podobne proslave so bile tudi pri ostalih pionirskih odredih v celjski občini. Če sodimo po nekaterih poročilih, ki smo jih o tem dobili v uredništvo, so pionirji naše občine svoj praznik res lepo in slovesno preživel.

Srnice so bile že od nekdaj veliki prijatelji otrok. To velja tudi za tole, ki je prav prikupno pozirala fotografa fu.

Ob dvajsetletnici kočevskega zbora

Prav v teh prvih oktobrskih dneh letošnjega leta praznujemo Slovenci pomembno obletnico naše narodnosti — zgodovine. Točno pred dvajsetimi leti — torej v času, ko so večini naše domovine še vedno gospodovali nemški okupatorji, ko so fašisti pobijali naše najbolj zavedne ljudi in ko so se v gozdovih iz dneva v dan krepile partizanske enote — so v majhnem dolenskem mestecu Kočevju doživeli velik dogodek. Prvega oktobra se je namreč v Kočevju začel zbor odposlancev slovenskega naroda, kjer so bili položeni prvi temelji naše nove oblasti. To ni bil čas miru in svobode, bili so dnevi, ko so po vseh krajih naše domovine divjali težki boji in ko so umirali najbolj zavedni ljudje. Kočevje pa je bilo tokrat že osvobojeno; zato je odposlance, ki so jih izvolili partizani in civilno prebivalstvo, sprejelo z

nepopisnim navdušenjem in ljubeznijo. Kočevski zbor je še tembolj pomemben zavoljo tega, ker je potekal sredi okupirane domovine.

No, kočevski zbor so po svoje doživeli tudi otroci. Tisti oktobrski dnevi so bili zanje velik praznik. Peli so slovenske pesmi, pozdravljali borce, ki so v Kočevje prihiteli iz vseh tudi še neosvobojenih krajev Slovenije, sodelovali na kulturnih prireditvah in opravljali tudi druge pomembne dolžnosti. Danes so tisti otroci že veliki ljudje; mnogo let jih loči od njihovega otroštva, pa vendar se mnogi od njih tistih dni v Kočevju zelo podrobno spominjajo. Ze takrat so se zavedali, da gre za pomemben velik dogodek. Odposlanci so namreč v Kočevju pregledali uspeh narodnoosvobodilnega boja, ustanovili prvo slovensko vlado in sprejeli še vrsto pomembnih sklepov.

Tudi pionirji celjskega okraja so se na praznovanje dvajsete obletnice Kočevskega zbora skrbno pripravili. V teh dneh se bo zvrstilo veliko prslav in prireditev, na katerih se bodo seznanili s slavnimi dogodki pred dvajsetimi leti. In prav gotovo bodo ob tej priložnosti ponovno obljubili, da bodo s pridnim delom in učenjem postali verni nasledniki vseh, ki so se v tistih težkih dneh borili za svobodo slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov.

— ca.

Kako se vedem na cesti!

Se še spomnite spomladanske akcije za varnost prometa »Prometni znaki, činitelji varnosti na cestah«? Prav gotovo ste takrat v šolah veliko govorili o prometnih predpisih in o tem, kako se morate vesti na cestah. Zlasti so vedeli o tem veliko povedati tisti pionirji, ki so v prometnih krožkih s prometnimi vozili podrobneje seznanjali. Se vedno pa je mnogo takih otrok, ki o prometu zelo malo vedo. Ne poznajo prometnih znakov, so nepredvidni, na cesti zbijajo žogo, tekajo preko ulic pred drvečimi avtomobili itd. Ti pionirji so v veliki nevarnosti. V

meri, da ga bo avtomobil, ki morda vozi za njim, podrl; če kolesar na primer nepravilno prehitava vprežni voz, preti nanj prav tako velika nevarnost. Vidite, vsega tega je na cestah zelo veliko.

Morda že veste, da se je prvega oktobra začela velika akcija z naslovom »Zaščitimo otroka v prometu«. Namen te akcije je, da bi zmanjšali število prometnih nesreč, katerih žrtve so otroci. V teh dneh bodo prometni organi voznike motornih vozil opozarjali na največjo previdnost na cestah, seveda pa vse to ne bo zaleglo, če ne bodo

Sloveniji namreč ne mine dan, da se ne bi pripetila vsaj ena prometna nesreča, pri kateri se poneseči otrok. In niso vedno vozniki krivi za prometno nesrečo; marsikdaj jo s svojo neprevidnostjo zakrivijo otroci sami. Zato je tako zelo važno, da otroci vedo, kako se morajo na cestah vesti. To še posebej velja za mlade kolesarje, ki bi morali poznati prav vse prometne predpise. Če na primer kolesar nepravilno zavija v levo stran, se kaj lahko pri-

previdni tudi otroci. Veste, na naših cestah je iz dneva v dan več avtomobilov, mnoge ceste so še brez kolesarskih stez in pločnikov, zato še tako velika previdnost ni odveč.

Vsem pionirjem svetujemo, da se čimprej naučijo prometnih predpisov in se po njih tudi ravnavajo. Tule pionirji, ki jih vidite na sliki, so član prometnega krožka osnovne šole iz Petrovč in poznajo skoraj že vse skrivnosti zapletenega cestnega prometa. Posnemajte jih! —ič.

Tudi dekleta so ribiči

Pravijo, da ribolov ni za dekleta. Da to ne drži, dokazuje prav tale fotografija. Deklica na sliki je sicer Ljubljancanka, fotografirajo pa so posneli na nedavnem tekmovanju v Velenju, vendar je tudi v Celju veliko mladih ribičev. Le-ti pripravljajo za nedeljo meddružinsko tekmovanje, kjer se bodo pomerili v lovu rib v Hudinji in v tekmovanju na suhem. Kaj pa je to tekmovanje na suhem? Pravijo, da v tem tekmovanju pride spretnost ribiča še posebej do izraza. Pri takem tekmovanju ribiči na primer mečejo trnek na cilj in poskušajo še druge take zanimivosti. Upamo, da se bodo celjski ribiči na bližnjem tekmovanju lepo izkazali in da nam bodo o svojih uspehih tudi poročali.

—ca.

Obudili so spomine

V okviru praznovanja pionirskega dne so pionirji prve osnovne šole v Celju na zanimiv način obudili spomine na narodnoosvobodilno borbo. Medse so povabili udeleženca napada na Stari pisker tovariša Rika Presingerja. Tovariš Presinger je o napadu, ki je bil 14. decembra 1944. leta, pionirjem veliko govoril. Poslušala so ga zvesto, saj jim je s tem spet osvetlil del — za pionirje — že precej daljne preteklosti.

Pionirji prve osnovne šole v Celju so pionirski dan res lepo proslavili. Imeli so odredno konferenco s kulturnim sporedom, izvolili so novo pionirsko vodstvo in sestavili temeljit program dela za prihodnje razdobje.

Pozdravljeni mladi prijatelji!

Kar verjeti ne moremo, da so počitnice tako hitro minile. Zdi se nam, kot da smo se šele včeraj poslovili, pa sta vendarle od tega minila že dobra dva meseca. Takrat smo vam začeli veselih in sočnih dni in prepričani smo, da so bile vaše počitnice res polne radosti in prijetnih doživetij. Tako smo zdaj spet skupaj: vsak mesec naj bi si na tej strani kaj novega povedali, spoznali nove prijatelje, obudili spomine na prijetne dogodke, govorili o svojem delu itd.

Ker torej začnemo novo obdobje izhajanje rubrike »Za mlade bralce«, naj tistim, ki jo danes prvič bero, povemo o njej kaj več. Uredništvo »Celjskega tednika« se je že pred dvema letoma odločilo, da bo od časa do časa odstopilo kakšen kotiček v svojem časopisu najmlajšim bralcem »Celjskega tednika«. Tako je začela izhajati rubrika, ki smo jo imenovali rubrika »Za mlade bralce«, ki je kmalu dobila veliko mladih prijateljev. Pisali so pionirji in mladinci iz celjskih osnovnih šol, oglasili so se šolarji iz Dobjega, Zalca, Planine, pa tudi iz drugih krajev našega okraja. Nekateri od njih so pisali samo enkrat, mnogi pa so poslali redni dopisniki svoje male rubrike. V njej objavljamo spise, pesmi, križanke, rebuse, skratka vse, kar sodi v takle časopis za mlade bralce.

Včasih je rubrika zašla v težave — predvsem okrog zaključka prvega polletja in šol-

skega leta — torej v dneh, ko je v šoli učenja in dela na pretek. Takrat sta — razumljivo — šola in učenje prva skrb vsakega učenca. Kljub temu pa upamo, da naši mladi prijatelji letos tudi v tistem času ne bodo pozabili na svojo rubriko. Prav gotovo v našem okraju ni šole, kjer ne bi delale literarne skupine ali krožki — mnogi od teh izdajajo tudi svoje časopise. Vidite — če ne od drugod, prav od tod — iz teh časopisov bi lahko naša rubrika posnela marsikaj zanimivega. V uredništvu bomo zato zelo veseli, če nam bodo mladi novinarji kdaj pa kdaj poslali kakšno številko svojega časopisa.

Predvsem bi letos radi več poročil iz šol; o tem, kako dela na šoli pionirska organizacija, kako dela ta ali oni krožek, kakšne posebne proslave pripravljate itd. Obljubljamo, da bomo ob kakšni pomembni priložnosti o kateri od šol tudi mi in o njenem delu in življenju kaj zanimivega napisali. Poleg literarnih krožkov pa vabimo k sodelovanju tudi posamezne pionirje: pišete nam lahko o vsem, kar se vam zdi vredno objave, mi pa se bomo potrudili, da bomo res objavili čimveč vaših sestavkov. Zato prosimo: pišite kratko in jedrnato!

Toliko rubriki »Za mlade bralce« na pot! Upamo, da bomo že v kratkem dobili vaše prve sestavke in — nasvidenje čez mesec dni!

Uredništvo

Prvič v šolo

Napočil je dan, ko me je mati snela z dvorišča in rekla:

»Korlek, zdaj pa igro stran, cekar v roko in hajd v šolo!»

To pa je tudi bilo vse.

»Prviček, le brž naprej, tu smo sami osmak!»

Takrat nisem razumel, da ji je bilo izpod časti hoditi poleg mene, ki racam prvičkrat v prvega, ona, velika kot je, pa v osmega.

Tekel sem naprej in dohitel strica z dolgimi brki. Prijel sem se ga za hlače in vprašal.

»Stric, kje pa je šola?»

Pogledal me je in se nasmehnil.

»Hm, premajhen si za cekar, saj si komaj žabi do ušes. Cucelej v usta in nazaj v zibko, prdocelj!»

Preveč me je podcenjeval in ni mi bilo všeč njegovo modrovanje. Možato sem si obrisal svečo in jo ucvril naprej.

Daleč na gomilski gmajni srečam priletno ženico. Nisem se je hotel prijeti za krilo. Pozdravil sem in vprašal:

»Teta, kje pa je šola?»

Kar sama me je prišla za roko in sva šla. Poznala me je in vedela, čigav sem. Vedela je, da sta starša morala na dnino in nista utegnila, da bi me pospremila v šolo. Prišla sva pred veliko hišo in porinila me je skozi vrata, rekoč:

»Kdor išče, najde. V šoli si.»

Pozvonilo je in jaz sem se zdržnil. Na hodniku je zavladala tišina. Postalo me je strah. Kar se prikaže velika kuštrava glava velikega fantina.

»Kaj bi rad?»

»V šolo sem prišel,« sem zajecljal.

»Tu je tvoj razred.«

Potem je izginil.

Tiho sem odprl vrata in obstal na pragu. Vame je strmelo trideset »osmakov«. Trideset grl se je zakrohotalo, meni pa je šlo na jok. K meni je stopila debela učiteljica in rekla:

»Čigav pa si?»

»Jaz ga poznam!« je rekla Zevnikova Ivanka in brž povedala, kdo sem in kaj hočem.

Učiteljica me je prišla za roko in šla z menoj v pritličje. Ko me je pustila pred vrati, se je nasmehnila.

»Tu je tvoj razred. Potrkaj in vstopi. Pridno se uči in čez sedem let se bova gotovo videla.«

Dolgo sem mencial in gruntal, naj potrkam ali ne. Najraje bi jo po bližnici ucvril domov. Potem pa sem se ugriznil v jezik, požrl solze. Strah je bil premagan. Stegnil sem ročico in na vratih je reklo:

»Tok, tok, tok.«

Odprla so se.

»Tu je še eden. No, povej kako ti je ime.«

Siroko sem odprl kljunček in glasno začivkal.

»Korlek.«

Vsi so se smejali. In jaz tudi. Učiteljica me je posadila v klop. In takoj smo pričeli z učenjem. Naučili smo se pesmico. Nazaj grede sem na vso moč odpiral usta in kričal na vse grlo.

»Prav vesel iz šole grem, dosti novega že vem.

Kar naučil se bom v šoli, pozabil jaz ne bom nikoli...«

—dk—

Osemurni delavnik tudi v kmetijstvu

Pri kmetijski zadrugi v Slov. Konjicah so pričeli podrobneje razpravljati o tem, da bi tudi v tej panogi uvedli osemurni delavnik v poletnih mesecih. Znano je namreč, da v kmetijstvu delajo poleti po 10 ur dnevno, pozimi pa toliko manj, tako da je letno povprečje po 8 ur na dan. Pri tem predvidevajo, da bodo zlasti v vinogradništvu, kjer bodo prvi preizkusili novi način, morali na novo zaposliti še nekaj delavk. Sicer pa merijo, da bo v obnovljenih vinogradih in sadovnjakih v Skalcah, ki merijo za sedaj okoli 100 ha površin, potrebno zagotoviti stalne delavce in manj sezonskih.

V ta namen nameravajo zlasti mlajše usposobiti na posebnih strokovnih tečajih, kjer bodo pridobili ustrezno znanje. Seveda pa bo delo v novih nasadih mnogo lažje, saj bodo precejšen del opravil opravljali s stroji. Upravljanje s sodobnimi stroji pa vsekakor zahteva tudi določeno strokovno znanje, prav tako pa tudi ostala dela pri obdelovanju. Brez dyoma bo v takem sistemu tudi mnogo lažje dobiti delavce, saj je prav 10 urni delavnik bil večkrat ovira in so se zlasti mlajši mnogo rajši zaposlili v industriji. V. L.

ČAS NAS GRABI...

V šmarnski občini so se vsa leta veliko otepali s šolskimi problemi. Poleg pomanjkanja gmotnih sredstev in dobrih šolskih zgradb niso imeli nikoli dovolj učiteljev. Lemberški šolski upravitelj TONE PLEMENITAS (na sliki zgoraj) pa je že veterani, saj je skoraj vso učiteljsko pot — razen kratkega

Pred dnevi je imelo društvo velenjske »Svobode« občni zbor, na katerem so kritično pretresli nekatere pereče probleme kulturnega življenja v Velenju. Prav posebej pa so v razpravi naglasili, da ima Velenje svojstveno publiko, kajti mesto še vedno ni ustaljeno in kot kaže razvoj bodočih sedem let, tudi še nekaj časa ne bo. Zato je ena najbistvenjših nalog in obenem problem, kako vključiti čim večje število ljudi k aktivnemu in pasivnemu sodelovanju. Dvorana lepega kulturnega doma je še vedno več ali manj le polovično zasedena in nekaka domena maloštevilnega ustaljenega kroga obiskovalcev.

Seveda se tu takoj poraja vprašanje repertoarne politike amaterskega in mladinskega gledališča ter mobilizatorske politike ostalih sekcij. Zanimivo je, da prevladuje dvo-

je mišljenj — prvi pravijo, da je nujno poseči po idejno zrelih visokih umetninah, ki se glede obiska niso obnesle, drugi pa trde, da je treba v repertoarju zasledovati obe skrajnosti novega Velenja. In sicer bi po mnenju slednjih morali s preprosto igro, komedijo ali drugimi prilagojenimi oblikami predvsem izobraževati in pritegniti velenjskega meščana, ki je še včeraj živel v povsem drugačni okolici podeželja. Bržčas bo slednje držalo, kajti s stalnim abonmajem celjskega ljudskega gledališča pa je možno v dvorano kulturnega doma privabiti tiste, ki imajo bolj izostren okus.

Prav na kulturnem področju nikakor ne smemo prehitovati materialnega razvoja, kajti potem pač ustvarimo nevzdržno vrzel med stanjem in hotenjem in se nam zna takšno zavestno prehitovanje mašče-

vati. Razprava pa je tudi načela vprašanje blokiranega tekočega bančnega računa Svobode, kar je bila posledica neplačevanja družbenih obveznosti od internih honorarjev. Znesek se vrti v višini 3 milijonov, kar bo tudi v bodoče težko urediti.

Poseben problem pa še vedno predstavlja vzdrževanje kulturnega doma. Obljube so bolj ali manj ostale v zraku.

Iz poročila dosedanjega predsednika društva Eda Laznika je razvidno, da so največ storile naslednje sekcije: moški pevski zbor, mladinski oder, šahovska sekcija in sekcija godbe na pihala. Precej je upadla dejavnost ženskega pevskega zbora, ker niso imele rednega pevovodje. Kaže pa, da bo le-ta letos splaval na površje, saj se bo močno okrepil s članicami podjetja »Gorenje«.

V letošnji sezoni bodo ustanovili pri rudarskem šolskem centru podsekcijo Svobode in prepričani so, da bodo prav iz teh vrst rekrutirali veliko število mladih rudarjev za godbeno sekcijo, ki preživlja trenutno krizo.

Na letošnjem zboru je prišlo do skorajda 100 odstotne menjave članov v upravnem odboru. Po nepotrjenih vesteh bo novi predsednik velenjske »Svobode«, Avgust Jeriha, pomočnik direktorja rudnika lignita Velenje. To daje slutiti, da se bo finančno stanje Svobode okrepilo in da bržčas ne bo več problem odkod sredstva za vzdrževanje kulturnega doma. Zal so na občnem zboru vse premalo nakazali bodoči program dela in bo to moral čimprej začrtati nov upravni odbor.

Na občnem zboru so sprejeli statut društva, kar bo pri dokončni sestavi občinskega statuta prav prišlo.

Klančnik

DROBNE IZ NAŠIH KOMUN

POPRAVILO MOSTU V RIMSKIH TOPLICAH

Most, lesene konstrukcije v Rimskih Toplicah oziroma v Smarjeti je bil zadnje čase v skrajno slabem stanju. Imenovan je »Stanetov most«, ko so partizanske čete na tem mestu v NOB prešle preko Savinje. Pred letom so ga pričeli popravljati, vendar gre delo prepočasno. Z željo prebivalcev bi bila, da bi ga res temeljito popravili. Saj so bile zadnje čase na mostu tako nevarne špranje, da so se na njem ljudem zatikali čevlji, zlasti ženskam. Morda bi bilo primerno, da bi promet preusmerili, kajti gotovo je, da bo drugače prišlo do nesreče. Ko bo most popravljen, bi bilo umestno, naj motorna vozila vozijo preko mostu z brzino 5 do 10 km, sicer bo morali v kratkem zopet v slabem stanju. -sk.

Tovariš Pogeljšek, hvala!

Šmarnski občani so se odzvali klicu za posojilo. Mnogi so dali denar zelo težko, ker bi ga potrebovali za ožimnico, toda Skopju je potrebno pomagati, zato se je marsikdo odrekel predvidenemu načrtu.

Tudi Ivan POGELJŠEK, petinosemdesetleten upokojenec iz Smarja pri Jelšah, ni dosti pomišljal. Čeprav sprejema skromno pokojnino, je takoj vpisal 20.000 din posojila, kar zanj prav gotovo ni malo. Svoj delež je dal s čutečim srcem, z njegovo poznano humanostjo, ki jo tako pogostokrat razodeva v vrstah organizacije RK, kjer deluje že dolgo vrsto let. Tovariš Pogeljšek, najlepša hvala za vse in še obilo zdravih in čvrstih let!

Zabeležili so več uspehov

OBCNI ZBOR PD »BRATOV DOBROTINSEK« V SKOFJI VASI

Pred dnevi je imelo Prosvetno društvo »Bratov Dobrotinsek« v Skofji vasi svoj občni zbor. Predsednik tega društva, tovariš Julko Kožuh je v svojem poročilu opozoril na številne uspehe, ki so jih dosegli, in na težave, ki so jih pri njihovem delu spremljale. Dramska skupina je uspela na sektorski reviji v Smarju, sodelovala pa je tudi na okrajni dramski reviji v Stora in na letnih igrah na Dobrni. Številni pa so tudi kraji, v katerih so gostovali.

Tudi moški pevski zbor je zabeležil vrsto uspehov. Sodeloval je na vseh proslavah in na večeru »Pokazi kaj znaš.« Samostojen koncert so imeli tudi v Dramljah. Na občnem zboru so govorili o

Kdaj bo Logarska dolina res zaživela

Čeprav v oktobru s polno pravico govorimo o zaključku turistične sezone, bi vendarle bili krivični, če ne bi povedali, da to v celoti le ne velja za Zgornjo Savinjsko dolino in prav posebej ne za Logarsko dolino. Res je, da se ne vrstijo avtobusi in avtomobili v takšni vrsti kot sredi poletja, a ob nedeljah lahko srečaš še vedno množico obiskovalcev od sester Logarjevih pa vse do »slapa«; nekaj bolj vztrajnih pa tudi na Okrešlju. Seveda pa so lepi jesenski dnevi tudi kot nalašč najbolj čudoviti v okrilju gora.

Zal je Logarska dolina kljub svoji enkratni lepoti še vedno dolina zaprtega tipa, kajti doslej je še vedno vezana zgolj z eno samo cesto, kateri že prvi sneg navdahne nevarljivost zaradi ozkosti, nevarnosti in tudi dolžine poti. Sele ko bodo zgradili preostali dve veji — cesta čez Matkov kot in čez Raduho, (ki je že prevozna) — bo dolina imela tri dostope. Ravenski in mariborski industrijski bazen bo na ta način imel direktno pot, prav tako pa tudi naši bližnji sosedje iz Avstrije. Seveda pa so te ceste prvenstveno grajene za potrebe gozdarstva. Služile bodo spravilu lesa z doslej težko dostopnih gozdov.

Največ pa si mozirski turistični delavci obetajo od asfaltiranja ceste do Logarske doline. Zal se je že letos zataknilo na odseku do Ljubnega. Mozirska občina je storila vse, kar je bilo v njeni moči. Problem Logarske ne bi smel biti zgolj problem občine in okraja. Naložbe v izgradnjo te ceste so daljnosežne, saj bo ta turistični objekt z gradnjo turističnega naselja postal prava Meka vseh tistih, ki jim gore pomenijo mnogo več kot morje.

- ik

presledka v Prekmurju — preživel na Smarskem. Letos so ga šmarnski prosvetni delavci soglasno izvolili v občinsko skupščino, kjer živahno zastopa njihove interese.

»Čas nas grabi.« je nasmejan najprej povedal. »Razmere se znatno zboljšujejo, tako da je težko verjeti, če se spomnim, kako sem se pred leti osamljen potikal po Olimju in drugih solah. Učiteljev bo zdaj že kar dovolj. Pač pa nastaja drugo vprašanje: čas nas grabi! To se čudno sliši, ne? Ko bi bil sam še nekoliko mlajši, bi se takoj vpisal na kakšno višjo šolo; pa še zdaj ne vem, če me bo zaneslo. Vsem mladim učiteljem bi priporočal, naj nadaljujejo študij in naj skrbno spremljajo naš družbeni razvoj, sicer bodo težko poučevali. Pri nas bomo potrebovali vedno več predmetnih učiteljev, na kar smo opozarjali že na skupščinski seji. Mladim učiteljem bo potrebno omogočiti na nekakšen način, da se bodo izobraževali, sicer bomo stali še pred hujšimi problemi v šolstvu, kot smo doslej. Reforma šole je odvisna tudi od kadrov. Kaj nam pomagajo nove popolno razvite šole, če pa ne bo predmetnih učiteljev.

Na skupščini pa smo opozorili tudi na drugo skrb, ki se naj pokaže do življenja prosvetnih delavcev. Nikdar ne moremo pričakovati, da bomo imeli po solah dobre učne moči, če ne bo dovolj ustreznih stanovanj. Na to bo potrebno skrbneje gledati in stanovanja zagotoviti. Ni

res, da bi podeželje in šmarnska pokrajina, ki je tako lepa, ovirala višje izobražene kadre, da ne bi bili med nami. Toda če stanovanja ni? Jaz se prelepo počutim v Lembergu, čeprav nekateri pravijo, da je to hudo zakotje. Ljudje pa so pri nas čudoviti, to pa največ velja! Rekel pa bi še to, da ne smemo problemov šolstva in prosvetnih delavcev nikoli obravnavati ločeno, kot nekaj posebnega, temveč vselej vzporedno z vso ostalo družbeno problematiko in enako tehtno. In kako se počuti kot član skupščine? Nasmejal se je in dejal, da bo že stegnil jeziček vsekdar, ko bo to potrebno, pa ne samo o prosvetnih problemih.

s.

Nagrada - televizijski sprejemnik

Jutri zvečer bodo v Velenju predali svojemu namenu dom Počitniške zveze. V renovljenem domu bi obiskovalec Velenja komajda prepoznal do nedavnega še rabljeno poslopje stare osnovne šole. Stotine mladih članov počitniške zveze je te dni s prostovoljnimi delom spreminilo okolico in pomagalo tudi pri notranjih delih, tako da je vrednost njihovega dela zrasla preko milijon. Pa tudi kolektivi v Saleški dolini so pomagali z materialom.

Ideja je zrasla že pred dobrim letom, v dneh, ko so velenjski otroci še v prostorih te zgradbe dobivali svoje osnovno znanje. Neumorni delavec v vrstah Počitniške zveze Avgust Tajnšek se je zavzel za to stvar in v dobrih treh mesecih so se želje uresničile.

Ob slavnostnem dogodku, ki je posvečen občinskemu prazniku velenjske občine, bo tudi praznovanje v počastitev 20. obletnice prvega kongresa LMS.

V soboto zvečer bodo priredili piknik, srečanje ob tabornem ognju, tek ferijalcev z baklami po velenjskih ulicah, nakar bo otvoritev doma in podelitev diplom najzaslužnejšim mladincem.

V nedeljo dopoldne pa se bodo po sprejemu gostov pomerili med sabo ferijalci v odbojki, šahu, roketu in v teku. Popoldne pa je namenjeno prireditvi z naslovom »Pesmi mladosti«. Najboljšim udeležencem bodo podelili nagrade.

Za svoje delo so velenjski ferijalci prejeli čudovito nagrado izvršnega odbora počitniške zveze Slovenije, in sicer televizijski sprejemnik. Dom velenjskih ferijalcev pa ne bo le poživljal mladinskega turizma, temveč bo v svojih družabnih prostorih dal možnost tudi velenjski mladini, da bo lahko prosti čas prijetno in koristno preživljala.

MALA KRONIKA

VELENJE

V času od 22. do 28. 9. 1963 na področju občine Velenje ni bilo rojstev.

Poročili so se: LUBŠINA Anton, rudar iz Velenja, Kersnikova 21 in BOGELIČ Karmela, gospodinja pomočnica iz Velenja, Kersnikova 21. GRIL Anton, traktorist iz Laze 38 in KUJAR Marta-Barbara, gospodinja pomočnica iz Ložnice 18. KOTNIK Franc, rudar iz Ravne 137 in VIRNIK Jožefa, delavka iz Skal 81. REP Alojzij, tovarniški delavec iz Soštanja, Cesta talcev 8 in KREPSA Antonija, delavka iz Soštanja, Cesta talcev 8. Umrla sta: OGRAJENSEK Martin, upokojenec iz Soštanja, Heroja Rozmana 6, star 85 let. LESNIK Franc, konjar iz Paker pri Mariboru, star 63 let.

MALA KRONIKA ZALEC

V času od 22. do 28. 9. 1963 sta bila na območju občine Zalec rojeni dve dekletici SKLENLI SO ZAKONSKO ZVEZO: JAKUS-MEJAREC Božidar, pleškar iz Dolenje vasi in LUBEJ Erna, finančni knjigovodja iz Prebolda.

UMRLI: JAZBEC Ivan, uslužbenec iz Vranskega št. 28, star 28 let, FERME Ivana, preživljarka iz Limovc št. 6, stara 66 let, KOLENC Vincenc, kmetovalec iz Ločice ob Savinji št. 6, star 67 let, KLEP Frančiška roj. PODKROVNIK, kmetovalka iz Lj. boj št. 38, stara 72 let, ABTIK Genovefa, upokojenka iz Pernovega št. 4, stara 71 let.

Rešitev za samce...

Kaže, da bodo letos slednjič končali gradnjo stolpnice za samske rudarje v Velenju. Ta problem je še vedno nerešen, čeprav so v Velenju zgradili že okrog 1.500 novih stanovanj.

Prav v Velenje se steka veliko število mladih ljudi, ki si šele čez čas uredijo družinsko življenje. Poleg teh pa letno zapušča okrog 80 absolventov rudarske šole in obenem tudi internat. Dosedanji samski dom lahko sprejme le okrog 60 fantov, zato so ostali razkropljeni po vsem Velenju. Nova, večnadstropna stolpnica pa bo sprejela vase skorajda 300 samcev. Toda bržčas bi rešitev tega bila nekorišna, če bi nov samski dom bil podoben prejšnjemu. Stanovanja namreč ne bodo tipično samska, temveč družinska. Uprava rudnika lignita je po daljših analizah prišla do spoznanja, da bo mnogo bolje, če bodo samcem ustvarili čimveč družinske domačnosti. Seveda bodo pri izboru družin, ki bodo skrbele za samce, izbrali predvsem pedagoško čuteče ljudi.

Mislili pa so tudi na prosti čas mladih rudarjev. Zato bodo na vrhu

GASILSKA PROSLAVA V SEVNICI

Ob zaključku občinskega praznika v Sevnici je imela občinska gasilska zveza posebno proslavo. Ob 8. uri je bila v dvorani gasilskega doma v Sevnici slavnostno zborovanje. Otvoril ga je predsednik gasilske zveze tov. SMODEJ. Nato je predal besedo novemu predsedniku občinske skupščine tov. KNEZU. Ta je uvodoma pozdravil 105 gasilcev iz vseh društev občinske gasilske zveze in se zahvalil za njihovo dosedanje požrtvovalno delo prostovoljnih gasilcev ter poudaril, da bo občinska skupščina nudila še večjo pomoč gasilec, ker bo po reorganizaciji PGD financiral posebnega referenta za požarno službo.

stolpnice sodobno urejeni družabni prostori, v katerih se bodo lahko tudi zabavali. Takšna rešitev je zaenkrat najbrž edinstvena v Sloveniji in kaže, da jo bo vredno posnemati.

Vaše vestice

KAKO NAJ POSTANEJO TURISTICNO ZANIMIVI?

Tovariš urednik,

nikakršna skrivnost ni, da začelnja turizem svoje prve korake tudi na Kozjanskem; toda kaj vse nam manjka! Kdorkoli pozna ta predel, bo že v mislih odgovoril: ceste. Da, o cestah na Kozjanskem je bilo že mnogo govora in tudi časopisi so o tem spregovorili. Toda bilo je zgolj govora in ne denarja. Leta in leta že govorimo o popravilu ceste na Pilštanj, kajti še nekaj nalivov in cesta ne bo uporabna niti za vprežno živino. Če že zanikamo predpostavko, da brez ceste ne bo razvoja turizma na tem predelu, bi se vsaj vprašali, v kako podrejenem položaju so nešteti lastniki avtomobilov in drugih motornih vozil. Pri tem pa je zagata tudi ta, da na Kozjanskem ni moč dobiti bencina in olja. Najbližja bencinska črpalca je na hrvaški strani — v Kumrovcu. Prav bi bilo, če bi morda na Kozjanskem zgradili bencinsko črpalko. Rešitev bi seveda bila tudi ta, da bi vsaj kmetijske zadruge imele na zalogi gorivo. Ni redko, da turistom sredi poti zmanjka goriva — sam sem že srečal takšne »srečneže«. Po vsem tem torej ni nič čuda, če bodo začetni koraki turizma še dolgo ostali le začetni!

Milenko Strašek Celje

O PRESKRBI S SADJEM IN ZELENJAVO

ZIMA JE PRED VRATI

Ceprav je jesen najbolj bogat letni čas, je to za potrošnika doba, ko mora najgloblje seči v žep. Kurjava in ozimnica pogoltneta marsikateri zaslužek. Tako je bilo tudi letos. Toda medtem, ko je preskrba s kurjavo spet zatajila, je z ozimnico vse v skoraj najlepšem redu. Preskrbovalno podjetje »Agropromet« iz Celja že od petnajstega septembra prodaja najrazličnejše pridelke za ozimnico, od tega seveda največ krompirja. V podjetju so sklenili pogodbo za 900 ton krompirja in 400 ton zelja. Računajo, da bodo v glavnem vse pogodbe realizirali. Ker je v začetku meseca septembra vreme nekoliko nagajalo in je bil krompir slabo sušen, je preskrbovalno podjetje podaljšalo čas prodaje ozimnice. Potrošniki jo bodo tako lahko kupovali vse do desetega tega meseca.

Zanimivo je, da so potrošniki letos nakupili dosti več krompirja kot lani. Nekaj verjetno zaradi tega, ker je letos krompir kar za pet dinarjev cenejši, potem pa tudi zaradi boljše organizirane prodajne mreže. V Celju lahko kupimo ozimnico kar na petih mestih, poleg tega pa jo prodajajo tudi v Zalcu, Rogaski Slatini, Sempetru in Preboldu. Letos so bile s krompirjem velike težave. V prvih dneh ni bilo dovolj cvetnika, ki najbolje prestopi zimo. Zato so prodajali neko drugo vrsto krompirja, ki pa je močno nagnjen h gnitju. Prav nič čudno ni zatorej, če so mnogi potrošniki nakup reklamirali. Podjetje je njihove reklamacije upoštevalo in jim kupljene količine zamenjalo z boljšim krompirjem, ki ga je zdaj dovolj. Preskrbovalno podjetje pa potrošnikom kljub temu priporoča, da krompir pravilno vskladišči. Če ga bodo poleg tega še posipali s krosanom — zaščitnim sredstvom — bo krompir nedvomno dobro preстал zimo. To se je pokazalo prav v »Agroprometu«, ki so se obdržale tudi slabše vrste krompirja, za so jih vskladiščili na posebnih lesenih rešetkah, posipali s krosanom in tudi sicer dobro poskrbeli zanj.

Letošnji krompir je slabše kvalitete kot lanski. Strokovnjaki pravijo, da je to zaradi neenakomerne razvoja krompirja v rasti. Najprej je pravilno rasti ovirala suša, nato pa mokrota. Letos je krompir hudo napadala tudi krompirjeva plesen, ponekod pa je slabo letino povzročilo še slabo seme. Zato je preskrbovalno podjetje še posebej poskrbelo za krompir. Zaloga za zimo so pravilno vskladiščili in upajo, da se bo v redu držal.

Tako torej računajo, da se nam letos — če ne bo kakšne elementarne nezdge — zime ni treba bati. Sedanja situacija na trgu namreč kaže — to pa velja tako za krompir kot za ostale pridelke — da cena v takih pogojih tudi v zimskih dneh ne bo ne vem kako poskočila.

Zanimivo je tudi to, da v teh dneh preskrbovalno podjetje še ne prodaja jabolk. Teh namreč še ni. Vendar jih nameravajo za ozimnico še nabaviti. Prodajali jih bodo s to razliko, da jih bomb lahko dobili samo pri centralnem skladišču in ne na vseh teh mnogih prodajnih mestih, kjer zda prodajajo krompir.

Da je letošnja prodaja ozimnice tako dobro stekla, je pravzaprav pripomogel skupni sklad rizika, ki je bil formiran pri okrajni skupščini. Ta je podjetju namreč omogočil, da je prodajalo krompir mnogo ceneje kot je njihova kalkulativna cena. Vsekakor pozitivna posledica! Če lahko torej upamo, da se bodo zadeve, ki smo jih omenili, uresni-

čile, se nam zime res ni treba bati. Morda bo od časa do časa nekoliko zaškripala preskrba z jajci, katerih ponudba se prav nič ne poveča. Toda dovolj bo jajc iz hladilnic, ki jih sicer ne moremo povsem enakovredno primerjati s svežimi, vendar jih za kuhanje lahko koristno uporabimo.

Ko smo v preskrbovalnem podjetju »Agropromet« povprašali o njihovih težavah, so nam najprej omenili lastno prodajno mrežo. Podjetje bi naj namreč s pridelki preskrbovalo področje vsega našega okraja, vendar je to brez lastne prodajne mreže izredno težko. Zdaj težijo za tem, da bi odprli prodajalne še v Sentjurju, Konjicah, Laškem, Sošanju, Velenju, Mozirju, Ljubnem, Gornjem gradu in v posavskih občinah. Le tako bi namreč lahko uspešno vplivali na realizacijo občinskih planov preskrbe, so nam dejali. To pa je nedvomno v interesu vseh potrošnikov.

-ij

Slab zrak in zdravje

V Celju se večkrat jezimo na slab zrak, za katerega vsake toliko in toliko časa poskrbimo ali celjska cinkarna, ali plinarna, včasih pa tudi še kakšna druga industrija. Prav zato bi morda mnoge zanimalo, kako slab zrak vpliva na zdravje ljudi. S tem sicer ne mislimo reči, da je količina plina v celjski okolici zdravju že škodljiva, toda, kaj vemo, kako bo v prihodnje. Kvaliteta zraka ima namreč velik vpliv tako na človeški organizem, kot na človeško počutje in delovno sposobnost.

Omenimo najprej amonijak, ki ga opažamo pri proizvodnji lakov in barv, ter seveda še v drugih vrstah industrije. Delavci v različnih laboratorijih, mestni kanalizaciji — in ponekod drugod — so škodljivemu delovanju amonijaka močno izpostavljeni. Prisotnost amonijaka v zraku najprej opazimo zavoljo značilnega vonja. Plin draži nosno sluznico, deluje na krvni obtok in srce, kar vse ovira dihanje. Amonijak povzroči kašelj, kasneje pa lahko poškoduje tudi dihalne organe in celo oči.

No, najbolj značilne in pogoste zastrupitve povzročajo ogljikov monoksid. Ta plin nastaja ob nepopolnem izgorevanju najrazličnejšega materiala. Lahko se nakopiči v zaprtih avtomobilih, v prostorih, ki jih grejemo s pečmi na oglje, ali slabo gori premog; nato v prostorih, ki jih ogrevajo z odprtimi pečmi na oglje itd. Tudi likanje z ogljem je nevarno.

Ogljikov monoksid je težak strup. Z vdihavanjem prispe najprej v pljuča, nato pa v krvni obtok. Posledice take zastrupitve so zelo tež-

ke, včasih se končajo celo s smrtjo. Manjše količine ogljikovega monoksida v zraku povzročajo glavobole, vrtoglavice, bruhanje itd. Stalno vdihavanje manjših količin ogljikovega monoksida pa privede do kronične zastrupitve, ki vpliva na duševno življenje. Tudi podvrženost nekaterim boleznim — na primer tuberkulozi, je posledica kronične zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Torej — nobena previdnost ni odveč.

S. S.

Resnična zgodbica o samopostrežbi

Mlado, nežno dekle je nakupovalo v neki samopostrežni trgovini. Nekaj robe si je naložila v trgovinsko košaro, a lepo zaviti kosček toaletnega mila je pustila pasti v široki žep svojega plašča. Pri tem dejanju pa jo je opazila prodajalka. Od blagajne jo je povabila v bližnji pisarniški prostor.

Nekoliko zardelo je dekle obstalo pred priletnim poslovojem. Na vprašanje, ali ni pomotoma vzela eš kaj več, ko je plačala, je odločno zatrdila svojo poštenost. Ko pa je morala seči v žep plašča, je iz njega vendar izvlekla toaletno milo. In kako sladko je zdaj zadisalo okoli nje! Morala pa je povedati tudi svoje ime in še to je priznala, da bo v prihodnje leto maturirala in potem študirala medicino. Samo tokrat naj ji priznasejo, kajti sicer bi ji bila uničena srečna hodočnost!

Na ovitku mila je bila označena njegova cena — 250 din. Poslovođa je zdaj zahteval naj za kazen plača desetkratni znesek. Kje pa, saj nimam denarja! S povzdignjenimi rokami je prosila: Ko bo doštudirala medicino bo z veseljem hodila zdraviti poslovođjo, kakršno bolezen bo ta imel — revmo, pljučnico, arteriosklerozo, žolčne kamne, hemeroide! Vse to mu svečano obljublja! Samo odpusti naj ji tokrat, ubogi revli!

Poslovođa je bil dober in pošten človek, a tudi uvideven. Pogled na skesano grešnico ga je omehčal. In

Poznate karte?

Kartanje je ena najbolj priljubljenih družabnih iger. Toda ali veste, da ima vsaka igralna karta in vsaka figura svoj pomen?

Barve predstavlja štiri sloje prebivalstva srednjega veka: srce je svečeniški rod, pik je rod oboroženih ljudi, karo je rod trgovcev in križ rod kmetov.

Kralji predstavljajo: srce Karla Velikega, pik Davida — biblijskega kralja, ki je ubil Golijata, karo Julija Cezarja — simbol rimske oblasti in križ Aleksandra Velikega.

Kraljice niso žene kraljev. Srce kraljica predstavlja Judito, biblijsko junakinjo, ki je odsekala glav vojvodi, pikova kraljica je Aterva grška boginja vojne in moдрosti, karina je Rahela — biblijska junakinja, medtem ko križeva kraljica predstavlja Argino, hčer kralja Argosa. Zanimivo, kajne?

PRVI OTROK

Prvi otrok prinese v življenje zakoncev novo nevarnost. Čeprav je še tako zaželen in ljubljen, se vendarle kaj lahko primeri, da postane prav to majhno in neobgleno bitje vzrok za odtujitev mladih zakoncev in kasneje za redne družinske prepire. Prvi otrok prav tako ženo spremeni. Materinski čut, ki se je v njej izpopolnjeval vseh dolgih devet mesecev pričakovanja, dobi zdaj svojo realno osnovo. Tisti majhen kričaček je povsem odvisen od njene skrbi in ljubezni, od njenih prsi in rok, od njene ljubeznive besede in pogleda. Včasih mlada žena pozabi, da otrok prav tako kot njo potrebuje tudi očeta in da mož ljubi malega sicer nekoliko drugače, pa vendarle skoraj vedno enako močno in nesebično. Lahko se primeri, da se mlada mati zapre vase in da ljubezni, ki jo je prej dajala možu, ne zna deliti med dvoje bitij. Pazimo na to.

S. S.

Lepi prispevki za Skopje

V prvih dneh tega tedna so se akciji za pomoč ponesrečenemu Skopju — vpisu ljudskega posojila — v večjem številu odzvali tudi kmetje. Ponekod presenečajo razmeroma visoki zneski, ki so jih naši kmetovalci vpisali. To velja tudi za FRANCISKO VELENSEK iz Ostrožnega, ki je vpisala 120 tisoč dinarjev ljudskega posojila. Katastrski dohodek njene posestva pa je 110 tisoč dinarjev.

Drug tak svetel primer je gospodinja pomočnica MIMICA KONJSEK, ki je iz svojih skromnih prejemkov vpisala deset tisoč dinarjev. Tri tisoč dinarjev pa je vpisala tudi v imenu svoje hčerke.

Vsekakor dvoje svetlih primerov, ki ponovno pričajo o visoki solidarnosti naših narodov in o velikem prispevku žena, ki so vedno pripravljene pomagati.

- 2.

VONJ - najboljšo čutilo

Ste že kdaj premišljevali o tem, kako čudovito čutilo je pravzaprav nos? Ne vid, ne sluh, ne dotik in niti okus ne morejo določnih reči tako točno zabeležiti kot vonj. Vonj sveže pokošenega sena, vonj zgorlega listja, vonj cvetja in še mnogo drugega nam v trenutku lahko oživi spomin na še tako daljne dni našega življenja.

Helen Keller je napisala, da je vonj »čarovnik, ki nas lahko prenese tisoče milj daleč, pa celo preko let, ki smo jih preživeli.« »Vonj sadja me vrača na jug v moj dom in v sadovnjak breskve«, je dejala, »nekatero druge vonjave razigrajo moje srce, druge pa mi ga ob spominu na nepozabno žalost stisnejo v globoki boli.«

Za opisovanje vonja je tako malo besed! Kdo bi mogel opisati in s kakšnimi besedami naj bi to storil, vonj, ki smo ga začutili ob sprehodu skozi vrt, ki je poln cvetja. Ta skupna pomanjkljivost vseh jezikov je toliko bolj čudna zato, ker vendar vemo, da je čut vonja eden od najbolj koristnih. Tudi brezhiben je. Na primer: vid v mraku odpove, uho lahko posluša, pa vendarle ne sliši, za vonj pa tega ne moremo reči. Vse po svoje vonja in za občutljiv nos stvar brez vonja sploh ne obstoja.

Komaj rojen telček bo s pomočjo vonja po mleku našel materino vime, vse živali po vonju identificirajo svoj naraščaj itd.

Ob jutranjem sprehodu po polju in gozdu prav zaradi vonja doživimo marsikaj čudovitega. Mnogi ljudje imajo grdo navado, da najprej cvet odtrgajo in ga šele nato poduhajo. Izkušnje pa pravijo, da cvet diši mnogo prijetneje, če ni odtrgan. To lahko zaznajo tudi tisti ljudje, ki nimajo preveč »finega« vonja.

Japonci, ki parfumirajo mnoge stvari v gospodinjstvu, imajo celo neko tekmo za identifikacijo vonja. Tudi Helen Keller je — zahvaljujoč svoji slepoti — izredno močno razvila svoj vonj. Dokazala je, da je samo po vonju mogoče razbrati poklic nekaterih ljudi in celo — način življenja nekaterih posameznikov.

Vonj torej po vsej pravici imenujemo najpreciznejše čutilo.

S. S.

Ko mine dopust

Morda nekoliko kasno, toda kljub temu vam posredujemo nekaj nasvetov, kako spraviti stvari, ki ste jih potrebovali čez poletje.

Kopalne obleke dobro operite in jih shranite za naslednje leto. Zamotajte jih v polivinilaste vrečice, še prej pa pregledajte, če so na obleki prišiti vsi gumbi in robovi, da jih boste prihodnje leto takoj uporabili.

Natikače in sandale iz plastike dobro operite, nato pa jih napolnite s papirjem, da ne bodo izgubili svoje oblike.

Kovčke in potne torbe očistite z bencinom ali terpentinom, jih nalahno premažete z belo kremo za čevlje in jih nato zdrgnite z mehko krpo. Da se ne bodo napašile, jih spravite v polivinilaste vreče.

Poletne obleke operite in jih nezlikane spravite v vrečke. Neoprane bi napadli molji.

ZA HLADNE DNI

V zadnji številki »Manekena« je tudi tale kostim za hladne dni. Dopolnjuje ga širok šal, ki kostimu ni samo v okras, temveč je tudi topel dodatek k zimski garderobi.

DRAGO KUMER

Za Galiba je mogoče reči, da je človek na pravem mestu. To se pravi, da je svoj kruh, rešuje svoje skrbi in ni pokrovača za tuj lonce. Skrbi za to, da s svojo rudarsko plačo postavi na noge tiste štiri otroke, da jih pripelje do kraha. A to, da Brigitte Bardot ne zna plesati trista, zanj se toliko ni pomembno kot pipa tobaka.

Ze dolgo ga nisem videl. Ze mesec ali dva ga ni bilo v tisti kavarni, v kateri je z upokojenci pogosto igral domine in se v eni uri

»svetnik«

po petdesetkrat zlagal, da nima sestice, petice ali trojke.
 — Ne sprašuj me — je rekel medtem, ko je sedel — malo je manjkalo, da mi ni neki svetnik razdeljal gnezda.
 — Svetnik?
 — Da, svetnik. Pa je tudi bil kot...
 — Kdo?
 — Pa ta človek, vendar! Ime mu je bilo Vahid. Ze dve leti je od tega, kar je prišel v našo ulico.
 — Od kod mu pa to ime?
 — Nadeli so mu ga, veš, takoj ko je prišel, se je začel izdajati. Z ljudmi se ni družil, vedno je bil mrk, zadržan in resen, a živel je kot mali bog, pa so mu dali to ime... In tako, ti povem, sta moja in svetnikova žena postali prijateljici. Saj veš, ženske hodijo druga k drugi na kavo in govorijo po tri ure in tako... In svetnikova žena, to je žena tega Vahida, je šečasoma postala zelo ugledna. Krzneni plašč, obleke po modri, prstani in poorhu se služkinja.

Lase si je pobarvala belo, nohte rdeče. V Granapu je nahrulila trgovca, ker ji je rekel: »Izoolite, tovarišica.«

Kmalu je še moja žena ponorela. Rekla mi je: »Ti si mi pa res neki kvalificirani rudar! Motovilo si, da veš. S teboj nikoli ne bom postala gospa. Pa njiju pogled! Se dve leti ni, kar sta se doselila k nam, pa imata že frižider, televizor in stroj za pranje perila, preproge, sesaonik... Vse, prav vse, pa še služkinjo. Pri nas pa samo ta stari 'Tesla', ki škriplje kakor hitro se pooblači.« In tako vsak dan.

Kaj sem hotel. Malo bolje poprimem za delo, delam tudi v nedeljah in po urah. Moram se pohvaliti, tudi po trideset tisočakov je v očitku. Toda tudi to je malo, ko pa sta moja in svetnikova žena začeli skupaj zahajati na trg. Veš, moja žena je malo muhasta, pa so v mojo hišo brez potrebe začeli prihajati purani, kokoši in kajmak... Govoril sem ženi, da malo preneha, razmisli, toda brez uspeha...

In kdo ve, kako bi se ose to končalo, če ne bi udarila strela z jasnega. Svetnika so porinili v luknjo. V njegovem podjetju je bila nekakšna velika zmešnjava v računih. Vse stvari so mu zaplenili, žena je odšla k staršem, on pa za ključavnico.

— Dobro se je zaključilo, ali ne?
 — Veš, v naši ulici je spet lepo. Gospode ni več, vsi smo enaki, to je navaden, saj veš, kaj hočem reči...

— Vem, vem, toda, kaj boš, če se v ulici spet naseli kakšen svetnik?
 — Naj pride! Moja žena se vsa nasrši, še pretepati se hoče, če ji rečem: »Gospa, zmelji kavo.«
 Mijo Cokara

Po vasi se je raznesla novica: ljudsko posojilo! Delavci iz nekaterih podjetij so vedeli povedati, da so imeli množični sestanek, z eno samo točko dnevnega reda: ljudsko posojilo.

Vaščani so vsak zase ugibali: Bodo tudi kmetje prispevali svoj delež? Minil je dan in nekdo je prinesel vest.

Nek kmet je opisal sto tisoč din posojila!
 Razumljivo. Tudi kmetje so državljanji in bodo prav tako prispevali po svojih močeh.

Potem je prišlo iz občine: Kmetje iz vasi TEINTE naj bi prispevali približno milijon din.

Predsednik SZDL se je zagrizel v problem. V mislih je obšel vse kmetije. Nekateri imajo. Vsi pa tudi ne. Ali bodo stvar pravilno razumeli? Odgovora ni našel.

Poklical je odbornike in nekaj najuglednejših vaščanov. Dolgo so debatirali. Mnenja so bila različna. Nasprotolani ni nihče. Vsak se je zavedel humane naloge. Toda, kako jo uresničiti? Milijon je za razmerno majhno naselje kar velika vsota. Obravnavali so kmete, ki so gospodarsko močni. Malo jih je. Več je takih, ki sicer dobro gospodarijo, toda ustvarjenega kapitala nimajo. Nekateri imajo v banki morda kar lepe zneske. Ko bi jih mogli prepričati, da bi del teh prihrankov opisali v posojilo.

Napravili so nekakšen razdelilnik. Potem so dodajali, brisali in spet dodajali. Izpiliti so ljudi, ki bodo prevzeli odgovornost. Tu ne sme biti nasilja. Ljudje naj prostovoljno izrazijo svojo pripravljenost. Potem pa je nekdo predlagal.

»Tovariši, za kmete gre. Mislim, da bi ne bilo napak, če zadruga skliče sestanek. Pred nami je setveni plan. In še marsikaj bi se pogovorili. Ljudje bodo prišli, pa bi takrat sprožili o ljudskem posojilu.«

Predsednik je s pogledom obšel navzoče.

»In kaj menite drugi?«
 »Predlog je dober, pa bi ga kar osvojili.« je menil nekdo izmed odbornikov.

In pri tem je ostalo.
 Ze naslednji večer je sedelo v zadružni sejni sobi kakih trideset kmetov. Upravnik proizvodnega okoliša je prebral tudi dnevni red:

1. Setveni plan
2. Ljudsko posojilo
3. Razno

Prva točka se je zavlekla za celo uro. Predsedujoči je bil v zadregi. Moral je začeti še z drugo točko dnevnega reda. Nervozno je poprosil za tišino in dejal.

»Tovariši, pred nami je opis ljudskega posojila. Sami veste, kaj se je s Skopjem zgodilo in vsi državljanji bomo morali pomagati. Naša vas, se pravi sami kmetje naj bi opisali milijon dinarjev. Kako mislite?«

Kmetje so stikali glave, se posvetovali in nato začeli kar vsi prek govoriti.

»Razumljivo, to je pač nesreča.«
 »Lahko tudi nas zadene.«
 »Moralo je biti res nekaj strašnega.«

»Bomo pač prispevali po svojih močeh.«
 »Saj to ni stran vržen denar. To je vendar posojilo!«

»Najbolje, da opišemo, ko bo obračun hmelja.«
 »Če pa kdo trenutno res nima, naj mu zadruga kreditira.«

»Ponekod so že začeli.«
 »Kar pridite, pa bomo opisali.«

Odborniki so si oddahnili. Malo pa jih je bilo nekje v noftanostjo sram, ker so podcenjevali humano

razumevanje nekaterih kmetov: D lali so problem, ki ga ni bilo.

Drugi dan so odborniki obiskovali kmetije. Kmetje so z razumevanje podpisali vpisnice. Izmed petdeset kmetov je samo eden godrnjal in ta je potem dejal.

»Bomo pač posodili...«
 In ko so prepisali vsote iz vpisnic, so dobili vsoto:
 MILIJON TRISTO TISOČ.

Na železniški postaji

Naj bo takrat, ko se na zemljo spušte težke zavese noči, ko skozi zagnjena okna tiho pljuje sanje, naj bomežikala v noč, mirno bo prenašal ljenja zлива v mehko svetlobo dneva, visoka postava železniške postaje bo živahno in veselo pela p sem življenja. Z lučmi, lahko pozabavajočimi v rokah premikačev, bomežikala v noč, mirno bo prenašal nervozo in razburjenost potniko in, ko bo videla, da so klopi na pronu prazne, zapuščene, bo morna skrivaj napravila šobo. Pomahla bo v pozdrav staremu prodajalca časopisov, ki bo z istim trudni korakom prišel in odšel v temo, dan. Stisnila bo vitke noge stebro na katerih se žalost in veselju pozdrav zibljejo košarice z uvelin življenja naveličanim cvetjem, razpla bo dlani vhodnih vrat in šepetjoče vabila: »Pridite, pridite, b In ko odidete, me ne pozabite. V nite se kmalu, kmalu...«

Mine dan, dva, samo minuta, že priroma v njeno naročje zasop zemljan, obložen s kovčki in torbi mi in ona se mu poredno nasmehu in dahne: »Pojdi. In srečno pot Kadar obsede ljudi potovalna m zlica, ko se nestrpnno prerivajo se in tja, bo zmajala z visoko glavlo dvignila roke. Neučakance l spremljala z očmi na sopihajo vlak in si pogladila čelo. »No, sam da je šlo brez nesreče.« »Toda, gle Tam čisto na koncu perona se ogli si s solzami pomešan glas. »Pa km lu kaj piši. In, saj veš...« Pošlji bi ko bo mogoče...« Bledi obraz v o nu vagona se izgubljen nasmehu iz onega objokanega na peronu j je brati še mnogo prošnji in žel Solze? Da, nekaj čisto vsakdanje, so solze, nekaj takega kot vod kruh, zrak... Različne so, toda v samo solze.

Vlak potegne, drdrnje koles tegne s sabo upe objokanega obr za. Zdi se mi, da šine preko posta temna senca, a ni več časa, zak prisopihal je drug vlak. Ljudje f izhodu iztegnejo vratove, oni iz v gonov se vsujejo in majhen deč se z vsjo silo zažene okoli vratu e gantno obleden ženski. »O, si moj, kakšen junak si postal!« in t kaj so odveč vsi očetovi opomi in nejevolja nad slabo vzgojeni otrokom, mati in sin povesta i ves glas, da sta srečna, vesela... »si le prišel!« dahne na drugi st ni dekle in stisne roko ljubljene bitju. »Sem,« ji odgovori mehko nežno. Nič več besed. Le pogled tista solzna pogleda povesta vse. »No, no, to je pa že preveč.« i dovoljno zagodrnja železniška p staja in si, kaj mislite, otre sol: Zopet solze, toda takšne, ki so k sreča, če že ne sreča sama... Dan za dnem, noč za nočjo se gaja na postaji vse mogoče. Zd tako, zdaj drugače, toda vedno vse samo enkratno... S.

HUMOR
 Zakonski par ni vedel, kdo n skrbi za osemdesetletno staro m ter, če gresta zvečer ven. Naposl sta se odločila, da bosta najela št dentko, in ji dovolila, da ob deveti ko gre stara mama spat, pripelje stanovanje svojega prijatelja. To ko sta prišla zakonca ob dveh pot č domov, je stara mama še ved bedela. »Zakaj pa ne spiš?« sta začudila. »Kaj pa mislita, neki vendar mora paziti na ta dva ott ka«, je bil odgovor.

KOLIKO JE VREDNA KRALJEVA GLAVA

Za časa poslednjih poljskih kraljev je na Poljskem izbruhnil upor. Kralj je moral v pregnanstvo. Vodja upora je razpisal na kraljevo glavo 20.000 zlatnikov nagrade. Nek pohlepen knez je o tem škodeteljno obvestil kralja, ta pa mu je hladnokrvno odvrnil: »Moja glava je zate še vedno vredna 20.000 zlatnikov, kar mi je v zadovoljstvo, medtem ko tvoja zame ni vredna prebite pare, kar mi je še v večje zadovoljstvo.«

ANEKDOTA

Kot večino slavnih piscev, so tudi Jamesa Barryja mlajši pisatelji pogosto nadležovali s prošnjami, naj prebere njihova dela. Nekoč mu je tak bodoči romanopisec izročil 1500 strani rokopisa, in ga prosil, naj jih prečita in predlaga naslov knjige. »Povejte mi,« ga je vprašal Barry, »je v vašem romanu govora o kakšni trobotenti ali pozavni?«
 »Ne,« mu odgovori mladenič, »moja knjiga ni take vrste.«
 »No, potem pa dajte knjigi naslov Brez trobotent in brez pozavn,« mu je odgovoril Barry.

Zadnje sopražne kolone se pomikajo ob Sotli. To niso več tisti samozapostni, naduti vojščaki. Temno gledajo izpod jeklenih čelad, podobni so onemogli zveri, ki se potuhne, toda še vedno je pripravljena ugrizniti. Čimbolj se nagiba sonce za Olimsko goro, tembolj nemirni so do zob oboroženi Nemci. Sence, ki se vedno močnejše plazijo po dolini, jih plašijo.

Na griču pred Podčetrtkom je Romihova hiša. Sinovi, ki so nekaj časa bili v gozdovih, so že doma. Samo noč se morda in spet bodo lahko stopili brezskrbno v trg. Ze dopoldne so v zasedi čakali na manjše sovražnikove skupine in jih razoroževali. Proti majski dnevi so, vse diši po pomladi in ljudje skoraj telesno čutijo bližnjo spobodo. Jože ne more vzdržati. Razigrano stopi na jaso in se smeje, ko opazuje dolgo, nemško kolono, ki se umika, kakor preplašena kača.

Naenkrat se obrnejo cepi na nemškem oklopniku. Strelt prasnejo. Dolgi ognjeni cusek je obilil Romihovo domačijo. Vse je zažarelo. Skozi dim in plamen prodira rikanje prijzane živine. Romihovi beže v bližnji gozd. Nobenega strela ni več. Nihče ne more pomagati.

Komandant umikajoče se kolone je besen. Iz radia mu udarja na uho: kapitulacija, brezpogojna kapitulacija! Veliki tretji Reich je torej zlomljen, na kolentih. Obraz se mu pači v onemogli jezi in ponovno zavpije: »Feuer!« Težki mitriljez klokota v gozd, tramovje se lomi v plamenih, iskre se utrinjajo visoko nad gozdom. Romihov vol Sivko se enkrat boleče zarika in s pogorističa ni več glasu. Drugi dan so tam našli zoglenele kosti treh gobed, felička in petih pujskov. Nemški komandant je srep zrl proti gozdu. Ustnica se mu je povesila, na kapi se blešči srebrna mrtvaška glava. Morda hoče ukazati, kot je to bilo na Kreti, v Srbiji, na Kozari, naj požgo vse naselje? To bi bil njegov posledni kres, odhodnica. Admiral Dönitz je danes podpisal brezpogojno kapitulacijo. Brada mu trzne in ostro, kot se je navadil na krvavih pohodih, pokliče svojega pribočnika. Kmalu se je ko-

lona razdelila. Krenili so v Podčetrtek in nazaj v Imeno. V Bratkovec niso šli, ker je ob Sotli bila bodeča ograja z mingskim poljem, ki so jo poslivali ob tej čudni meji.

Vojaki so začeli odirati v hiše. Gospa Veršečeva je bila še tu, čeprav je mož Johan že zdavnaj odinil na varno. On je že v Gradcu. Kratika je bila zlata doba, ko se je

ni Ivan joče, solze mu curkoma drsijo po licih. Občinski sluga Knez je miren. V hiši opije žena in otroci. Zajokal bi še otrok, ki ga nosi pod srcem. Morda nikoli ne bo poznal očeta? Nekdanji šolski upravitelj Černigoj se poskuša saliti. Nekoč je že pobegnil pred fašisti. Zdaj poskuša tolažiti. Saj ne more biti nič hudlega, ko nismo ničesar zakrivali. Pe-

ZADNJI STRELI V PODČETRKTU

lahko šoptrila poleg Ortsgruppenführerja in Bürgermeistera Hansa Werschetzta. Da, on je že davno v stari Jugoslaviji osnoval tajno nacistično celico, kot sam piše vodji Stajerskega Heimatbunda Franzu Steindlu v Maribor. Tesno je sodeloval tudi z gestapovcem Edom Paidaschem, o čemer piše: »Mit Kameraden Edo Paidasch war ich in dauernder Füllung und arbeitete mit ihm Hand in Hand.« To je bil njen mož. In kaj bo zdaj? Ozre se na cesto. Spodaj je polno nemških vojakov. »Da, z njimi pojdem«, je sklenila. Po stopnicah odmevajo ostri koraki, vrata se s treskom odpro. Z naperjeno brzostrelko se zadere mrk vojak: »Hände hoch!« Za njim planeta še dva, odpirata vrata, omare. Kje je mož? Gospa se komaj znajde. Saj ni mogoče, da iščejo njenega moža? Hoče jim pojasniti, da je v Nemčiji in želi tudi oni, z njimi. Se vedno niso dovolj prepričani. Zdaj se je spomnila, da so zjutraj onkraj ceste ustrelili nekega nemškega podoficirja. Sla je z njimi na cesto in čez proti grmoju za hleodom.

Vojaki odirajo v hiše. Vsi moške in mladeniči morajo z njimi. Toda moške so že stari, mladeniči pa še otroci. Drugih ni doma. Vojna jih je raztepla po vsem svetu. Petnajstlet-

ternelov gluhonemi hlapec Polde ves kruljan kida gnoj v hleou. Ničesar ne ve, kaj se dogaja v hleou. Med vrati se zatemi. Močan Prus se zadere: »Hände hoch! Marsch hinaus!« Ne čuje ga. Hrust ga sune s kopitom in okovanim škornjem, da ga prže čez prag. Nerazumevajoče, preplašeno gleda Polde; v široko odprtih očeh je groza, prošnja in velika praznina. Celu nasmehni se poskusi, da bi jim dopovedal, da je nedolžen.

Strpali so jih v Staropeško hleou. Pred vrati korakajo straže. Noč je topla in nemirna. V daljavi se drobijo streli. Ljudje v hleou šepetajo. »Kaj bo z nami? Saj je vendar že konec. Ničesar nismo storili. Jaz sem bil celo v Volksturnu. Kaj je z ženo? Hudiči! Noč se vleče, negotovost trga misli, ki pravijo, da je vojne konec. Ob zori odpro vrata. Jutranji hlad je prijetno dahlil v nagnetenata telesa. »Marsch hinaus! Vsi ven!« Mrmraje se gnetejo v vrsto. »Ruhe!« zavpije komandant. Vojaki so razvrščeni za odhod, samo desetina čaka ob strani. Strojnica je na tleh in upira temno cev v skupino domačinov. Komandant z mrtvaškim emblemom na kapi in ciničnim posmehom srepa gleda vrsto: »Ubili ste nemškega vojaka. Mi-

slite, da je konec? Ne, ne sme biti!« je zariplo zakričal. »Mi se bijemo do zadnje kaplje krvi. Mi obračunamo! Zob za zob, smrt za smrt! Banditen!« Ogledonal si je vsakega posebej. Preplašeni, preprosti obrazi. Gledal je nekdanjega šolskega upravitelja Černigoja. Posmeh se mu je za spoznanje bolj zarezal v desno lice. »Austreten! Černigoj je prebledel. Zakaj? Pristopil je vojak in ga potegnil iz vrste. Komandant je z zaničljivim nasmeškom dolgo opazoval ljudi. Se poslednjič ima popolno oblast. Se enkrat! »Du!« je uperil kazalec v Kneza iz Podčetrтка. Človek se je zdrnil in globok vzdih je spreletel vrsto. Kaj hoče z njima? Knez ima otročiče in žena zdaj še pričakuje. Čemu jih odbira? Dva že stojita ob strani, nemo, neizgovorjenih misli. Nad hribom je pričelo rahlo zardevati.

Daleč nekje na vzhodu zagrmí topopski strel. Hlapec Polde ga ne sliši. Ljudje se zganejo, kot bi jih v trenutku nekaj prebujalo. Hlapec Polde sključen, s široko odprtimi očmi. Nemški komandant zapíči svoj temen pogled vanj in se nakremži, kot bi se nasmehnil. S kazalcem pomiga, da bi Polde stopil iz vrste. Polde ne doume, usta se mu odpirajo, oči solzne svetijo, polne nerazumevajoče toplote in nedolžne dobrote. Esesovec ga sune s kopitom, da skoraj omahne na tla. Goltajoč zvoek, hrpav pretrga bleedi mrak. Vse je tiho. Oficir zre topo. »Genug!« Vojaki poženo vrsto v hleou. Trije stoje nemo kot senca.

Majsko jutro se je rosno zableščalo. Ob svitu so odjeknili zamolkli streli pri Staropeškovi ledenici. Nihče ni vedel, kaj se je takrat dogajalo. Edino esesovska desetina bi lahko pripovedovala, kako so dijale razbesnele onemogle zveri. Sonce toplo žari. Šest parov krvavih očesnih votlin, trije iznakaženi obrazi, kot bi jih raztrgali volkovi, ne čutijo slepeče toplote. Z Romihovega pogorišča se še kadi, po dolini pa prihaja druga vojaška kolona, brez jeklenih čelad, vesela, sproščena, zmagoovita. Bilo je jutro, 10. maja 1945.

Sotelski

5 tekmovalcev - 9 prvakov

V soboto in nedeljo je bilo na sporedu državno prvenstvo v atletiki za vse kategorije mladincev in mladink. Mladi tekmovalci in tekmovalke celjskega AD Kladivar so dosegli pomembne rezultate, saj so vsega skupaj osvojili kar devet na-

slovov državnih prvakov. Med njimi je bila najbolj uspešna Marjana Lubejeva, ki se je kar štirikrat povzpela na najvišjo stopnico in to po teku na 60 metrov, nadalje po zmagi v teku na 80 m čez zapreke, v teku na 100 metrov ter skoku v daljino. Odličan je bil tudi mlajši mladinec Pilih, ki je zmagal pri skoku ob palici z rezultatom 350 cm. Pri starejših mladincih je imel

največ uspeha Drago Zuntar, pa čeprav njegovi časi niso najbolj blesteči. To še posebej velja za tek na 1500 metrov, kjer je tekel samo za plasman, ne pa za čas. Poleg tega je Zuntar zmagal še v teku na 3000 metrov. Dve prvi mesti sta osvojila še Jamnišek pri skoku v daljino ter Vivod, ki je premagal reprezentanta Kečkeša, pa čeprav sta oba preskočila 195 cm.

Lešek 4.75 cm

NOV DRŽAVNI REKORD

Ko je Roman Lešek brez posebnih težav premagal višino 455 cm, je bilo očitno, da je odlično razpoložen. Celjan pripravljen seči po novem državnem rekordu. To mu je tudi uspelo. Tako je član AD Kladivarja zaključil četrte Mediteranske igre v Neaplju ne samo s prvim mestom v svoji disciplini in zato z zlato medaljo v rokah, marveč tudi z novim najboljšim rezultatom v državi - 475 cm (prejšnji Leškov rekord 472 cm). To je vsekakor lep uspeh, za katerega je treba Romanu izreči vse priznanje in čestitko.

Precej slabši od njega pa je bil Simo Vazič. V teku na 5000 metrov je zasedel šele sedmo mesto s slabim časom 14:40.3. Zdi se, kakor da je Vazič preutrujen in da bi mu pošten počitek prišel več kot prav.

KONJICANI NA PRVEM MESTU

V nadaljevanju okrajne lige v košarki je vrsta iz Prebolde premagala Velenje z rezultatom 68:62. Na lestvici pa vodijo Konjicani.

ENA ZMAGA TUDI ZA CELJANA

V nedeljo popoldne so bile na hipodromu v Stožicah pri Ljubljani mednarodne konjske dirke, na katerih je Celjan Mesarič dosegel na konju Crescendo prvo mesto v preskakovanju ovir višine 1,20 metra.

NOGOMET V OKRAJNI LIGI

V tretjem kolu okrajnega prvenstva v nogometu so bili doseženi naslednji rezultati:
ZAHODNA SKUPINA: Gotovlje-Zalec 0:5, Nazarje-SMARTNO 2:3 in Vransko-POLZELA 2:0. Tekma Soštanj-Velenje ni bila odigrana.
VZHODNA SKUPINA: Radeče-Zreče 7:1, Konjice-Vojnik 7:3, Krško-Rogatec 3:5 in Senovo-Rog. Slatina 5:3.

MNOŽIČNO TEKMOVANJE STRELCEV V SOSTANJU

V počastitev 8. oktobra, praznika velenjske občine ter 20. obletnice zasedanja AVNOJ bo občinski strelski odbor Velenje s sedežem v Soštanj izvedel v nedeljo, 6. t. m. množično tekmovanje strelcev z zračno puško.

Organizator je povabil na to tekmovanje vse strelske družine v okraju, zadalžil pa svoje, da pošljejo na prireditev po najmanj štiri ekipe. Prijave bodo sprejemali do 9. ure dopoldne na strelišču pred poslopjem nekdanjega sedeža občinskega ljudskega odbora v Soštanju.

MLADINSKI NOGOMET

Prvenstvene tekme mladinskih moštev v slovenski nogometni ligi so se končale takole: Celje-Slovan 1:5, Olimp-Odred-Krim 3:0 brez igre ter Ljubljana-Kladivar 1:2. Po sedmem zavrtljaju je na vrhu lestvice mladina Kladivarja s štirinajstimi točkami ter razliko v golih 21:2, deveti je Olimp s šestimi točkami ter razliko v golih 15:9, dvanajsto pa Celje s tremi točkami ter razliko v golih 5:26.

KOMENTAR

PRVI PORAZ KLADIVARJA CELJSKI ŽELEZNIČARJI V ODLIČNI FORMI

Sedmo kolo jesenskega dela tekmovalca v slovenski nogometni ligi je prineslo prvi poraz Kladivarju, visoko zmago železničarski enajstorici Celja ter prvi dve točki Olimpu.

Kladivar je nastopil v Ljubljani, kjer se je srečal z istoimenskim moštvom. Gostje iz Celja so bili boljši zlasti v prvem delu tekme ter na zaključku. Navzlic temu niso realizirali niti ene priložnosti. Po vodstvu 2:0 so Ljubljancani igro močno zavlačevali, razen tega pa se posluževali še grobih startov. Višek grobosti pa je bil dosežen po zaključku tekme, ko je igralec Ljubljane Vobič napadel člana Kladivarjeve enajstorice. Zal nosi tudi sodnik nekaj krivde za nekatere surove izpade na igrišču. Kladivar je vložil protest.

Ekipa ljubljanskega Slovana se je celjskim železničarjem uspešno upirala samo v prvem delu tekme. V drugem polčasu pa so Celjani dosegli še tri gole in tako postavili končni izid dvoboja 5:1. Celjani so si zmago pošteno zaslužili.

Ker je ljubljanski Odred-Krim odstopil od nadaljnega tekmovalca, je Olimp prišel do prvih dveh točk. Sicer pa je zaenkrat težko reči, če bo pri tem tudi ostalo.

Po sedmem kolu je na čelu lestvice Kladivar, ki je pri šestih tekmah v konkurenci zbral 10 točk ter pozitivno razliko v golih 18:6. Takoj za njim je na drugem mestu enajstorica Celja, ki pa ima iz sedmih tekem prav tako 10 točk ter razliko v golih 31:11. Na predzadnjem ali trinajstem mestu tiči Olimp, z dvema točkama ter negativno bilanco v golih 8:20.

V naslednjem kolu bo Olimp gostoval v Ljubljani proti istoimenski ekipi, celjski železničarji pa v Izoli proti Delamarisu. Doma bo igral le Kladivar, ki se bo sestal s Slovanom.

GIMNAZIJCI V ATLETIKI IN ROKOMETU

Zadnje dni prejšnjega meseca je šolsko športno društvo »Kajuh« na celjski gimnaziji izvedlo na svojem stadionu atletski miting, na katerem je sodelovalo okoli dvesto mladih tekmovalcev in tekmovalk, ki so dosegli nekaj dobrih rezultatov.

MOSKI: 100 m - Leskošek 11.7; 1000 m - Koren 3:00.6; višina - Petek 158; daljina - Plevčak 612; krogla - Zeleznik 14.23 m.
ZENSKÉ: 40 m - Kelc 8.8; 600 m - Jelovnik 1:54.6; daljina - Tajšek 445; višina - Kelc 135; krogla - Stipovšek 12.42 m.

Istočasno so rokometarji gimnazije premagali vrsto učiteljskega z rezultatom 17:9 (11:5).

A. Srgič

OKRAJNO PRVENSTVO KEGLJACEV V BORBENIH PARTIJAH

Od 15. do vključno 17. tega meseca bo na vrsti okrajno prvenstvo kegljacev v borbениh partijah. Organizator računa na lep odziv kegljaških ekip.

VODIJO CELJANI

V tekmovalcu štajerske cone lige v rokometu je ekipa ZRK Celja premagala Beltince z 21:15, medtem ko je vrsta celjskega Partizana zabeležila že tretji neredno izid v tem tekmovalcu, tokrat z moštvom iz Krmelja. Rezultat dvoboja se je glasil 16:16.

Na lestvici vodijo rokometarji celjskega železničarskega kluba, medtem ko je vrsta celjskega Partizana na četrtem mestu.

Odbojka v Savinjski dolini

Da bi se ohranila tradicija popularnosti in množičnosti, je občinska zveza za telesno kulturo v Zalcu ustanovila letos občinsko ligo v odbojki. V njej nastopa šest moštev.

Prejšnjo nedeljo, 22. septembra, je bilo na vrsti prvo kolo jesenskega dela tekmovalca. Medtem ko dvoboj med Braslovčan in Grižani ni bil odigran, ker igralcev iz Griž ni bilo na igrišču ter so tako organizatorji dvoboj zabeležili z rezultatom 3:0 v korist Braslovč, sta se ostali tekmi končali takole: Vransko-Petrovče 1:3 ter Zalec-Sempeter 2:3. V tej tekmi so za favorite veljali Zalčani, toda igralci iz Sempetra so s pomlajeno vrsto nadigrali domačine.

V drugem kolu jesenskega dela sta bili zaradi odstopa Grižanov odigrani le dve tekmi. V Sempetru je moštvo iz Vranskega presenetilo domačine z dobro igro. Sicer pa že rezultat 3:2 za Sempeter

govori, da so se morali zmagovalci pošteno potruditi, da so ugnali goste. Seveda so tudi pri tem srečanju, kot pri mnogih podobnih, odločili močnejši živci, ki so žal prehitro popustili Vrančanom, da so z nešportno gesto pokvarili lepo srečanje.

Druga tekma je prinesla Braslovčanom dve ponovni točki in tiho upanje, da se bodo lahko povzpeli celo na prvo mesto. Tekma z ekipo iz Zalca je bila izenačena. Z malo več športne sreče bi lahko zmagali tudi Zalčani. Rezultat 3:1 za Braslovče.

Po drugem kolu povratnega dela tekmovalca je vrstni red na lestvici naslednji: 1. Sempeter 14 točk ter razliko v nizih 21:6, 2. Braslovče 12 (18:6), 3. Petrovče 10 (18:11), 4. Zalec 4 (12:18), 5. Vransko 2 (9:18), 6. Griže 0 (2:21).

J. R.

KLADIVAR: BRANIK 63:52

Namesto napovedanega troboja, je prišlo prejšnji četrtrek na stadionu Borisa Kidriča samo do dvoboja ženskih atletskih vrst Kladivarja in mariborskega Branika. Četudi so domačinke nastopile v nepopolni postavi in nista v vseh disciplinah startali po dve tekmovalki, so zabe-

ležile zmago z rezultatom 65:52 točk. V posameznih disciplinah so zmagale: 80 m ovire - Lubej 12.0; 100 m - Lubej 12.8; višina - Urbančič in Kelc obe 146; disk - Kastelic 33.30; daljina - Lubej 52.6; 4 krat 100 m - Kladivar 53.5; krogla - Kačič (Br) 12.10; kopje - Kačič 45.21.

Lepa trofeja

Lov na jelene traja od polovice avgusta do konca leta, medtem ko je lov na košute za poldrugi mesec krajši.

Zaradi svoje velikosti in teže, ki doseže včasih 260 kg, potrebuje jelen veliko hrane in zaradi tega velik življenjski prostor. Ta naša največja plemenita divjad zahteva obsežne in prostrane ter strnjene gozdove, ki jih severni del Slovenije ne premore. Kljub temu, da je naseljen po vsej Evropi, pa k nam zaide zelo redko in se ne obdrži. Se v kar zadovoljivem staležu najdemo jelenjad v Sloveniji na Dolenjskem in Notranjskem.

Uplenitev jelena je za lovca velik dogodek, saj zahteva od njega skrajno mero previdnosti. Jelenjad ima zelo razvit vonj in za razliko od ostale divjadi tudi izboren vid. Lovca dobi jelenjad na nos že na daljavo več sto metrov. Razen tega jelen rad živi v trojih; prehodi pa tudi velike daljave. Ker je izvrsten plavalec, mu tudi reke ne delajo težav.

Zanimiv in svojevrsten je ruk, ki traja od septembra do oktobra. Takrat bijejo samci neusmiljen in neizprosni boj za samice, ki se večkrat konča s smrtjo enega od nasprotnikov.

Izredno veliko in lepo je gorovje, ki si ga marsikateri lovec želi kot trofejo in okras. Zato ni čudno, da se lovec odpravi tudi v Vojvodino, kjer je več jelenov. Nekateri obsežni gozdovi so tam zaščiteni in jih upravljajo državne gozdne uprave. Tam ima jelenjad še danes veliko hrane. Odstrelne takse so za jelene precej visoke. Rogovje, ki je tudi merilo pri uplenitvi, pa točkujejo zato določene komisije po posebnem ključu. Za večje, lepše in pravilnejše ro-

govje, je tudi cena odstrela večja. Odstrel izrednih primerkov, pa lahko stane celo premoženje. Ena izmed trofej uplenjenega jelena v Vojvodini je na zadnji svetovni lovski razstavi dobila najvišje priznanje - naslov svetovnega prvaka.

Naša slika prikazuje člana lovske družine Vojnik, Staneta Kokalja z izrednim rogovjem jelena, ki ga je sam uplenil.

Valter Dvoršek

PO IVU ZORMANU

SVOBODNI GOZDOVI

Ostoj je okleval samo trenutek. Pritisnil je na kljuko in hotel vdreti vrata pa so se kar sama vdala. Omahnil je v vežo in se komaj obdržal na nogah. Toda že je bil v čumnatu, in ker ni bilo nikogar, se je vrnil. »Prazno!« je jezno zamrmral. »Vsaj preiskati moramo brlog. Pridita!« Vrata so zaprl in začeli stikati po izbi. Zunaj se je že zdanilo. Pretaknili so omaro in slamačko, ko so jih sredi dela zmotlili hrupni glasovi. Spogledali so se in skočili k oknu. - Nemci! Prihajali so skozi vas, se ustavili, nato pa jih je nekaj odšlo proti hiši.

- Kaj sedaj? Za beg je bilo prepozno; samo z Ostojem brezostrelko jim ne bi bilo kos, tudi če se sprimejo; bi jim p-dil v roke kakor zrele hruške. »Na podstrešje!« se je Jurček domislil lestve v veži. Ostoj in Iza sta mu sledila brez besed. Bil je že skrajni čas, kajti one je bilo slišati že pred vrati. Zgoraj je bilo mračno in pajčevine so se jim ovijale okoli obrazov. Ko so se malo privadili na temo so ugledali okoli sebe polno svetnikov. Izpred hiše je bilo slišati razburjene glasove. Potem so se vrata odprla. Jurček je počenil, se previdno sklonil nad odprtino in pogledal.

Pet jih je vstopilo: Šepasti Miha, Janoš, Hrast in še dva, drugi pa so ostali zunaj. Odzibali so se v izbo. »Ko bi naši vedeli,« je Jurček šepnil. »Zlezla bi zadaj po klopih in jim šla povedati,« je šepnila Iza. Bila je prepričana na uspeh in si začela sezuvati čevlje. Ze je mislila zlesti skozi odprtino, ko so se spodaj vrata odprla. Oni so se vrnili v vežo. Obstala je. »Kar pojdi,« je šepnil Jurček. Stopala je previdno in z bosimi nogami tipala pred seboj. Tik pred izhodom pa je z roko nesrečno zadela ob svetnik. Odlučil se je kos lesa in ropotaje padel na tla. Vsem je zastal dih.

Planinska republika Bolivija

TRETJA LATINSKOAMERISKA DRŽAVA, V KATERI SE V TEH DNEH NAHAJA NA OBISKU PREDSEDNIK SFRJ JOSIP BROZ-TITO, JE BOLIVIJA. SPOZNAJMO SE V GLAVNIH POZEJAH S TO DEZELO, S KATERO SO NAS ZE DOSLEJ, SE BOLJ PA NAS BODO POSLEJ VEZALE TESNE PRIJATELJSKE VEZI.

Bolivija je poleg Paragvaja prava celinska država v Južni Ameriki. Če rečemo celinska, potem to pomeni, da so vse njene meje suhozemne, da nima lastnega izhoda na morje. Bolivija je trikrat večja po površini kot Jugoslavija, prebivalcev pa ima nekaj več kot 3 milijone. To je pravzaprav planinska dežela, ki leži na vznožju And, na visokoravni in med visokimi verigami zapadnih Cordilier in Coridilier Real. V glavnem se vsi kraji in naselbine naha-

jajo v višini od 1.500 do 3.500 metrov nad površino morja.

V Boliviji je klima zelo različna. Na severu je kljub višini podnebje tropsko s povprečjem 25 stopinj na leto, ki pa se do višin nad 2.800 metrov spreminja v večna snežišča in ledeniške.

Vse reke v Boliviji se odtekaajo v porečje Amazonke, dežela pa ima nekaj slanih jezer, ker se iz njih voda nikamor ne odteka. Pretežni del Bolivije predstavlja travnata

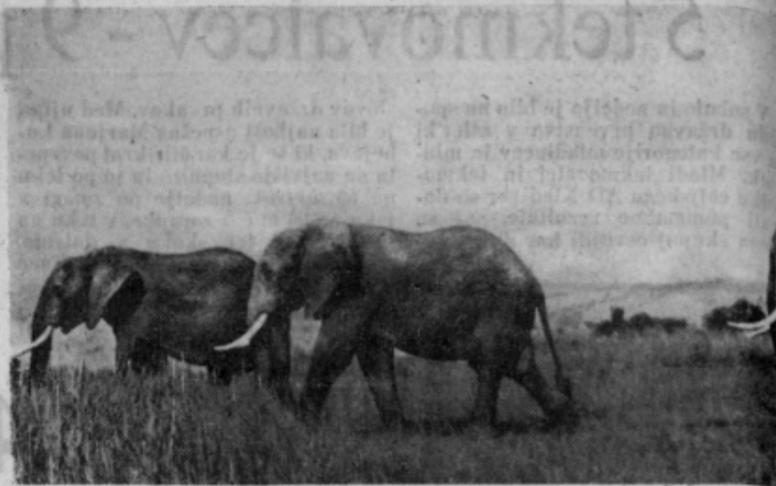
180 državni udarov, v katerih so se menjavale rudarsko-fevdalne oligarhije, ki niso imele poslušne za delovno ljudstvo. Poznavaleci razmer pravijo, da je prava zgodovina Bolivije začeta šele leta 1952, ko so si oblast priborila narodno-revolucionarnega gibanja. Ta notranji prepored pa je našel še hitrejši vzpon po letu 1960, ko je bil za predsednika Bolivije v drugič izvoljen Victor Paz Estensor.

Gospodarstvo Bolivije je zelo pestro, toda kljub temu, da se 60 odstotkov ljudi ukvarja s kmetijstvom, je rudarstvo poglavitna veja gospodarstva, čeprav v rudniških dela komaj 2 odstotka ljudi. Kositer je na prvem mestu rudarske proizvodnje, za njim so srebro, svinec, bizmut, cink, volfram in antimon. Rudarstvo je v težavah zaradi visokih prevoznih cen do morja, zato se vlada trudi zgraditi vsaj tako industrijo, ki bo rudnine predelala v polfabrikate.

Kmetijstvo je v glavnem usmerjeno v živinorejo, v proizvodnjo žitaric, toda tudi gozdarstvo je precej močno.

Kako je Bolivija doslej na gospodarskem polju sodelovala z Jugoslavijo? Če vzamemo podatke iz 1960 leta, vidimo, da ima v odnosu do nas negativno bilanco. Iz Jugoslavije je Bolivija uvozila za nad 20 milijard dinarjev, medtem ko takrat v našo državo še ni ničesar izvozila.

V zunanji politiki je Bolivija pristaš aktivne koeksistence. Kot opazovalec je sodelovala na beograjski konferenci, kot član pa že na Kairski konferenci, kjer se je zavzemala za enakopravne ekonomske odnose v svetu, saj je njen cilj — izvititi se izpod odvisnosti v gospodarskem smislu, ki jo nad njo in mnogimi latinsko ameriškimi državami izvajajo predvsem velike severnoameriške družbe.

POZDRAV IZ AFRIKE

Letošnje poletje sta v Rogaški Slatini bila na zdravljenju prvi podpredsednik republike Mali Jacubo MAIGA in svetnik ministrstva za gospodarstvo in plan Tidiani KEITA. Srečno sta se vrnila v Mali, odkoder sta z zgornjo razglednico predsedniku šmarskega občinskega odbora SZDL poslala vsem občanom naslednje pozdrave: »Vrnila sva se v Mali s prelepimi vtisi o našem bivanju v vaši lepi deželi. Bila sva zelo ganjena nad bratskim in toplim sprejemom, ki ste ga nam pripravili. Izražava vam priskrbna čustva simpatij in globoke hvalečnosti. Srčno želiva, da bi se stiki solidarnosti, ki vežejo naši deželi, še krepili in utrdili tudi v prihodnosti.«

Jacubo MAIGA in Tidiani KEITA

Levo: Andski Indijanci z živaljo tamošnjih strmin - lamo. Desno: Splaval na jezeru Ticcacaca, tudi Indijanec.

Kaj si strila ljubezniva kelnerica neusmiljena ...

Ne zamerim ji, zdaj vem, saj ni kadilec. Bila mi je zadnje upanje v tej rani jutranji uri — kmalu za tem, ko sem doma brez haska iskal cigarete in drobiž... Imam namreč ženo, ki kadi kot jaz in sina, ki mi drobiž sproti spejle v svoj hranilnik. Imam pa tudi tako nesrečen obraz, da nikogar ne gane moja stiska in nadloga...

Znašel sem se z debelim papirjem, ki pomeni denar pred zadnjim pribežališčem v rani uri, ko trafike hranijo vsebino kot »zidovi grada« — v restavraciji na Tomšičevem trgu. Nisem prosil za šilce žganja, nisem v tej rani uri prav nič pogledoval po brhki postavi dekleta za točilno mizo. Le pobožno sem prosil:

»Skatljivo Morave in vžigalice prosim.«

Pogledala mi je med prste in odkimala...

Ta zlodijev pettisočak!

Prosil sem dalje:

»Ne morem biti brez cigaret pri delu. Pustim vam ves denar tu in pridem ponj pozneje!«

In deklica neusmiljena se ni omeščala.

Ne morem ji zameriti — saj ni kadilec. Priznam pa, da sem ji v tistem trenutku želel, da bi kadila cigare, pipo, da bi žvečila tobak, njuhala in da bi en teden bile zaprte vse trafike, vse gostilne in trgovine.

Potem, po dveh urah mi je z prvim dimom odleglo...

— ček.

AKVARIJ NI ZA SRBSKO SOLATO

Zgodilo se je res v Celju, v trgovini s steklom. Doma smo namreč potrebovali kozarec za vlaganje, in so razumljivo mene poslali ponje. Hkrati pa sem nameraval kupiti posebno okroglo posodo za akvarij — ribe smo dobili iz Maribora.

Ko sem deklici v trgovini pojasnil, da rabim kozarec za vlaganje mi je dejala, da kozarcev ni, zlasti ne večjih za srbsko solato. Potem pa sem jo prosil za akvarijsko »bučo«. Deklica, ki si je verjetno mislila, da bom v akvarij vložil srbsko solato, pa mi je odgovorila: »Akvarij vam sicer lahko prodam, toda z njim si ne boste mogli dosti pomagati, kajti na vrhu je zaokrožena in ne boste mogli srbske salate vložiti in jo na vrhu privezati (!)«

stepla imenovana »puna«, deloma pa je tudi pokrita s tropskimi rastlinami in pragozdovi, v višjih predelih pa so tla rodovitna, kjer rastejo žitarice in podobno.

Za razliko od Braziliije in Čila je Bolivija dežela, kjer Indijanci predstavljajo nad polovico prebivalstva. Mešanec je 32 odstotkov, belcev 15 odstotkov, ostalo so črnci in Kitajci.

Bolivija je od leta 1825 neodvisna republika. Od takrat, ko so bolivijski Indijanci poguoli iz dežele španske vladajoče kroge, je bila dežela v neprestanem boju za notranjo ureditev, za socialne in politične pravice. Od leta 1825 pa — do danes je bilo v tej nemirni deželi

Injekcijska igla bo šla v staro železo

Injekcijsko iglo bodo morda že kmalu lahko dali v staro železo. Laboratorijski poskusi na živalih so pokazali, da lahko medikamente vnesejo v tkivo tudi brez igle, s pomočjo ultra zvočnih valov. Bolečine in poškodbe živcev so pri tem izključene.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

— ček.

Kratki

ZAKON ZA KOPALCE

Na prvem zasedanju francoskega parlamenta bodo razpravljali o osnutku zakona, ki ga je predložila skupina poslancev. Gre namreč za zakon o kopalcih. V Franciji utone vsako poletje okoli 2500 ljudi. Nekaj zato, ker ne znajo plavati, velika večina pa zaradi nediscipliniranosti. Ne upoštevajo namreč svarilnih napisov. Zakon bo vseboval več poglavij o obveznem pouku plavanja po vseh šolah. Po osnutku bi tudi uvedli večjo disciplino na vseh javnih kopalcih, tako na morju kot na rekah in jezerih.

»MARATONSKA TUNA«

Na Bahamskih otokih v Karibskem morju so zoologi ujeli veliko tuno. Zaznamovali so jo in spustili nazaj v vodo. Po petdesetih letih so ribo ponovno ujeli v bližini norveškega pristanišča. Riba je po tolikem času preplavala pot najmanj 8000 kilometrov, kar pomeni 160 kilometrov dolžine na en sam dan.

Vrtalni stolp za vodo v puščavi Gobi.

njičkih prav v srce Evrope, se je dandanes marsikaj spremenilo. Socialistična republika Mongolija je na poti razvika, toda tarejo jo težave, ki jih ni lahko premostiti. Ena od teh je pomanjkanje vode. Tri leta se že v predelih neizmer-

pa je po ceveh vrtnin pritekla voda in teče še danes. Ekspedicija, ki je tako odvzela dragoceno tekočino iz podzemeljske plasti in tokov mongolskemu ljudstvu storila o gromno uslugo, ki je ni mogoče ceniti.

Vabljenost, ponos in moč!

skega izročila v ritmu — toda tudi v Makedoniji je vse to že postalo etnografija, je na izmiku novemu času, ki ne pozna milosti za staro, tisočletno... Ni milosti ravno zato,

ker je bilo to edino, kar je dajalo zatiranim, izkoriščanim in s silo v neprosvetljenost zavitim množicam.

Dekleta s svojo gibčnostjo in zvrnato gracioznostjo vabijo, zapeljujejo, ogrevajo sebe — in druge. Fantom pripada ponosna moč, okretost, neka izpiljena sila — skoraj grožnja. V plesih moških vrst je nekaj borbenege, odrezavega, pa vendar tudi čutnega in nežnega.

Nežnost pa je tu brez pridržkov, kadar se oglašijo glasbila in zavzveni pesem. Pesem je otožna, nežna, včasih spet hudomušno zbadljiva, poje o srcu in prihaja iz srca.

Vse to smo čutili ob nastopu folklorne skupine »Stif Naumov« iz Bitolja, to smo čuli prek ustnic njihovih pevcev narodnih pesmi.

Moška vrsta folklorne skupine med izvajanjem narodnega plesa.

Mlada pevka narodnih pesmi Liljana Jaseva s cvetjem odgovarja navdušeni množici.

